

LAS
MISIONES
CATOLICAS
XXVI
ST.7-8

Katoliški misijoni

Vse slike ovitka tega zvezka „Katoliških misijonov“ je izdelal naš rojak, salezijanski misijonski fotograf za Indijo, br. Ivan Kešpret. Posnel jih je na misijonu misijonarja Pavla Bernika, tudi salezijanca, ki se mu predstojniki pred nedavnim zaupali vodstvo novoustanovljene velike sirotišnice v Tirrupatturju v Južni Indiji. Že v zadnji številki našega lista smo objavili prošnjo tega našega misijonarja, da mu priskočimo na pomoč. Postaviti mera trdnejše zidana poslopja (glej koče iz blata na prvi strani ovitka; ena od njih se je ob zadnjem deževju sesula...), dan za dnem mora hraniti in oblačiti stotine sirot, kot jih vidimo na sliki zgoraj in na zadnji strani ovitka... Veliko upanje stavi gospod misijonar na nas. Kdo bo pomagal, da ne bo varan v njem?! — Tudi drugi slovenski misijonarji in misijonarke iz vseh misijonskih dežel se neprestano obračajo na naše uredništvo in na centralo Slovenske misijonske zveze s prošnjami za vsaj skromno sodelovanje od naše strani pri njih velikem misijonskem delu, ki ga opravljajo kot naši zastopniki. Zato se je Slovenska misijonska zveza odločila v letu 1952 zbirati ne le za en sam večji slovenski misijonski namen, ampak za vse misijonarje, zlasti za tiste, ki še niso nič prejeli zadnja leta, pa imajo velike potrebe. Prosimo v njih imenu vse bralce teh vrstic, zlasti pa še misijonske odseke, da prispevajo v sklad „2000 dolarjev za vse slovenske misijonarje“! V USA in Canadi naj pošiljajo prispevke odličnemu našemu misijonskemu sodelavcu mr. Antonu Grdini, 1053 East 62nd St., Cleveland 3, Ohio, od drugod pa kar na centralo Slovenske misijonske zveze in na naslov: Lenček Ladislav CM, Calle Cochabamba 1467, Buenos Aires, Argentina

SANTOS CIRILO Y METODIO, APOSTOLES DE LOS ESLOVENOS

En el mes de julio, la Iglesia Romana celebra la fiesta de dos de sus misioneros predilectos — santos ambos hace ya algunos siglos — San Cirilo y San Metodio, "Las Misiones Católicas", este órgano propalador del ideal misionero entre los eslovenos, rinde desde esta página un humilde pero expresivo homenaje al recuerdo de estas excelsas figuras de la Iglesia Católica, a estos dos Apóstoles de los Eslavos, que también en nuestros tartabuelos encendieron la luz redentora del Evangelio. Porque estamos seguros de que San Cirilo y San Metodio, santos hermanos de Salonika, interceden también hoy ante el trono del Altísimo para que en el seno del pueblo que ellos también cristianizaron, despierten a su elevado destino tantas vocaciones misioneras.

No eran eslavos, eran griegos los dos. En los principios del siglo IX°, cuando ya una buena mitad del occidente europeo declaró a Jesús como su Señor y Dios, los eslavos todavía andaban a tientas por las tinieblas del paganismo y la idolatría. Aunque ya formaban sus tribus una especie de estados organizados, con sus príncipes y sus leyes, la civilización cristiana con sus ideas elevadas todavía no había penetrado en sus almas. Cuando el príncipe de Moravia (hoy Checoslovaquia), pidió al emperador de Bizancio el envío de algunos de los que propalan las verdades del Evangelio, la Providencia Divina eligió a los dos hermanos Konstantino y Metodio, quienes, sin meditar un solo momento, emprendieron entre toda la raza eslava de la Europa Meridional, su magnífica obra de cristianización. Y la emprendieron, inspirada de Dios, de la manera que iba a dar más frutos: mientras todos los demás misioneros en aquella época a quienes tocara en suerte propalar el cristianismo entre los eslavos, predicaron el evangelio por intermedio de los intérpretes, los santos hermanos predicaron desde el principio en la antigua lengua eslava. Más aún, con los santos Evangelios dieron a los eslavos

sus primeros libros en idioma vernáculo. Konstantino, denominado más tarde con el nombre de monje Cirilo, redactó en el propio idioma de los eslavos, en su propia escritura, los santos evangelios cuyo conocimiento iba a purificar así el alma de ese gran pueblo que no había recibido aún la bendición y la Gracia de Dios.

Llamados a Roma por el Sumo Pontífice, reconocieron ambos misioneros el Primado de la Santa Sede Romana; recibiendo del Santo Padre la aprobación completa y absoluta de los sagrados textos en eslavo, traducidos y escritos por ambos hermanos, y el permiso, válido aún, para que los eslavos celebraran la santa misa y todos los ritos sagrados, en su propia lengua materna. Con este solo hecho, los dos misioneros lograron ya una decisiva victoria sobre sus adversarios germanos, que les venían acusando de cismáticos ante la Santa Sede.

La muerte sorprendió a Konstantino durante su estada en Roma, donde tomara los hábitos de monje. Sus venerables restos halláanse descansando en la basílica de San Clemente. En cuando a San Metodio, recibió del Santo Padre la consagración de obispo y el nombramiento de arzobispo luego.

Nada fuera más oportuno para Eslovenia que el traslado de estos santos apóstoles a Roma y el retorno del obispo San Metodio a Moravia, ya que en ambos viajes, detúvose éste por lapso considerable en la corte de Kocelj, que a la sazón fuera Príncipe de los eslovenos, del estado llamado Panonia. Allí fué donde los eslovenos conocieron por primera vez la palabra escrita en la antigua lengua eslava. Era allí donde San Metodio bautizó tantos caudillos y potentados eslovenos que más tarde iban a propalar su fe entre sus hermanos.

Y más aún! Hoy, San Metodio y San Cirilo representan también un símbolo altamente digno de la unidad de la Iglesia. Nada podrá debilitar nuestra fe en

que por intermedio de estos santos hermanos, que no conocieron esfuerzos ni sacrificios en bien de los esclavos, ha de resplandecer en un día no lejano, una nueva aurora que ilumine la tan anhelada unificación de todos los hermanos que se han alejado de Roma.

San Cirilo y San Metodio, cuya memoria venera la Iglesia Católica el día 5 de julio, bendicen desde el cielo la obra misionera que los hijos y hijas de nuestro pueblo realizan en todos los continentes en pro del engrandecimiento de la Iglesia y para gloria de Dios. Hoy, más que nunca, rinde sus preciosos frutos todo el empeño de aquellos primeros misioneros que dejaron esta valle de lágrimas en la Paz de Dios, luego de cumplir su destino divino entre los eslovenos „bárbaros“ allá por el siglo noveno de nuestra era.

—nj—

SVETA CIRIL IN METOD

V gornjem, kasteljanskem sestavku opozarjamo na slovanska in slovenska apostola, sv. brata Cirila in Metoda, ob priliki njunega praznika v začetku meseca julija.

V devetem stoletju po Kristusovem rojstvu ju je Bog poklical iz srede grškega naroda med naš narod kot misijonarja. Slovenci se zavedamo, kaj vse smo prejeli z njima in njuno misijonsko žrtvijo, zato sveta brata in njuno poslanstvo vsi dobro poznamo, cenimo in častimo.

Sveta brata še vedno iz nebes živita z nami in za nas. Da smo vero vseh teh 1000 let ohranjevali, da smo se uprli pred desetimi leti Antikristu, da se uprli pred sedaj, ko nas, one v domovini z nasiljem, nas v tujini s preslepljanjem, hoče odvrniti od svetih izročil naših apostolov, to nam je bilo in nam je mogoče gotovo v nemajhni meri prav po njunem posredovanju pri Bogu in Mariji.

Sveta brata sta vesela našega boja za Kristusa in Cerkev skozi stoletja in današnje težke dni. A njuno veselje nad nami gotovo ni popolno, kajti našemu boju še veliko manjka.

Ali ne smatrata sv. brata za veliko čeno za našo grdo nevhvaležnost in umazano sebičnost pojave godrnjanja nad misijonskim delom, ki se razvija med nami, nad misijonskimi poklici, ki jih Bog tu in tam vzbudi? Če bi se ona dva, sv. Ciril in Metod, v svoji apostolski ljubezni do Cerkve in človeštva ne odzvala božjemu misijonskemu poklicu, če bi se grški narod v svoji širokogrudnosti do drugih narodov ne odpovedal velikodušno dvema izmed svojih najboljših, kdo ve, kaj bi bilo danes z našo vero in našo narodnostjo — brez sv. Cirila in Metoda in njunega misijonskega dela med nami... Zakaj se mrdimo mi nad itak preskromno slovensko misijonsko žrtvijo!

Ali ne smatrata sv. brata za velik greh opuščanja še posebej našo brezbriznost napram drugemu velikemu problemu kraljestva božjega na zemlji, ki bi moral prvenstveno zanimati nas, ki smo katoličani IN Slovani — problemu zedinjenja ločenih slovanskih bratov s Cerkvijo? Kaj vse sta ona dva, Grka, žrtvovala, da bi slovanstvo pridobila in ohranila za katoliško Cerkev! Kaj pa mi, Slovani sami, storimo, da bi to njuno poslanstvo nadaljevali vsaj v tej današnji, enajsti, a morda najbolj odločilni uri za zblizanje ruskega in drugih, pod komunizmom trpečih pravoslavni narodov, s katoliško Cerkvijo in s katoliškimi Slovani?

Ali končno sveta brata ne smatrata za takorekoč zavrinitev, grobo zavrnitev njune ljubeznivo ponujene roke našo nezavzetnost za tisto versko družbo, ki sta jo onadva navdihnili svetniškemu škofu Slomšku, da jo je ta, škof malega slovenskega naroda, ustanovil za vse slovanske narode: Apostolstvo sv. Cirila in Metoda za zedinjenje ločenih bratov s Cerkvijo? Družbo, ki jo je ob stoletnici njene ustanovitve leta 1951 Kristusov namestnik tako toplo in tako slovesno priporočil v obnovo med vsemi katoliškimi, zlasti slovanskimi narodi?! Količno Slovencev na svobodi je danes živih udov te družbe?

Sveta brata Ciril in Metod, prosita za nas, da postanemo vredni Vajinih velikih dobrot in Vajinih bogatih zgledov!

L. L. C. M.

SLOVENSKI KATOLIŠKI SHOD IN MISIJONI

Odkar je prelat dr. Odar v vlogi slovenskega katoliškega ideologa dal pobudo, da vsaj Slovenci na svobodi dostojno proslavimo šestdesetletnico Prvega slovenskega katoliškega shoda, če je že v domovini ne morejo, in sicer s Slovenskim katoliškim shodom v izseljenstvu, ki naj bi se vršil v Buenos Airesu meseca avgusta — se med katoliškimi Slovenci razvija okrog vprašanj in nalog tega shoda izredna ideološko-organizacijska dejavnost, kot je nihče ni pričakoval in ki že sama pomeni velikanski sad in uspeh vzvišene pobude.

Prvemu slovenskemu katoliškemu shodu leta 1892 jih je sledilo še več, zadnji leta 1923 v Ljubljani. Le-ta je imel poleg drugih odsekov tudi misijonskega, ki je rodil trajne sadove: organizacijo slovenske misijonske akcije, zlasti papeških misijonskih družb med nami, in pa ustanovitev „Katoliških misijonov“, splošno slovenske misijonske revije, ki bo prihodnje leto tako obhajala tridesetletnico svojega obstoja in poslanstva, upajmo, da v sijaju kot še nikdar doslej.

Tudi Slovenski katoliški shod v izseljenstvu ima poleg drugih odsekov poseben Misijonski odsek. Nepoznavalcu bistva misijonske akcije se morda zdi tak odsek nekako odveč, češ da razpravljanje o misijonski potezi slovenskega katolicizma spada v Dušnopastirski odsek, ki mu je poverjeno razglabljanje splošnega verskega udejstvovanja posameznika in skupnosti.

Zakaj poseben Misijonski odsek Slovenskega katoliškega shoda v izseljenstvu? Zato, ker je misijonska akcija Cerkve tudi posebna akcija, ločena od ostalega njenega, recimo, dušnopastirskega delovanja.

Dokler namreč Cerkev ni razširjena in utrjena po vsem svetu, tako dolgo se mora njeno delovanje razvijati v dveh pravicah: naznotraj in navzven; na znotraj v samoohranjevanju ter v vodstvu in posvečevanju svojih že pridobljenih udov, katoličanov, navzven pa v svoji rasti ter v pridobivanju novih ovac, ki še niso iz njenega „hleva, da bo kmalu ena čreda, en pastir“. Primerjaje veliko z malim, lahko rečemo, da je s Cerkvijo in katolištvom v tem pogledu nekako tako kot s Katoliško akcijo, ki ima tudi dvojno plat življenja in udejstvovanja: notranjo in zunanjo akcijo, notranjo za posvečevanje in usposabljanje svojih članov, zunanjo za njih vplivanje na okolje.

Celotna Katoliška Cerkev, vsak katoliški narod, kakor tudi sleherni katoličan posameznik stoji danes pred takorekoč neizmerno važno in veliko nalogo, kako osvojiti svet Kristusu, v času, ko človeštvo silno narašča, ko katolištvo temu primerno še daleč ne napreduje, njemu nasprotne ideologije in sile pa z velikimi koraki prodirajo v te vedno večje človeške mase. Poslužujoč se (v prenesenem pomenu) fraze Apostola narodov, bi Katoliška Cerkev morala rasti, nekatoliški svet pa se

manjšati... A dogaja se prav nasprotno: Sorazmerno s številom človeštva je Cerkev vedno manjša, nekatoliški svet pa vedno večji.

Obhajamo „katoliški“ shod! Beseda „katoliški“ pomeni „vesoljni“. Vesoljnost Kristusove Cerkve je ena njenih bistvenih potez. Zato je v bistvu Cerkve, da raste v vesoljni svet, dokler ga vsega ne zajame. Cerkev bi nehala biti katoliška, če ne bi rasla, dokler še ni povsod razširjena, naš narod ne bi bil katoliški narod, ako ne bi sodeloval pri tem razširjanju Cerkve, posameznik med nami ne bi bil pravi katoličan, če ne bi zavestno pri tem poslanstvu sodeloval, kot ud katoliške Cerkve, kot član katoliškega naroda. Naš Slovenski katoliški shod v izseljenstvu ne bi bil katoliški, ako ne bi obravnaval tudi vprašanja rasti Cerkve v vesoljni svet in sodelovanja našega naroda in posameznika pri tej rasti.

Rast Cerkve in delo za to rast imenujemo misijonstvo, v kolikor gre za prodiranje Cerkve v nekrščanski svet. V kolikor pa gre za zmago Cerkve in katolištva nad krivimi krščanskimi verami in za zopetno vključenje ločenih „pravoslavnih bratov“ vanjo, pa imenujemo to „delo za zedinjenje“.

V današnjih okoliščinah slovensko misijonstvo privzema v svoj delokrog tudi delo za zedinjenje, ki pa je bilo v domovini posebej vodenó in organizirano. Tudi Slovenski katoliški shod v izseljenstvu ima en odsek za obojno področje rasti Cerkve: za misijone in za zedinjenje. Zato se imenuje: **Odsek za misijone in zedinjenje.**

Cilj tega odseka je:

Povdariti bistvenost in zlasti sodobno važnost misijonskega dela Cerkve in nje akcije za zedinjenje,

opozoriti na neobhodno nujnost slovenskega sodelovanja pri obojem, zlasti sodelovanja vseh nas, ki živimo v svobodi.

dati časom in okoliščinam primerne pobude za to sodelovanje,

in posebej: osloniti se pri tem obojnem delu na svetniškega vzornika enega in drugega poslanstva, Barago in Slomška, zlasti s pospeševanjem njune beatifikacije.

V tem smislu bi naj potekalo zborovanje Odseka za misijone in zedinjenje dne 3. avgusta v Buenos Airesu, ki naj bi izdelalo predloge za resolucije, vključene potem v sklop resolucij celotnega Katoliškega shoda.

SVET KRISTUSU naj bo geslo Odseka za misijone in zedinjenje, geslo, ki šele v polnosti izraža pomen in namen vsakega, tudi Slovenskega katoliškega shoda v izseljenstvu.

L. L. C. M.

ZAKAJ?

Bilo nas je pet. Vsi taki, da nismo dvomili o prizadevanju ostalih sobesednikov za zvestobo Cerкви in za čutenje z njo.

Pogovor je sprožila zadnja številka „Katoliških misijonov“: pa-peževa okrožnica, članek dr. Odarja in dr. Soglašali smo s tam izraže-nimi mislimi; priznati pa smo morali, da naše sodelovanje pri misi-jonskem delu še daleč ni táko, kot bi ob soglašanju moralo biti. Ali je to samo posledica okuženja z liberalizmom, lenobe in prilagoditve ma-terialističnemu toku, ali je tudi pripisovati razliki v pojmovanju načel o misijonski dolžnosti? Da to razberemo, smo skušali dognati, kaj je misijonstvo vsakemu človeku, kaj vsakemu Slovincu in kaj vsakemu beguncu.

MISIJONSTVO ČLOVEKU

Človek je ustvarjen, da spoznava Boga, mu služi in Ga časti in se tako zveliča. Ljubezen do Stvarnika in do bližnjega je pri tem edina zapoved (— ostale samo izvirajo iz te). V ta cilj je po božji dobroti vključena človekova sreča. Od cilja in sreče te odvajajo grehi in opuščanje dobrih del, k cilju in sreči pa hitiš z deli ljubezni.

Opravljaš dela ljubezni? O da, ...nekaj jih je že! Jih mnogo opuščáš? Mnogo, mnogo! Kakšna bo torej sodba? Na smrtni postelji, kjer je pogled na to življenje najbolj bister in kjer se odpira že večnost, bomo gotovo zaprepaščeni nad tem, kako malo smo mislili na Učeni-kove besede: „Česar niste storili najmanjšim, niste meni storili.“ Med naj-manjše pa gotovo spadajo **pogani**. S tem, da smo jih zanemarjali, smo jih prepustili temi, daleč od cilja; sebi pa smo naprtili grehe opuščanja. Ako opustiš delo ljubezni do bližnjega, si vedno tudi sebi škodoval, kot obratno vedno sebi dobro storiš, če izkažeš dobrotu bližnjemu. Gregor-čičevo navodilo: „Odpovej se svoji sreči, ...drugim skušaj jo doseči!“ je dvoumno povedano. Res je večkrat potrebno, da se v delu za druge odpoveš navidezni ali tudi resnični trenutni osebni sreči — vedno pa

Gornja vinjeta in ona na strani 269 sta povzeti iz novega molitvenika „Pred Bogom pokleknilimo“, ki vsebuje tudi molitveni urj za misijone in zedinjenje. Izdala ga je Slovenska misijonska zveza v Buenos Airesu. Vinjete so delo arh. Vl. Mazija.

si deležen večje od žrtvovane. Gotovo nihče ne bo trdil, da je ta „kupčija“ lahka. Svetniki so tako „kupčevali“. nobeden pa ni igraje šel skozi življenje.

Noben svetnik tudi ni šel skozi življenje brez misijonskega duha. Bolj ko se je spreminjal v Kristusa, bolj ga je žgala Njegova ljubezen, bolj glasno je odmiral v duši „neizrekljivi vzdih ljubezni polnega Jezusovega Srca: ‘še druge ovce imam, ki niso iz tega hleva; tudi tiste moram pripeljati...’“. Noben človek, ki gre za evangeljskim svetom in stopi v stan krščanske popolnosti, ne more nikamor brez misijonskega duha. Njegova žrtev ima smisel samo, kolikor je podobna Kristusovi. Redovnik je velik, kolikor je odrešenik.

To, kar velja za stan krščanske popolnosti, velja za vsakega kristjana: velik je, kolikor je odrešenik. Saj zapoved popolnosti veže vsakogar in nobena stanica skrivnostnega Zveličarjevega telesa ni oproščena naloge celega telesa: odrešiti človeštvo.

To je naloga Cerkve, to je naloga vsakega njenega uda. Ali se Cerkev dovolj zaveda te naloge? Brez skrbi, saj jo oživlja in vodi sveti Duh; od tebe pa je odvisno, ali je človeški element v njej top in slab.*

* To je odgovor tudi na zaskrbljeno vprašanje nergaških ovčic: ali Cerkev vrši svojo dolžnost v socialnem vprašanju.

Na Evharističnem kongresu v Barceloni se je izrazito pokazala veseljnost Cerkve. Sliki zgoraj in levo nam pričata o tem. — Levo: Molitve za mir v vseh jezikih; kitajski škof moli vpricho Najsvetejšega in kardinala-legata Tedeschinija kitajsko molitev za mir. — Zgoraj: Skupina begunskih duhovnikov izza „železnega zastora“ 10 narodnosti; med njimi dva Slovenca (dr. F. Dolinar in dr. A. Iskra), en Kitajec in en Severokorejec

Ta človeški element je v mnogih iz nas top in slab zato, ker se na silo trgamo od staničja božjega telesa, v katero smo bili brez zaslug vsajeni. Nočemo gledati z očmi tega božjega telesa, ne misliti z njegovimi možgani, temveč napenjamo svoje kratkovidne očke in pametnijačimo v stvaréh, ki presegajo naš razum. In če to opazimo, gremo iskat luč — h kratkovidnežu, kot smo sami. Ni čudno potem, da na pozive Cerkve odgovarjamo z ugovori. Bolj čudno je, da se po tako dolgem zanemarjanju misijonskega dela še vedno globoko v dušah takoj oglasi temeljit odgovor na vsak ugovor. Ugovarjam: **Ne utegnem!** Globina duše odgovarja: Lažnik! Priznal si, da je bil vsak svetnik poln misijonskega duha. Vsak svetnik je storil mnogo več od tebe in mnogo bolje kot ti je znal izrabiti čas. — Ugovarjam: **Saj se drugi ubadajo za poganе!** Duša odgovarja: **Liberalce zakrknjeni!** Tebi naj vsi strežejo, kaj ne, ti pa samo tistim, ki so močnejši od tebe! — Ugovarjam (priznam, da surovo; a zakaj me pritiska ob steno): **Kaj me briga pogan?** Odgovor: odmev. — In še poskusim: **Krvavo potrebujem denar!** Duša: **Meni ne bo koristil in mojemu bratu osličku bo tudi dobro brez tega pol**

litra in tvojemu žepu bo slabo: Bog Oče ne bo imel česa stotero poplačati.

Vedno sem premagan. Sicer pa izgubi najbolj prebrisan človek, kadar se pravda z lastno dušo. Ti porazi mi škodujejo celo v vsakdanjem življenju in delu. Tudi pri velikih reformatorjih, vzgojiteljih, ustvarjalcih se mi zdi, da so nekatere pretiranosti, trdote in zmote izšle iz pomanjkanja vesoljnega duha.

Svet se vrti. Pustimo velikim, da mu poskušajo naravnati smer, a ne pozablajmo, da ga mi, mali, moremo približati sreči. Apostolsko delo usmerja svet, žrtve rosé nanj srečo in molitve združene Cerkve spreminjajo dežele teme v sončne pokrajine.

MISIJONSTVO SLOVENCU

Za slednjega Slovenca velja vse to in veljajo vsi razlogi, ki jih dr. Odar našteva v prejšnji številki. Tisti, ki zatrjujejo, da za Slovence ne veljajo, odrekajo Slovencem — in sebi, ker to trdijo samo nekateri Slovenci — človeško dostojanstvo. Nasprotno je res: vsak narod more zase najti še posebne razloge za misijonsko delo.

Mi ne moremo utajiti, da nas je zelo malo. Na število se ne moremo zanašati, naše geslo je najboljša kakovost. Z deli duha moremo obogatiti človeštvo, z njimi se uveljavljati. Največje delo duha pa je setev božjega življenja. Ne računa na povračilo, a Bog mu ga vedno da. Včasih tudi zgodovina, sem ter tja tudi ljudje. Kdo je bolj proslavil svoj rod kot naši misijonarji? Politik in narodni gospodar nikoli po pravici ne moreta tožiti: Preveč naših ljudi so požrli misijoni! — pač pa lahko potožita: Premalo jih je šlo na blagoslovljeno pot!

Zgodovina ve, da materializem ugonablja narode. Zgodovina bo ugotovila, da je epidemija materializma v naši dobi ena najgroznejših in da se je razlezla po vsem svetu. Narod, ki se je ne ubrani, je izročen smrti. Moramo se ubraniti, če hočemo živeti! Edino gotovo sredstvo je apostolsko delo. Apostolsko delo in božja milost sta nerazdružna; nezdrujljiva pa sta božja milost in materialistična kuga.

Materializem je bolezen duha. Pogubna je vsakomur, a pri tistem, ki nima veliko tvarnih dobrin, je še smešna povrhu. Veliko udobje je velika skušnjava, prav tako velika revščina. Z nami je bil Bog tako dobron, da nam ni dal ne enega ne drugega. Zato so v nas proste vse tiste energije, ki jih morajo prebogati in prerrevni narodi potrošiti za zmago nad skušnjavami. Tudi za te energije bo treba dajati odgovor!

V pesniški Stritarjevi domišljiji nas bo Slovence na sodni dan rešila knjižica Prešernovih Poezij. Brez pesniške domišljije pa je stvar taka, da narod doživi sodbo že na zemlji, sodba posameznikov pa bo

gotovo odvisna od tega, kako so izkoristili posebne pogoje, ki jim jih ustvarja pripadništvo določenemu narodu.

Naš narod je Bog rešil i prehudega bogastva i prelačne revščine; obdaril ga je z neizmerno milostjo zgodnjega prejema krščanstva; postavil ga je za „prstan Evropi“, neprestano deležen sadov katoliške kulture velikih sosedov; mu olajšal odrešeniško nalogo z mnogim trpljenjem, preskušnjami, ponižanji (s čim naj narod bolj uspešno odrešuje?); mu dal za večje brate narode, ki jih je treba „pripeljati nazaj v Očetovo hišo“; gotovo s tihim naročilom: pripelji mi jih!; ga zgodaj napotil v svet in med temi popotniki dal vidnih uspehov največjim: Mesarju, Baragi, Knobleharju. Ali vsa ta dejstva ne kriče po hvaležnosti? Ali ne veleva pamet, ravnati se po dobrih zgledih?

Prišla je komunistična nesreča. Vse božje šibe doslej so nam končno storile več dobrega kot zlega. Premisli, kakšne dobre posledice so šle po dobroti Previdnosti za Huni, Obri, Turki, protestanti. Tako bo tudi z najhujšimi komunisti. Boj s komunizmom je postal zadeva celega človeštva. Bojuješ ga v sebi, bojuješ v tujih deželah; bojujejo ga doma, bojujejo v misijonih. Na srečo je važnost boja s komunizmom v misijonih danes razvidna na prvi pogled. Vsaka duša, ki jo misijonar prej pridobi za Kristusa kot rdeči propagandist za hudiča, je en porok več za boljšo prihodnost sveta, za osvoboditev zasužnjenih narodov. Najbolj nezatno misijonsko dejanje — tudi v zaledju — je učinkovit udarec po komunistični pošasti in prispevek za rešitev Slovenije.

MISIJONSTVO BEGUNCU

Tako se morejo boriti tudi doma, a za nas zunaj misijonskemu delu skoro ni mejá. „Vse je bilo treba na novo začeti!“ je tožba, ki zaradi solzá ne vidi položaja, kot je v resnici. Nekaterih najvažnejših stvari nikoli ni treba znova začeti: Najprej se živi samo enkrat, in to smo začeli pred 20, 30, 50 leti. Prizadevanja za duhovni napredek gotovo pri naši emigraciji ni bilo potrebno šele začenjati. Če pa je kdo ob tem šele zunaj pričel z apostolskim delom, naj bo hvaležen za begunstvo, — doma najbrž ne bi.

Komur ni vera najdražja dobrina, ne ve, zakaj se bori s komunizmom. Mi smo vedeli. Blagor nam, dokler to vemo, a gorje, če pozabimo! Misijonski trudi so najodličnejše delo za vero in temu delu za nas zunaj skoro ni meja! Udobje doma, navajenost, navezanost na tisoč stvari — vso to je minilo. Na kaj se navežemo, česa se navadimo — za to se zdaj lahko prosto odločimo. Izberimo prav! Rojaki v zasužnjeni domovini ne morejo v organizirano misijonsko delo; storimo zanje in zase mi! Iz zasužnjene domovine se ne dá iti na pot v misijonske dežele in mladim ljudem po veliki večini ne bo mogoče slišati Učenikovega poziva med žanjce; med nami ima vsakdo odprto pot in naši mladini je treba izuriti sluh za klice iz nadnaravnega sveta.

Naša mladina je v veliki nevarnosti. Dognano je, da morajo otroci emigrantov skozi najtežje preskušnje. Kako naj dozori v krepko osebnost mlad človek, ki visi med dvema domovinama, dvema jezikoma, dvema tradicijama, dvema stališčima za ocenjevanje sveta? **Idealno navdušenje za misijonstvo more postati staršem najuspešnejši pomočnik, otrokom pa vodnik skozi te in druge težave.** Že doma so posebno meščanske družine morale uvidevati: **mladina, ki nima poleg dóma za-točišča še v kakšni delavni verski organizaciji, more le po čudežu ohraniti vero, zdrava načela in nepokvarjeno nrav.**

Od misijonarjev se moramo vsi učiti mnogih stvari, da bomo boljše mogli opravljati apostolsko delo in sploh boljše znali živeti. Naučiti se moramo na primer **ponižnosti** (manj ko pomenimo, bolj smo visoki!); **trdnosti** (udarci, ki naj bi nas ustrojili, so nas napravili še bolj sentimentalne. Kako preprosto je povedano v enem izmed pisem v zadnji številki: „Ločitev ni bila lahka; pa to ne pride v poštev pri nas misijonarjih.“); **medsebojnega zanimanja, dobrote, pomoči** (zdi se, kot da nas je mraz tujine napravil še bolj mrzle, vase zagledane, sebične; — misijonarji gredo v mnogo hujši mraz, zato da ogrejejo vsakogar, ki ga srečajo; ob tem se sami ogrejejo v zglede, kakšno bodi medsebojno občevanje v srečnejšem človeštvu).

Tako približno so tekli razgovori med nami petimi. Vzroki, da je naše sodelovanje pri misijonskem delu tako revno, so predvsem okuženje z liberalizmom, lenoba in prilagoditev materialističnemu toku. „Katoliškim misijonom“ pritrjujemo tako kot pridigi v nedeljo. Potem odložimo revijo in živimo skoraj tako, kot da je ne bi brali in tako kot živimo po „vrnitvi iz cerkve v življenje“ (kakšna puhla liberalna fraza!).

KAKO?

V načelih o misijonih med učečo Cerkvijo in nami ni vsebinske razlike, pač pa je naša vednost res majhna in tudi zato večkrat ne more pridobiti volje. Ker ni volja čisto pridobljena, je premalo ljubezni do stvari in zato premalo iznajdljivosti: ne vemo, **kako** misijonsko delovati. Tudi obratno je res: ker ne vemo, **kako** misijonsko delovati, ni volja čisto pridobljena in je premalo ljubezni do stvari. Sklenili smo torej naprositi g. urednika, naj napiše ali dá napisati temeljit članek: **Kako misijonsko delati v zaledju.**

* * *

Spet nas je bilo pet. V roke smo dobili poskusne odtise 3. poglavja papeževe okrožnice (Delo, ki čaka delavcev) z opombami preč. g. Wolbanka. Samo številke v teh opombah so tako glasne, da je naše modrovanje utihnilo. Eden od nas je še zadnjikrat skušal biti duhovit s tem, da je naš molk razložil s tole predelavo stiha iz „Krsta“: „Ne govorov, naporov zdaj so časi!“

Prof. Lojze Gerzinič

▼ OČETOVA BESEDA

MISIJONSKA OKROŽNICA PIJA XII. „EVANGELII PRAECONES“

Prevedel in razlago napisal Karel Wolbang C. M.

3. DELO, KI ČAKA DELAVCEV

Pred očmi moramo imeti zlasti to, kar smo že zgoraj nakazali: da namreč delo, ki na tem področju še čaka izvršitve, zahteva brez dvoma še velikanskega napora in neštevilnih delavcev. Spomnimo se, da je naših bratov, ki „sede v temi in senci smrti“¹⁶ neizmerna množica, ki jo moremo ceniti nad 1 milijardo. Zato se zdi, da je še slišati neizrekljiv vzdih ljubezni polnega Jezusovega Srca: „še druge ovce imam, ki niso iz tega hleva; tudi tiste moram pripeljati: in poslušale bodo moj glas in bo ena čreda, en pastir.“¹⁷

Kot dobro veste, častitljivi bratje, ne-primanjkuje pastirjev, ki si prizadevajo, da bi izpeljali ovce iz te edine staje, iz tega edino zveličavnega pristanišča; in prav tako veste, kako postaja ta nevarnost ponekod vsak dan večja. Zato, ko zremo pred Bogom to nepregledno množico ljudi, ki še ne pozna evangeljske resnice, in tehtamo ono veliko nevarnost, v katero so tako mnogi potiskani, bodisi zaradi širjenja „brezbožnega materializma“, bodisi zaradi gotovega nauka, ki se naziva krščanski, ki pa dejansko ponavlja nauke in zmote „komunizma“, nas sili težka zaskrbljenost in tesnoba, pospeševati vsepovsod in z vsemi sredstvi apostolske podvige; in smatramo kot Nam samim izrečeno vzpodbudo prerokovo: „Vpij, ne nehaj, kakor trčobenta dvigaj svoj glas.“¹⁸

In na poseben način priporočamo Bogu v prošnji molitvi misijonske delavce, ki delujejo v notranjih deželah latinske Amerike, ko vemo, kakšnim nevarnostim in zankam so izpostavljeni, zaradi očitnih ali prikritih zmot, ki jih širijo nekatoličani. 16 Ps 106. 10. — 17 Jan 10. 16. — 18 Iz 58. 1.

ŽALOBNA PESEM ŠTEVILK

Prebivalstvo sveta se hitro množi. Obstanimo za hip pri statistikah:

l. 1700	je bilo na svetu 563,000.000	preb.,
1800	900,000.000	„
1900	1,600,000.000	„
1951 (aprila)	2,378,000.000	„

Od leta 1920 do danes znaša prirastek nad 554.000.000. H koncu leta 1951 je prebivalstva gotovo že 2.400.000.000. Če bo šel razvoj v to smer brez težjih pretresov dalje, bo leta 2050, torej čez 100 let, zemlja nosila približno 5.000 milijonov (5 milijard) duš. Znanstveno je danes dognano, da je zemlja zmožna s pomočjo sodobnih sredstev rediti 8 milijard prebivalcev. Za telesno življenje prebivalstva se torej kljub vsem krizam ni treba bati. Človeštvo bo nesporno

znalo poiskati primerno rešitev, da zadosti elementarnim potrebam vseh.

Vse bolj zapleteno in težje rešljivo je vprašanje reševanja duš v tej ogromni masi: **problem zasajanja in utrditve Cerkve med vsem človeštvom.** Nemški protestantje so študijsko ugotovili, da katolicizem iz stoletja v stoletje napreduje. Tako je bilo v

1. stoletju po Kristusu	500.000	katol.,
3. „	5,000.000	„
5. „	15,000.000	„
10. „	56,000.000	„
11. „	70,000.000	„
15. „	100,000.000	„
19. „	280,000.000	„
20. „ (1. pol.)	400,000.000	„
leta 1951	ca. 446,000.000	„

Po uradni ugotovitvi Statističnega urada ONU (ZN) v aprilu 1951 je člo-

K slikama na tej in prejšnji strani. — Zgodovinski dan v znanem misijonu Ranchi (Indija): Mons. N. Kudžuk D. J., prvi rančijski škof-domačin, na dan posvečenja, 9. III. 1952, v krogu svojih domačih. Na desni od škofa njegova mati, na levi njegova sestra-redovnica (v temni halji). Zadaj za materjo stoji ob škofu njegov stric-duhovnik. Levo od škofa zadaj se vidi v profilu naš rojak misijonar o. Janez Ehrlich D. J. (s črno bradico). — Tu spodaj: množice pri posvečenju novega škofa: 10 duhovnikov deli sv. obhajilo

veštvo naseljeno po raznih kontinentih v naslednjem razmerju:

Afrika	198,000.000
Amerika	321,000.000
Azija	1.254,000.000
Evropa	593,000.000
Oceanija	12,000.000
Skupno	2.378,000.000

Po verski pripadnosti se to prebivalstvo deli po najnovejših dostopnih statistikah tako-le:

Katoličanov je 446,165.051.

Ostalih kristjanov (protestantov in pravoslavnih) 400,000.000 (protestantov 202,007.810).

Nekristjanov 1.555,000.000 do 1.600 milijonov, od teh je približno: 300 milijonov azijskih poganov (budistov, hinduistov, šintoistov, taoristov, itd.), 374 milijonov 200.070 muslimanov. 100,000.000 fetišistov, 50,000.000 brez vere, in preostali so pripadniki raznih manjših poganjskih verstev in Judje.

Porast katolicizma gre predvsem na račun Evrope in obeh Amerik, kjer katoliško prebivalstvo povečini svoje novorojence prinaša h krstu in jih tako avtomatično vključuje v katoliško Cerkev. Vse drugače je v izrazito misijonskih pokrajinah: Aziji, Afriki in Oceaniji.

Uradni podatki Kongregacije za širjenje vere, zbrani v „Le Missioni Cattoliche 1950“, ki se nanašajo samo na misijonske pokrajine, upravljane od imenovane kongregacije, kažejo, da je bilo v le-teh:

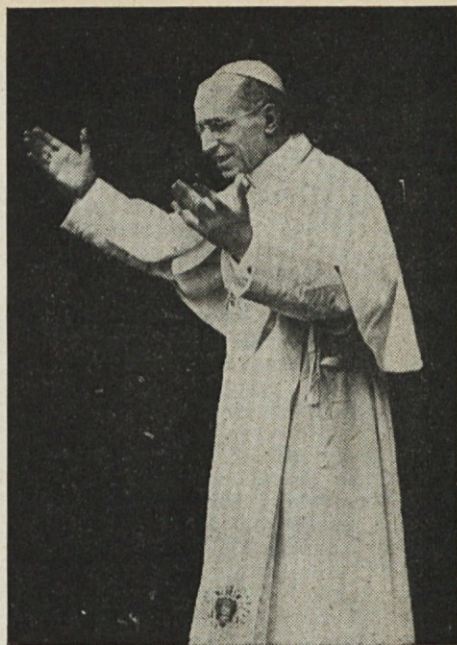
leta 1927 14,000.000 katoličanov in

leta 1949 27,945.000 katoličanov.

Prirastek znaša v zadnjih 25 letih nekaj nad 13.000.000. Od tega je največ dala Afrika, ki je imela leta 1927 manj kot 3,000.000 katoličanov, a je dosegla v letu 1949 že nad 11,000.000. V istem času je Azija prešla od 6,021.122 katoličanov v letu 1927, na 8,968.207 v letu 1949.

PREVAŽNA UGOTOVITEV

Medtem, ko je prebivalstvo sveta naraslo v zadnjih 25 letih za 500,000.000, znaša prirastek katoličanov samo 13 milijonov duš. Vsako leto se torej rodi za enega spreobrnjenega pohana 59 novih,

ki strahovito množe moč poganstva v svetu.

Značilno je, da raste število misijonarjev v enakem razmerju kot porast katoličanov v misijonskih deželah. Tako je bilo v letu:

1923 med 13,000.000 katol. 13.452 mis.,

1933 „ 16,600.000 „ 16.050 „

1949 „ 27,950.000 „ 26.831 „

Na vsakih 1000 katoličanov pride v misijonskih pokrajinah torej 1 misijonar, bodisi domačin, bodisi zunanji. Domačih je trenutno okrog 11.139 in ves katoliški zapadni svet premore le 15.701 misijonarja, ki se trudi v misijonskih deželah za zasajanje in utrditev Cerkve. To skromno število ne presega števila Amerikancev, ki v enem letu umro za posledicami avtomobilskih nesreč. 31.000 katoličanov zapadnega sveta da Cerkev po 1 misijonarja, ki se mora v misijonih boriti povprečno za zveličanje 1000 katoličanov in skušati osvojiti vsaj 60.000 poganov.

Dodajmo k misijonarjem duhovnikom še 9331 misijonskih bratov, 61.577 misijonskih sestra, skromno število misi-

jonskih zdravnikov, profesorjev in sličnih laičnih apostolov ter 82.863 katehistov.

Vsi ti misijonski delavci so podrejeni naravnost Kongregaciji za širjenje vere, ki upravlja vse misijonske dežele v približno 601 cerkvenih upravnih edinic, ki se takole dele: 46 nadškofij, 6 samosvojjih opatij (cf. Cod. jur. can. par. 215 „abbatia nullius“), 232 apostolskih vikariatov, 134 apostolskih prefektur in 3 misijone „sui iuris“.

GROZEČA NEVARNOST

Sveti oče omenja nevarnost brezbožnega materializma oz. komunizma, ki ga vsi Slovenci v tujini poznamo boljše kot več zapadni svobodni svet in je vsako razglabljanje o njem, po vsem, kar smo zadnja leta skusili, slišali in brali, odveč. Komunizem je trenutno usodno zavrl misijonsko delo v vsej Kitajski, ki je največja misijonska dežela. Leta 1948 je štela Kitajska 3.275.000 katoličanov in 5.788 misijonarjev duhovnikov, od katerih je bilo 2.689 domačinov Kitajcev. 1 duhovnik torej povprečno na 565 vernikov. Danes (do 1. oktobra 1951) je že nad 800 izgnanih tujih misijonarjev in veliko število prostovoljno odišlih tujih in kitajskih, ko je bilo delo onemogočeno. Komunizem „misijonari“ mnogo bolj učinkovito kot izolirani misijonarji. Posluhuje se ogromnega propagandnega aparata, ustanavlja šole za nove rdeče propagandiste v vsaki večji naselbini in vceplja svoje zmote najnežnejši mladini po vseh kitajskih šolah, od ljudske, preko dekliških (za odrasla dekleta, ki prej niso imele priliko obiskovati šole), do univerz in kasarn.

POGUBNI ŽIVLJENJSKI MATERIALIZEM ZAPADA

Življenjski materializem Evrope in obeh Amerik pa razkraja moč katoliške osvajalnosti tudi med zapadnim svetom. Zato je razumljiv alarm svetega očeta, ki dobiva klice SOS iz južne Amerike, ki je pretežno katoliška (n. pr. Argentina z 99,6 % katoličanov), pa nobena država v njej ne premore n. pr. 1 duhovnika na 2236 vernikov kot zmore belgijski Kongo, kjer delujeta slovenska lazarista brata Kerševana. V Južni Ameriki je najboljše stanje v Uruguayu, kjer pride na vsakih 3543 katoličanov po 1 duhovnik, najslabše v Guatemali, kjer skrbi 1

duhovnik za povprečno 28.159 duš. Vmes so vse ostale dežele, med bolj oskrbljenimi Peru z 7328 in Brazilija s 7631 verniki na enega duhovnika. In ti verniki so raztreseni po ogromnih farah, tako da pride n. pr. v Peruju, ki je med ugodnejšimi postojankami, na enega duhovnika 1292 km². V teh deželah često preudobno življenje hromi polet katoličanov in v kali zamori številne duhovniške poklice. Če dodamo še ekspanzivno dejavnost protestantov, ki prodirajo z rastočim vplivom Združenih držav vedno hitreje in številneje v dežele svobodnega sveta zlasti v univerze, strokovno šolstvo, bolnišnice in socialne ustanove ter vojsko, in ogromne gmotne vires, s katerimi razpolagajo, bomo lažje razumeli, zakaj se je počutila precej slabo mlada ameriška katoliška zdravnica, ki se je žrtvovala za misijone na Kitajskem po japonskem porazu, pa se je znašla na ladji kar s 500 kolegi — protestantskimi misijonarji, oboroženimi z vsemi tehničnimi pridobitvami, ki naj jim olajšajo osvajanje.

„NALOGO JE TREBA IZVRŠITI!“

Bolnik, ki je okreval, navadno bolj razume bolnega kot zdrav človek. Misijonar, ki se je odzval božjemu klicu in preko številnih zaprek in težav prodril v misijonsko deželo ter v njej od blizu občutil vso tragiko pogubljenosti se duš, ne more več pozabiti na najbolj perečo zadevo Cerkve, ki med množicami poglavinov še ni utrjena, mnogokje niti še znana. Ves svet stoji pred „nalogo, ki jo je treba izvršiti“, kot pravi sveti oče. Tudi Slovenci moramo dodati vsaj nekaj svojih sil, da ponesemo življenjsko silo slovenskega katolicizma njim, ki po večnih načrtih božje Previdnosti čakajo na nas. Upam, da nam je že površno branje teh vrstic pokazalo v vsej jasnosti vso važnost misijonskega problema, ne le slovenskemu duhovniku in inteligentu, marveč tudi vsakemu preprostemu slovenskemu fantu in dekletu, ki dnevno z menoj pri daritvi svete maše, pri darovanju vina moli, da bi se tudi njegova daritev dvigala k Bogu „v naše in vsega sveta zveličanje“.

Literatura: Despont, *Nouvel Atlas des Missions*, Paris 1951; Pio de Mondreganes, *Manuale di Missionologia*, Roma 1950; „Clero e Missioni“, 1951, N. 2; Cardijn, *Il mondo odierno e l'apostolato dei laici*, Roma 1951; „Gentes“, Ottobre 1951; „China Missionary“ 1951.

SV. CIRIL

SV. METOD

PROBLEM ZEDINJENJA CERKVA

ZA KAJ GRE?

Če se zavedamo svoje sreče, da smo člani Kristusove Cerkve, se nam nehote vzbuja želja, da bi bili te sreče deležni tudi drugi ljudje.

Želimo in prosimo Boga, da bi je bila deležni neverniki, ki ne verujejo v Kristusa, to so pogani, mohamedanci in Judje. Skoraj poldrugo milijardo jih je. V njih so skriti dragoceni zakladi poštenja, plemenitosti in požrtvovalnosti. S svojim spreobrnjenjem bi prinesli Cerkvi ogromno novih in svežih sil. Bog je vsakemu narodu dal posebne lastnosti in sposobnosti, ki jih nima noben drug narod; vsak iz poganstva spreobrnjeni narod bi torej v vesoljni Kristusovi Cerkvi vršil dela, ki jih drugi katoliški narodi ne zmorejo.

Želimo in prošimo Boga, da bi tudi krivoverci, to je protestantje in anglikanci, postali katoliški. Vseh skupaj je več kot dvesto milijonov. To so zlasti germanski in anglosaški narodi, ki so znani po svoji razumnosti in delavnosti. Cerkve bi z njimi zelo mnogo pridobila.

Posebno pa moramo želeli, moliti in sodelovati, da bi se vesoljni božji Cerkvi že skoraj pridružil pravoslavni krščanski Vzhod, ki šteje danes kakih dvesto milijonov duš in ki je po večini slovanski. Ima skoraj ves nauk katoliške Cerkve. Ima njena sredstva mišlosti: sveto mašo in vse zakramente. Ima veljavno posvečene skofe in mašnike. Do katoliške Cerkve je pa še vedno tuj in hladen, — tuj po svoji cerkveni organizaciji, hladen po svojem čustvovanju.

Poznavalci misijonstva pravijo, da je delo za zedinjenje krščanskega Vzhoda — poleg borbe zoper sedanje organizirano brezboštvo — najvažnejša misijonska dolžnost katoličanov, zlasti slovanskih.

RAZKOL

Potem ko je prvi krščanski rimski cesar Konstantin Véliki prenesel cesarski prestol iz Rima v Konstantinopol ali Carigrad, sta se začela krščanski Vzhod in Zahod čedalje bolj oddaljevati in odtujevati drug od drugega. To odtujenost je v 9. stoletju izrabil Fótij, mož široke, a ne dovolj globoke izobrazbe, ohol in častihlepen. Proti cerkvenim predpisom je po cesarjevi volji postal nadškof in patriarh v Carigradu. Ker ga papež ni mogel potrditi, mu je Fótij odrekel pokorščino, rimsko-katoliško Cerkev obdolžil krivoverstva in vse grško-bizantinsko cesarstvo ločil od nje. Naslednji dve stoletji so nekateri carigradski patriarhi še prosili v Rim za potrjenje, nekateri pa ne. V 11. stoletju je patriarh Mihael Kerulárij dokončno izvršil razkol. — Četrta križarska vojska je pod pretvezo cerkvenega zedinjenja proti papeževi prepovedi zavzela Carigrad in ostali evropski del grško-bizantinske države. Po nečloveškem nasilju nad prebivalstvom je ustanovila vzhodno-latinsko cesarstvo in poleg grško-pravoslavnih škofov povsod postavila latinsko-katoliške. Sovraštvo Grkov zoper „Latince“ je pripelo do viška in se dolga stoletja ni moglo poleči.

Grško-bizantinski cesar Mihael VIII. Paleológ je pa iz svojih azijskih dežel

osvobodil Carigrad in evropski del cesarstva. Da bi odvezel zapadnim knezom pretvezo za novi napad na svojo državo, je poslal leta 1279 v Lijón na vesoljni cerkveni zbor zastopnike in po njih zedinil grško-bizantinsko državo s katoliško Cerkvijo. Ker se je to zedinjenje izvršilo iz političnega namena in skoraj samo na papirju, ni imelo obstanka. — Drugič so se Grki zedinili na vesoljnem cerkvenem zboru v Florenci leta 1438, pa spet zaradi politike, — da bi jim namreč papež in zahodno-evropski vladarji pomagali zoper Turke, ki so jim trgali deželo za deželo in že grozili Carigradu. To zedinjenje v Florenci je bilo pa bolj temeljito. Navzočih je bilo mnogo grških škofov in duhovnikov, tudi cesar in patriarh, ki so po zelo dolgih razpravah s prepričanjem pristali na zedinjenje. Efeški škof Marko in nevedni, fanatični menihi so pa ljudstvo nahujskali, da je prekralo zedinjenje. „Rajši Turke kakor Latince!“ so vpili. Želja se jim je izpolnila: Nekaj let nato so Turki zavzeli Carigrad in si ga izbrali za državno prestolnico; osvojili so si večino Balkana in napadali srednje-evropske dežele, tudi naše slovenske. Grški patriarhi so še ostali v Carigradu, ki je vedno bolj postajal turški; svojo oblast so si pa morali za drag denar kupovati od sultanov.

SLOVANI IN GRŠKI RAZKOL

Rusi, Belorusi, Ukrajinci, Rumuni, Bolgari in Srbi so sprejeli krščanstvo večinoma iz Carigrada. Srbi, Bolgari in Rumuni so bili tudi politično odvisni od njega. Zato so vsi ti narodi nevede in brez lastne krivde prišli v razkol. Carigrajski patriarhi so jim pošiljali škofe, večinoma grške. Ko je pa oblast carigrajskih patriarhov opešala, so se ti narodi cerkveno osamosvojili. Srbsko cerkev n. pr. je organiziral sveti Sava in postal njen prvi patriarh. Katoliški Cerkvi ni bil sovražen. Rusi so bili dolgo časa v zvezi z Rimom in Carigradom, tudi že, ko ta še ni bil razkošni. Zato imamo mi in pravoslavni nekatere skupne svetnike, kakor n. pr. prvo rusko krščansko kneginjo sv. Olgo in njenega vnuka svetega Vladimirja Vélikega. Po grškem zedinjenju v Lijonu so pa Rusi pretrgali stike z rimsko katoliško Cerkvijo. Leta 1451 so se ocepili tudi od carigrajskega patriarha in si izbrali svo-

jega. Lani so slovesno praznovali petstoletnico svoje cerkvene osamosvojitve od Grkov in je tudi zastopnik sovjetske vlade prišel čestitat na zborovanje patriarha, škofov in duhovnikov. Car Peter Véliki je odpravil patriarhat, se proglasil za poglavarja rusko-pravoslavne cerkve in ustanovil kot najvišjo cerkveno oblast „sveti sinod“, državni urad, ki je navadno predsedoval kakšen upokožen general.

Od vesoljne Kristusove Cerkve ločene cerkve se same imenujejo pravoslavne, po grško ortodóksne, to je „pravoverne“. Katoliško Cerkev dolžijo krivoverstva, zlasti ker uči, da izhaja Sveti Duh iz Boga Očeta in tudi iz Boga Sina. Očitajo ji tudi, da nima več Kristusovega duha ponižne ljubezni, ampak da jo vodijo le bolj pravni predpisi in želja po oblasti in ukazovanju. Seveda je ta očitke napačen in krivičen, kajti Cerkev je tudi pravni organizem, kakor so tudi njeni udje duhovna in telesna bitja.

NEKOLIKO O PRAVOSLAVJU

Ko so se vzhodne cerkve ločile od katoliške Cerkve, so kakor okamnele. V živi Kristusovi Cerkvi se iste verske resnice vedno bolj jasno spoznavajo in iz njih brstijo vedno nove pobožnosti; na ločenem krščanskem Vzhodu je pa ostalo vse tako, kakor je bilo ob razkolu, celo n. pr. cerkveni stavbarski slog in cerkveno petje brez orgel, ki jih ob času razkola še niso imeli. Verujejo v vse resnice, ki jih je Cerkev učila pred razkolom, ne pa tistih, ki jih je, nezmotljivo razlagajoč Kristusov nauk, pozneje slovesno proglasila. Zamétajo papeževo vrhovno oblast v Cerkvi, češ da je Kristus ni podelil Petru ali vsaj ne njegovim naslednikom. Najvišje versko-cerkveno razsodišče so jim vesoljni zbori; po razkolu pa niso imeli nobenega več, ker nimajo nikogar, ki bi škofe vseh cerkvá obvezno sklical in zborovanje z oblastjo vodil in zaključil. Vsaka pravoslavna cerkev je samo za en narod. Po večini so tesno povezane z državno oblastjo in odvisne od nje. Vsaka cerkev je sama zase in brez notranje zveze z drugimi. Včasih so v nesoglasju tudi glede važnih vprašanj. Grška pravoslavna cerkev n. pr. ne priznava večjavnosti katoliškega krsta in mašniškega posvečenja, srbska jo pa. — Že iz evangelijev se

Jasno vidi, da je Kristus ustanovil eno samo Cerkev. Pravoslavne cerkve si preko tega očitka pomagajo tako, da si dajejo skupno ime „pravoslavna Cerkev“, čeprav nimajo nobene organske zveze med seboj.

Njihovo bogoslužje nima z razkolom nič opraviti, saj so ga davno pred razkolom sestavili veliki katoliški grški cerkveni očetvi, zlasti sv. Bazilij in Janez Zlatousti. Bilo je in je še skupna last katoličanov vzhodnega obreda in pravoslavnih. Kar jih je Slovanov, ga oboji uporabljajo v prevodu sv. Cirila in Metoda.

Krščanski Vzhod ima drugačno miselnost in čustvovanje kakor Zahod. Šele obojna miselnost in čustvovanje celotno in pravilno dojema Kristusa, kakor človek šele z obema očesoma predmete pravilno vidi.

Duševnost krščanskega Vzhoda se kaže zlasti v njegovih molitvah. V njih se izraža živa vera v božjo vzvišenost, veličastnost in svetost. Preveva jih zavest o človekovem velikem nagnjenju h grehu, ki je posledica izvirnega greha. Spet in spet se pa ponavlja misel, da je Kristus s svojo smrtjo in svojim vstajenjem premagal smrt in greh. Človek pada, Kristus mu pa usmiljeno odpušča, ker ve, kako slab je človek. — Vzhodne molitve bolj delujejo na srce kakor na voljo. Pravoslavne cerkve sploh ne znajo dovolj vplivati na voljo in vzgajati k npravnosti; zato so izgubile tudi vpliv na javno življenje in kulturo. Pravoslavne pridige večinoma vzvišeno proslavljajo Boga, presv. Trojico, Kristusa, Bogorodico itd., ne navajajo pa dosti k njihovemu posnemanju v vsakdanjem življenju.

Spovedi pri Srbih, Bolgarih, Grkih in Romunih skoraj ni več. Pri Rusih se opravlja redkokdaj in površno. Razporka se dovoljuje v mnogih primerih. Duhovniki so večinoma poročeni; za škofe se pa posvečujejo samo redovniki. — Srbi sami priznavajo, da je njihova cerkev uporabljala skoraj vse svoje moči za narodne in politične namene, zanemarjala pa posvečevanje duš in javnega življenja.

Svetost ima za mnoge vzhodne kristjane veliko privlačnost. Mnogi pa le bolj čustveno hrepenijo po njej in ne vztrajajo v resnem in doslednem

hotenju in bojevanju. Odlična svetost je pri pravoslavnih — tako trdijo izvedenci — bolj redka in že zato ni v zvezi z njihovim cerkvenim ustrojem.

DELO ZA CERKVENO ZEDINJENJE

Iz vseh pravoslavnih cerkvá se jih je nekaj zedinilo s katoliško Cerkvijo. Ta jim v duhu vesoljnosti pusti njihove obrede, obredni jezik in druge njihove posebnosti. Sprejeti so morali samo to, kar so kot katoličani dolžni sprejeti. Imenujejo se katoličani vzhodnega obreda ali grko-katoličani. Stara Avstrija je mnogo pravoslavnih pripeljala do zedinjenja. Tako n. pr. Srbe, ki so pribežali pred Turki in se naselili nad Kulpo v okraju Žumberak („Vlahi“) in drugod po Hrvaškem; prav tako Ukrajince v Galiciji in Rumune v tedanji jugovzhodni Ogrski. V začetku 17. stoletja se je zedinil velik del Ukrajine in Belorusije, ki je bil pod Poljsko. Za to zedinjenje se je trudil zlasti sv. Jozafat Kunčević, ki so ga zato leta 1623 ubili v Vitebsku in ki je zavetnik dela za zedinjenje. Ko je pa ta del Ukrajine in Belorusije prišel pod Rusijo, so carji z ječami, mučili in usmrtitvami uničili zedinjenje.

V cerkvah zedinjenih je na zunaj takó, kakor v pravoslavnih. Na vernikih se pa kmalu opazi versko in cerkveno živ-

Z evharističnega kongresa v Barceloni: Na kardinala-legata čakajo tudi patriarh (katoliško-vzhodnega obreda) in predstavniki drugih obredov

ljenje, ki ga more dati samo vedno živa Kristusova Cerkev.*

KAKO MISLIJO PRAVOSLAVNI, ZLASTI RUSI IN UKRAJINCI, O ZEDINJENJU?

Mnogim je iz srca žal, da je krščanstvo tako razbito. Vedo, da bi bilo mnogo bolje, če bi bili vsi kristjani eno, kakor so bili pred razkolom in pred nastopom protestantizma. Ker pa imajo o nas katoličanih čudne in krivične nazore, se za zedinjenje ne upajo dosti nastopati. Pravijo, da to ni naloga posameznikov, ampak cerkvá.

Svoje predsodke o katoličanih so Rusi in Ukrajinci dobili v veliki meri iz sovražnosti in vojsk, ki so bile med njimi in Poljaki in ki so se začenjale in krepile tudi iz verske razlike. Rusu, pomeni sko-

Posvečenje našega rojaka č. g. Ilca v „Rusicum“-u v Rimu po vzhodnem obredu (25. XII. 1951)

raj isto, biti katoličan ali biti Poljak, kakor je tudi Poljakom isto, biti pravoslaven ali biti Rus ali Ukrajinec. Napoleonova armada, ki je napadla Rusijo in si jo osvojila tja do Moskve, je bila večinoma katoliška; tudi v njej niso mogli Rusi videti katoľičanstva v ugodni luči. Prav tako ne v Hitlerjevih četah, ki so vdrele v Rusijo in ki je bil velik del v njih katoliški.

Bolj ugodni za zedinjenje so pa sedanji stiki ruskih emigrantov s katoliškimi narodi. Res da vidijo naše velike napake; gledajo pa tudi življenjsko silo katoliške Cerkve, njeno načelnost in doslednost, zlasti v borbi zoper brezbožni materializem. Pa tudi sicer popravljajo svoje krive nazore: o papeštvu, o organizaciji katoliške Cerkve, o naši miselnosti.

NAŠE SODELOVANJE ZA ZA ZEDINJENJE

Pri delu za zedinjenje imamo katoliški Slovani posebno in važno nalogo. Mi imamo dragoceni ključ do src pravoslavnih v rokan, saj so nam bratje po krvi in jeziku.

Poglavitna ovira za zedinjenje je medsebojna odtujenost in medsebojno nepoznanje. Mi katoliški Slovani bomo pravoslavne Slované mnogo lažje spoznali, spoštovali in ljubili kakor pa kakšni Italijani, Francozi ali Nemci. Tudi verski učbeniki teh narodov včasih preveč hladno in trdo pišejo o njih. Krščanski Vzhod moramo torej prouče-

* Katoliški Ukrajinci vzhodnega obreda imajo v Bs. Airesu kapelo na Curapaligüe št. 760, tri kvadre od cerkve Čudodelne svetinje (Medalla Milagrosa). Tam si lahko pri katoliški maši po vzhodnem obredu v staroslovenskem jeziku. Ob nedeljah tudi tam lahko zadoščiš nedeljski dolžnosti. Tam moreš vsak dan tudi prejeti sv. obhajilo po vzhodnem obredu, to je sveto Hostijo, pomočeno v sveto Rešnjo Kri. Kapelo oskrbujejo redovniki bazilijanci, ki ti bodo vse podrobnosti razložili, če prosiš. — Vse to velja tudi o kapeli katoliških Rusov vzhodnega obreda v ulici Güemes št. 2962, blizu Plaza Italia. Oskrbujejo jo jezuiti; njih predstojnik je p. de Régis, ki je bil prej ravnatelj Ruskega katoliškega zavoda (Russicum) v Rimu.

vati in vzljubiti. Proučevati ga moramo iz knjig in iz osebnih stikov.

Za zedinjenje moramo moliti, stalno in redno moliti. Gre za skoro dvesto milijonov Slovanov, ki jim morajo naše molitve pomagati, da se z nami zedinijo v eni in edini Kristusovi Cerkvi. Marija je v Fátimi obljubila, da se bo Rusija zedinila. To je pa odvisno tudi od nas in od naših molitev.

Odvisno je pa tudi od naših svetih maš in obhajil, ki jih darujemo v ta namen.

In zlasti darujemo za zedinjenje svoje telesno ali dušno trpljenje in svoje prostovoljne odpovedi in žrtve. Bog hoče, da se vse, kar pomaga pri zveličanju duš, rodi iz trpljenja, ki ga Bog pošlje, in iz človekovih prostovoljnih žrtev in odpovedi.

Truditi se moramo, da si pridobimo in ohranimo zaupanje pravoslavnih. Zato moramo spoštovati in ceniti vse, kar imajo božjega in Kristusovega. Spoštovati moramo poštenost njihovega mišljenja in hotenja, čeprav sta včasih sama po sebi zmotni. Dopovedati jim moramo, da če se priključijo vsenarodni Kristusovi Cerkvi, jim ne bo treba prelomiti s svojo preteklostjo in jo obojati. Samo dopolniti jo bodo morali in obnoviti vezi ednosti in ljubezni, ki so se po tuji krivdi pretrgale.

Katoličani moramo pripravljati pot za zedinjenje v ponižni ljubezni, ki prihaja od Svetega Duha. Ponižno se moramo zavedati, da smo popolnoma brez lastnih zaslug člani vesoljne Kristusove Cerkve. Da n. pr. nismo vsi Slovenci postali protestantje, ja zasluga zlasti Habsburžanov, ki so v Avstriji dosledno izpeljali protireformacijo. (Takrat v Avstriji ni bilo narodnostnega vprašanja.)

ŠKOF SLOMŠEK IN DELO ZA ZEDINJENJE

Naš veliki dušni pastir, kulturni delavec in škof Anton Martin Slomšek je zelo ljubil sveto Cerkev. Že kot voditelj duhovnega življenja v celovškem semenišču je bogoslovce navduševal za misijonsko delo. V posebni knjižici je Slovincem priporočal misijone, zlasti Baragove. Kot škof je rad dal odpustnico duhovnikom, ki so se priglasili za Bara-

Č. g. Ilca nova maša (26. XII. 1951) v Rimu po vzhodnem obredu

govo novo ustanovljeno škofijo. Dejal je, da so misijonarji poseben blagoslov božji za škofijo, ki jih je dala.

Posebno je pa plemeniti Slomšek ljubil vzhodne Slované in je zato zelo častil in slavil slovanska apostola sv. Cirila in Metoda. Globoko je razumeval njune namene in njuno delo. Leta 1848 je papež Pij IX. izdal okrožnico, v kateri je vabil na delo za zedinjenje pravoslavnih. Ko se je plegla v Avstriji revolucija, je škof Slomšek v ta papežev namen ustanovil leta 1851 „Bratovščino sv. Cirila in Metoda“, ki je bila leto nato potrjena iz Rima. Njeni udje bi naj vsak dan močilen en očenaš in zdravomarijo in dostavili: Sveti Ciril in Metod, prosita za nas! Duhovniki naj bi na spominski dan sv. Cirila in Metoda darovali za zedinjenje sveto mašo, drugi udje pa sveto obhajilo. Bratovščina se je pod gorečim in modrim Slomškovim vodstvom odlično razvijala. Razširila se je ne samo med Slovenci, ampak tudi med Hrvati, Čehi, Slovaki, katoliškimi Ukrajinci v

Galiciji in med Madžari. Podobna bratovščina se je ustanovila tudi med avstr. Nemci. Pred Slomškovo smrtjo je Bratovščina štela že 70.000 udov. Škoda, da je pozneje zelo nazadovala. Lani je papež Pij XII. izdal posebno pismo ob stoletnici njene ustanovitve, v katerem poveljuje njene zasluge za katoliško Cerkev.

Leta 1891 se je pa ustanovilo „Apostolstvo sv. Cirila in Metoda pod zavetjem Device Marije“ s sedežem na moravskem Velehradu, ki stoji blizu starega Velehrada, kjer je sv. Metod pokopan. Leta 1921 se je Apostolstvu priključila Slomškova „Bratovščina sv. Cirila in Metoda“, ker ima Apostolstvo isti cilj, le da je bolj na široko zasnovano. Slovencem se je zelo priljubilo in je med njimi zelo uspešno delovalo. Izdajalo je mesečnik „Kraljestvo božje“, ki ga je urejeval in večinoma sam pisal svetov-

no znani poznavalec krščanskega Vzhoda, ljubljanski vseučiliški profesor dr. Franc Grivec, ki je strokovnjaško raziskal in opisal tudi življenje sv. Cirila in Metoda in panonsko-slovenskega kneza Koclja, Metodovega zvestega učenca in sodelavca, ki je stoloval v Blatogradu (v Gradu sredi močvirja) ob Blatnem jezeru, v sedanji zahodni Ogrski.

Katoliški Slovenci imamo torej tudi ti dve lepi in važni nalogi: Prvič, da se vpišemo v Apostolstvo sv. Cirila in Metoda in po njegovih pravilih in navodilih molimo, delamo in prispevamo za zedinjenje vzhodnih Slovanov. Drugič pa, da redno in goreče opravljamo od cerkvene oblasti potrjeno molitev, da bi bil Slomšek proglašen za blaženega, saj je on prvi začel med Slovenci in drugimi katoliškimi Slovani z delom za cerkveno zedinjenje.

Dr. Franc Jaklič

BREZMADEŽNA DEVICA MARIJA! MI, TVOJI SLU-
ŽABNIKI IN SINOVI SVETE KATOLIŠKE CERKVE,
TRDNO ZAUPAMO V TVOJE MOGOČNO VARSTVO.
ZATO TE PONIŽNO PROSIMO: IZPROSI OD BOGA
SVETEGA DUHA OBILJE NJEGOVIH DAROV ZA
NAŠE BRATE, KI SO LOČENI OD EDINOSTI CERKVE.
NAJ JIH RAZSVETLI POŽIVLJAJOČA MILOST, DA
SE VRNEJO V NAROČJE KATOLIŠKE CERKVE POD
NEZMOTLJIVO VODSTVO RIMSKEGA PAPEŽA NAJ-
VIŠJEGA PASTIRJA IN UČITELJA NA ZEMLJI
NAJ SE ODKRITOSRČNO ZDRUŽIJO Z NAMI V ENI
VERI IN LJUBEZNI, DA BODO SKUPAJ Z NAMI
SLAVILI PRESVETO TROJICO IN OBENEM SKA-
ZOVALI ZDAJ IN VEKOMAJ ČAST TUDI TEBI,
NEZMOTLJIVO VODSTVO RIMSKEGA PAPEŽA, NAJ-

Cerkvena molitev za zedinjenje

KOMUNIZEM NA KITAJSKEM

Kitajci so največji narod na svetu. Sami se imenujejo država v centru, centralna država, okrog katere se sučejo vse druge države. Ne le po svojem številu, marveč tudi po zemljepisni legi morejo Kitajci izvajati velikanski vpliv na vse okoliške države. Zato je tako važno, kdo vlada na Kitajskem. To je uvidel že Lenin, ki je vedno poudarjal, da se mora Kitajska prva pridobiti za komunizem. Zato ni čudno, da je ruski komunizem na Kitajsko že tako zgodaj prodril.

DR. SUN JATSEN

Sedanji kitajski komunisti smatrajo, da je bil že dr. Sun Jatsen prvobornik komunizma na Kitajskem, četudi tedaj okoliščine še niso dopuščale, da bi komunistična ideologija v vsej jasnosti prišla do izraza.

Prevaran od zaveznikov, ki so jim Kitajci očitani, da so prepustili Japoncem nemške koncesije v Šantungu, se je dr. Sun Jatsen zares postavil na stran ruskih voditeljev v Moskvi. Le-ti so 1919 naslovili na kitajski narod manifest, v katerem so izjavili, da se odpovedo vsem ugodnostim in koncesijam, ki da jih je ruski caristični režim nepravilno izsilil od Kitajske. Sovjetska vlada, želeč biti oficijelno priznana od Kitajske, je poslala posebno misijo, ki se je sporazumela s Sun Jatsenom in 26. januarja 1923 izdala v Šanghaju posebno deklaracijo. V tej deklaraciji se izrečno povdarja, da se komunizem in sovjetski sistem ne moreta vpeljati na Kitajskem. V smislu te deklaracije noben ruski svetovalec ni smel delati propagande za komunizem. Ruski svetovalci naj bi jim le pomagali organizirati partijo kuomintang in vojsko. Seveda se tega niso dolgo časa držali, marveč so kmalu več ali manj prikrito začeli širiti komunistično ideologijo. Dr. Sun Jatsen je bil za protivnik cele Kitajske, brez razlike posameznih kategorij naroda. Bil je nasprotnik razredne borbe, nasprotnik sistema, v katerem bi eni izvrševali oblast in izključevali druge od oblasti. On ni hotel diktature proletariata.

ZAČETKI IN RAZVOJ KITAJSKÉ KOMUNISTIČNE PARTIJE

Razvoj komunistične partije na Kitajskem se je začel in nadaljeval mimo Sun Jatsena. Takoj po prvi svetovni vojni so se začeli organizirati kitajski marksistični izobraženci ne le v kitajskih kolonijah v Parizu, Berlinu, Moskvi, marveč prav tako po vseh važnejših mestih Kitajske. Najvažnejša je bila marksistična edinica v Šanghaju, ki jo je vodil Čen Tušju. Ta kitajski literat velikega kova je že leta 1919 vpeljal komunizem na kitajska tla. Julija meseca 1921 je bil v Šanghaju prvi kongres kitajske komunistične partije. Sedanji predsednik Maocetung je bil med ustanovitelji partije.

Tretji kongres kitajske komunistične partije leta 1923 je odločil, da bodo komunisti sodelovali s kuomintangom v borbi proti generalom severne Kitajske. Tako so se člani komunistične partije udeležili prvega narodnega kongresa kuomintanga leta 1924.

Toda ta povezanost kuomintanga s komunistično partijo ni dolgo časa trajala. Že na kuomintangškem kongresu meseca januarja 1926 so člani kuomintanga opozarjali ruske svetovalce, naj ne propagirajo komunizma na kitajskih tleh. Popolni razdor pa se je izvršil šele naslednje leto, ko je vodil borbo Čan Kajšek in je s svojo vlado že postal gospodar položaja v jangeckjanski dolini in v centralni Kitajski. Avgusta meseca 1927 se je dvajseta armija uprla in se podredila komunističnemu vodstvu. Kitajska je s tem postala druga država na svetu, ki je svojo komunistično revolucijo opirala na rdečo armijo.

Komunistična partija je začela med izobraženci in meščanskimi krogi. Začetek je bil zelo skromen, člani le maloštevilni. Leta 1927 pa je bil položaj komunistov na Kitajskem že kar močan. Imeli so že 60.000 članov, med katerimi je bilo 30.000 delavcev. Že tedaj je Maocetung spoznal, da se bo moralo kitajsko komunistično gibanje nekoliko oddaljiti od taktike evropskih revolucionar-

nih gibanj. Dočim so se v Evropi opirali izključno na delavski sloj, je on uvidel potrebo, da skuša pritegniti tudi kmečki sloj. Kajti na Kitajskem je preko 80 % prebivalstva kmetov.

Takoj po ločitvi od kuomintanga so se komunistične čete začele zbirati v provinci Kiangsi, na čije južnem delu smo slovenski lazaristi pred dobrimi tremi leti začeli takozvani „Baragov misijon“. Prav na teritoriju sedanjega „Baragovega misijona“ so se komunisti prvič za dalj časa utrdili in vojaško organizirali. Oba sedanja voditelja Mao-cetung in Chu-Teh sta že tamkaj vodila vsak svoje čete.

Veliki letaki rdečih generalov so čez noč preplavili od komunistov okupirano Kitajsko

30. maja 1930 so se zastopniki raznih malih „sovjetskih distriktov“ zbrali v Šanghaju na tajni konferenci. Tedaj so sklenili, da bodo obsežnejše zborovanje imeli na svobodnem teritoriju. To zborovanje se je vršilo od 7. do 23. novembra 1931 v Žvejčinu, glavnem mestu tedanjega sovjetskega distrikta v Kiangsi. Na tem zborovanju se je zbralo kakšnih 600 civilnih in 400 vojaških delegatov. Zastopano je bilo 18 kitajskih provinc, vsi sovjetski distrikti, celo iz kuomintangških mest so prihajali delegati tajnih komunističnih edinic. Prišli so delegati iz Formoze in Koreje. Mao-cetung, dotedanji generalni tajnik komunistične partije, je bil na tem zborovanju izvoljen za predsednika. Izdali so konstitucijo, ki je poleg drugega izjavljala, da je naloga kitajske komunistične republike, utrditi diktaturo proletariata in kmetov najprej v komunističnem teritoriju, zatem pa po vsej Kitajski. Namen te diktature je, uničiti ostanke fevdalizma in moč imperialističnih sil na Kitajskem, sistematično zatirati razvoj kapitalizma in postopoma podržavljati ekonomijo. Konstitucija je odvzemala državljanške pravice vsem članom razreda izkoriščevalcev, zagotavljala pravice narodnih manjšin in garantirala pravico azila za vse revolucionarje.

POZIV K REVOLUCIJI

Na zborovanju so izdali več manifestov. V enem na pr. biča kuomintang in njeno prizadevanje, da razbije revolucijo, ki da edina more rešiti Kitajsko. Konča se manifest s tem, da napove vojno japonskemu imperializmu in pozove kitajsko ljudstvo, naj se organizira v grupe dobrovoljcev, ki naj se polaste orožja protirevolucionarjev in naj začnejo narodno revolucionarno vojsko imperializmu in imperialističnim agentom, katerim na čelu stoji kuomintang s sedežem v Nankinu.

SRCE NEKDANJE RDEČE KITAJSKÉ SREDIŠČE SLOV. „BARAGOVEGA MISIJONA“

Ker je bil torej Žvejčín prvi sedež komunističnega teritorija na Kitajskem in ker se je tam vršilo prvo zborovanje, je mestece z 12.000 prebivalci še danes velikega simboličnega pomena. Zato hoče sedanja vlada napraviti to mesto za

v zorno mesto. Tako bo božja previdnost pokrbela, da bo sedež slovenskega misijona v eno najbolj ličnih kitajskih podeželskih mest.

ZMAGA ČANG KAJŠEKA NAD RDEČIMI

Na teritoriju slovenskega misijona in zlasti zapadno od njega so se vršile strašne uničevalne borbe med komunisti in kuomintangom vse od leta 1930 do 1934. Končno je Čang Kajšek uspelo, da je spravil rdeče čete v skrajno kritični položaj. Da bi se izognili popolnemu uničenju, so komunisti sklenili, da se umaknejo proti severu v provinco Šensi. Ta umik komunističnih čet, ki je znan pod imenom „veliki marš“, je zelo skrčil število komunističnih borcev. Vsega jih je prispelo v severni Šensi kakšnih 20 tisoč. Tu so v mestu Jenanu, mestecu s 6.000 prebivalci, vzpostavili komunistično vlado.

Preveč bi se sestavek razširil, če bi hotel podati ves zgodovinski potek dogodkov. Zato pogledajmo nekoliko le še, kako so se komunisti zadržali v Kitajsko-japonski vojni in kakšno je njihovo zadržanje, odkar so gospodarji vse kitajske celine.

CILJI KITAJSKEGA KOMUNIZMA V BORBI Z JAPONCI

Komunistični končni cilj je, vzpostaviti univerzalno človeško družbo brez razredov in brez držav. Seveda tega cilja ne morejo neposredno doseči, marveč morajo vedno upoštevati dane razmere.

Na Kitajskem komunisti že od vsega početka poudarjajo narodne koristi, ker je v kitajskih srcih nacionalizem zelo globoko zakoreninjen. Vendar to poudarjanje narodnih koristi ni prav nič iskreno. Prav tako je bila borba komunistov proti Japoncem le v propagandistične namene. General Lu Čensao, ki je leta 1938 v osrednjem Hopeju komandiral 100.000 glavo komunistično vojsko, je rekel pisatelju Raymondu de Joegher: „Uničiti Japonce? Čemu? Da jih nadomeste Čang Kajškove trupe in nas uničijo? Japonci morajo ostati dovolj močni, da se obdrže tu, toda preslabi, da bi nas mogli ovirati pri našem propagandnem delu. Čim delj bo trajala ta vojna, tem boljše bomo pripravili svoje moči za pravi spopad, ki bo odločil usodo Kitajske po zmagi nad Japonci.“

Velikanski napisi po ulicah velemest in podeželja vtepajo novo „rdeča“ modrost v uboge glave stotomilijonskih Kitajcev

V VOJNI Z JAPONCI

Vsekakor so se komunisti večkrat izkazali v borbi proti Japoncem. Z vojnim plenom so ojačali svoje sile in se pripravljali za končni obračun z nacionalisti. Od leta 1937—1945 so kitajski komunisti imeli izredno ugodno priliko, da so pod krinko patriotizma vse bolj jačali svojo armijo in notranje utrjevali svojo partijo. Japonci so se zadovoljili z večjimi centri in s potmi, ki so te centre vezale. Ves vmesni teritorij pa so kontrolirali rdeči. Ta ugoden položaj so si najno izkoristili, s tem da so širili med ljudstvom veliko večjo propagando proti kitajskim nacionalistom kot pa proti Japoncem. Pa ne le s propagando so nastopali proti nacionalistom. Pogosto se je dogajalo, da so zahrbtno napadli nacionalistične čete prav tedaj, ko je bil položaj najbolj kritičen in so si nacionalisti želeli njihovega sodelovanja v borbi proti Japoncem.

Podobno kot v Sloveniji so tudi na Kitajskem komunisti v navidezni borbi proti okupatorju počenjali vsakovrstna grozodejstva nad kitajskim ljudstvom. Hkratu so n. pr. obglavili 15 fantov, jim iztrgali srca, jih nanizali na konope in jih javno izvesili, da bi ljudi preplašili in zmanjšali njihovo odporno silo. Žive ljudi so pokopavali itd... V provinci Hopei pa tudi drugod so bili priče grozodejstev, ki nič ne ostajajo za onimi v Mehiki in Španiji.

Če jim je pa v njihove namene boljše služilo, so se pa seveda znali spreminjati v angela luči. Znali so z ljudstvom lepo nastopati. Če so prišli v vas, so se prijazno in dostojno vedli; kar so pojedli, so plačali, sploh skušali napraviti na ljudstvo najboljši vtis. Vse to je bilo preračunjeno in od zgoraj komandirano.

PROTI VERI

Svojo protiversko in zlasti protikatoliško orijentacijo pa že tedaj niso mogli popolnoma zakriti. Pogosto so imeli namerno svoja zborovanja v katoliških cerkvah in šolah, da so tako dali Japoncem razloga, da so zgradbe požgali. Za komuniste je bil to uspeh, ker se je slabila katoliška Cerkev.

Po zmagi nad Japonci so nekateri pričakovali, da bo za Kitajsko nastopila doba miru, vsestranskega razvoja in blagostanja. Tudi nekateri misijonarji so ee veselili, da je že tu cvetoča doba mi-

sijonskega delovanja. Pa razni razlogi so vplivali, da se je Kitajska drugače obrnila.

ODLOČILNI TRENUTEK

Kitajski komunisti so se že ves čas borbe z Japonci pripravljali na ta odločilen trenutek. S propagando so varali velesile in ves svet, da so jih skoro povsod smatrali le za agrarne reformatorje, borce za pravice delavca in ubogih plasti naroda, nikakor pa ne za stoodstotne komuniste, kakor so v resnici bili. Razni tuji poročevalci o položaju so bili večinoma žrtve komunistične propagande. Žrtve komunistične propagande so bili tudi vladajoči ameriški krogi z generalom Marshallom na čelu, ki je zaradi nerazumevanja komunizma, malo pa tudi zaradi osebne užaljenosti popolnoma napačno presodil položaj. Zaradi njegovega poročila nacionalisti niso več dobivali pomoči v orožju in niti ne moralne opore, dočim so komunisti dobivali orožje iz Rusije; poleg tega pa so jim Rusi dali vso moralno oporo in vso borbo celo oni tajno vodili. Če poleg tega upoštevamo, da nacionalistična vlada ni bila boljša, marveč nekateri člani do kraja korumpirani; da je korupcija cvetela zlasti med nacionalističnimi generali; da si Čang Kajšek in njegova vlada ni znala pridobiti delavskega in kmečkega stanu, dočim so komunisti vse storili, da bi si prav ta dva sloja pridobili — če vse te in polno podobnih momentov upoštevamo in se obenem zavedamo, da so Kitajci materialistično usmerjeni, bomo vsaj nekoliko razumeli, kako da je Kitajska tako hitro padla v objem rdeče internacionale.

RAVNANJE RDEČIH S CERKVIJO

Naj so bili razlogi komunistične zma-ge na Kitajskem kakršnikoli, danes stojimo pred dejstvom kitajskega rdečega raja. Kot katoličana nas zanima, kako kitajski komunisti nastopajo s katoliško Cerkvijo.

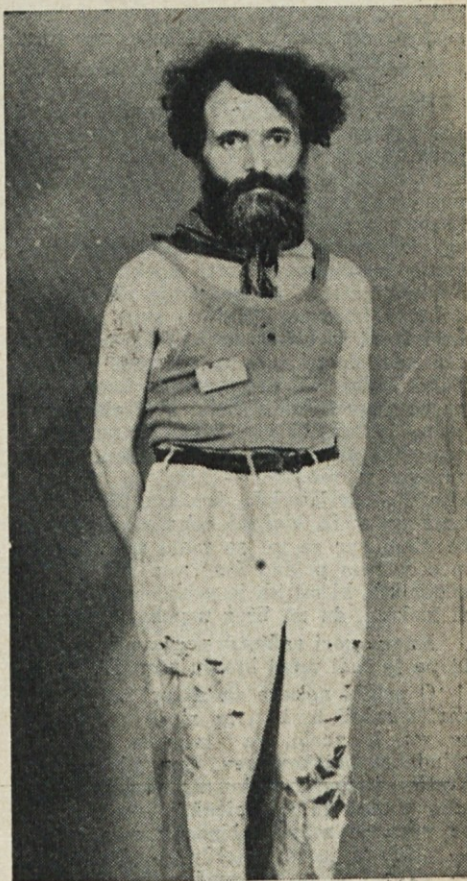
Kitajski komunisti spoznavajo veliko moč katoliške Cerkve. Njena univerzalnost, visoka kultura, močna hierarhična organizacija napravljaja nanje globok vtis. Katolicizem jim je zgolj z naravnega vidika, kakor oni gledajo, mogočna ovira za razširjenje njihovega nauka. Zato imajo v svojem programu, uničiti kato-

LOČENA „KITAJSKA CERKEV“

Že prvo leto so začeli komunisti akcijo, da bi ločili kitajske katoličane od katoliške Cerkve. Kljub posameznim odpadom duhovnikov, bogoslovcev in katoličanov, moremo reči, da komunisti s svojo akcijo niso uspehi. Zato ustanavljajo po katoliških župnijah posebne komiteje, kamor pošiljajo svoje zaupnike, med njimi celo protestante, da bi na ta način pripravili katoličane za odpad od Cerkve.

Upajmo in molimo, da bi se zgodilo baš nasprotno! Andrej Prebil CM

Takle je prišel frančiškan o. Bernard Druetto iz rdeče Kine v Hong Kong. (Slika je poslal dr. J. J.)

PREGANJANJE

Že v tej prvi fazi se je pogosto dogajalo, da so cerkve spreminjali v skladišča, zborovalne dvorane ali celo v plesne dvorane in gledališča. Kult so vse bolj žigosali kot praznoverje, ki temelji na nevednosti. Molitev jim je le izguba časa, ki ovira produkcijo. Tujji misijonarji so imperialisti in špijoni; treba jih je koncentrirati v mestih, da se jih laže nadzira. Kitajski duhovniki so jim le izdajalci, paraziti, ki jih je treba prisiliti k produktivnemu delu. Že prvo leto se je pogosto dogajalo, da so kitajske duhovnike enostavno vrgli na cesto. Če so duhovniki sprejemali miloščino za cerkev, so bili izkoriščevalci ljudstva itd.

V drugi fazi se je preganjanje katoliške Cerkve vse bolj stopnjevalo. V vse večji meri so začeli konfiscirati cerkve, šole, sirotišnice, bolnišnice itd. Dobro so pripravili napad na katoliške univerze in jih končno vse spravili pod državno upravo. Vse pogostejši so bili v časopisih napadi na razne direktorje katoliških šol, na profesorje, škofe itd. Začel se je izgon tujih misijonarjev, ki tako hitro napreduje, da je danes le manjši del misijonarjev še na Kitajskem in še ti so ali po jetnišnicah ali pa pazno nadzirani v njihovih stanovanjih.

ŠE VEDNO V KOMUNISTIČNEM RAJU

Kako je pod rdečimi v „Baragovem misijonu“, nam v pismu z dne 20. aprila popisuje (v previdnem slogu) dekan tega misijona g. France Jereb CM, ki je še edini od šestih slovenskih misijonarjev tamkaj do danes ostal. Takole piše:

Pri nas zadnje tedne uganjamo silno „bacilsko gonjo“ in se vsak dan posvetujemo, kako bi ta mrčes naredili neškodljiv. Pa tudi po bogatem stricu krepko udrihamo. Ta žalba vsaj za čas zborovanja pomaga, da pozabimo na revščino in davke, ki naraščajo kot reke v teh deževnih mesecih. Tudi javne sodbe in pošiljanje škodljivih elementov na oni svet po svoje odvrača pozornost od sitnega vprašanja o vsakdanjem rižu.

„Pet naglavnih grehov“

Toda lačen biti je bolj varno, kot pa sit. Tri mesece smo poslušali pridige o potratnem življenju in marsikdo je radi sneednosti šel na ričet. To je prvi izmed petih naglavnih grehov. Drugi je izmikanje pri davkih, ki je tudi poslal precej trgovcev v zapor. Tretji podkupavanje uradnikov, četrti špekuliranje s cenami, peti pa poneverjenje ali zloraba državne imovine. Tisti, ki smo po končani žehti še ostali zunaj ječ, smo o veliki noči dobili odvezo od vseh grehov. Tako sedaj ali preganjamo bacile, ali pa se posvetujemo, kako bi čimbolj uspešno obdavčili vse hiše. Trenutno je najboljši dokaz, da si napreden, če te vpišejo v muziko — kitajsko (rusko-kitajsko) prijateljsko društvo. Ne spuste vsakega v ta blaženi ceh; mene n. pr. še niso, kar se mi za malo zdi. Že dva meseca sem pridno študiram ruščino po učbenikih, ki mi jih je poslal br. Ciril, in si laskam, da ne brez uspeha.

Enega gori naštetih naglavnih grehov bi pa le tudi meni kmalu naprtili.

O priliki nekega shoda pri nas so tovariši začeli brskati po moji opravi. Ko se mi je zdele, da stvar že presega vljudnost obiskovalcev, sem jih kar na kratko ustavil. Kako so porasli. „Mi smo vlada! Ti se upiraš!“ — „Upirati se vam, je moja dolžnost,“ sem rekel. — „Kdo ti je to rekel?“ — „Policija!“ — „Torej ti ne priznaš naše oblasti,“

so renčali. — „Oblast je samo ena,“ sem rekel, „a ima veliko organov. Policija mi je ponovno naročila, da sem jaz kot tujec pristojen samo v njeno področje, da nihče drug ne sme delati tu preiskav ali si kaj izposoditi. Pojdite najprej tja in se zmenite glede kompetence nad menoj.“

To jih je ustavilo, a jeza jih je še trla. Iskali so željno kak corpus delicti, in naenkrat eden zmagoslavno vzklikne: „Ali veš, da je potratnost eden največjih zločinov?“ — „Sem nekaj slišal,“ odvrnem in se na tihem čudim, kam spet pes tacco moli. — „Poglej tele prazne škatlice žveplenk na oknu,“ mi pokaže tovariš! „To je potrata, ki jo bo treba kaznovati.“ Na vsa usta sem se zasmejal in začel napol v šali dokazovati, da z veliko porabo žveplenk dajem zaslužka delavcem in trgovcem in torej vršim dobro socialno delo. Ha, kako so odprli vse registre svoje učenosti o načrtnem gospodarstvu! Ko so začeli delati zame hude konkluzije, sem tudi jaz postal jurist. „Stojte, bratje! Povejte mi najprej, koliko žveplenk sme kadilec porabiti, recimo na mesec?“ — „Ni nič določeno,“ so rekli. — Sem že govoril kot sodnik: „Ali veste, v kolikem času sem jaz porabil tele žveplenke?“ — Poraz je bil občuten. „Nič hudega, prijatelji,“ sem jih tolažil. „Ampak mene je zadelo, ko ste rekli, da se upiram oblasti. Izvolite mi napisati svoja imena. Bom šel pa jaz na policijo vprašat, kako je glede pristojnosti z menoj. Jaz bi bil rad v miru z vsemi.“ — „Ne, ne, ne,“ so se izmikali in rinili ven kot tisti judovski kozli, ki jih je naš Gospod pozval, naj vržejo kamen na grešnico.

Boj za kapelo

A ker že govorim o sebi, še malo potrpite z mojo nevljudnostjo. Od srede marca pa do velike srede sem imel še drugače neprijetne čase. Mestna oblast se je na vsak način hotela polastiti naše kapelle. Najprej bi jo hotela za večerno šolo za naš del mesta. Pojasnil sem jim, da ne gre samo za to, da bi bila kapela vsako jutro kot svinjak, ki ga je treba skidati, ampak da za čas šole jaz tudi ne morem

Dekan „Baragovega misijona“ g. Franc Jereb CM, ki ga vidimo na gornji sliki v sredi med misijonarjema čč. gg. Wolbankom in Kopačem in ki mu je, kot razberemo iz tu objavljenega njegovega pisma doslej še uspelo vzdržati se pod rdečimi na Kitajskem, je slavil 3. julija letošnjega leta svoj srebrni poklicni jubilej, to je, petindvajsetletnico vstopa v Misijonsko družbo sv. Vincencija, istega dne pa tudi 20 letnico svojega mašniškega posvečenja. G. misijonarju, ki je že 18. leto na Kitajskem, k jubilejema misijonski prijatelji okrog „Katoliških misijonov“, ki jim je bil nekaj časa v domovini tudi urednik, iskreno častitamo in mu želimo še veliko večjih jubilejev — med Kitajci.

nič delati, radi trušča. Moje delo pa zahteva miru in zbranosti. Odnehali so, jaz se pa lepo zahvalil sv. Jožefu, ki sem mu vso sitnost naprtil. A čez nekaj dni so prišli z drugo kljuko. „Sedaj je čitanje

in poslušanje časopisov obvezno, da pridejo ljudski možgani v pravi tir. Kaj menim jaz?“ Zelo lepo, sem potrdil. „A nimam pripravnega prostora. Vaša kapela bi bila pa kot nalašč.“ Pa smo bili

tam, kot pred tednom! Zopet ista vojska. Le da so mi tokrat namigavali na pomoč policije. Nisem se vdal in policajske duše tudi še ni bilo naokrog. V tretje gre rado, sem vzdihnil. Res so prihruli po tihi nedelji tovariši omenjenega urada in z najslabšimi obrazi prosili, da bi jim prepustil kapelo samo za tisti popoldan. Vreme je slabo, zborovanje pa izredno. Vdal sem se. Par dni potem ista prošnja in zagotovila. Zopet sem privolil, češ ker je izredno. Tretjič in četrtič so me o zborovanju samo še obvestili, ne več prosili. „A, vi mislite, da je kapela sedaj vaša,“ sem renčal. Po zborovanju sem jim lepo povedal, da je to preveč redno, naj si poiščejo drug prostor. Vsi so poslušali, rekel pa nihče nič. Par dni za tem so že dopoldne oznanjali sosedom shod za popoldne — pri nas. Vse za vse, sem rekel, zaklenil kapelo in sobe in po kosilu šel na sprehod. Ko se na večer vrnem, je bilo dvorišče polno zborovalcev, ki so prišli notri skozi Čenovo hišico. Najprej ugotovim, da vrat niso nikjer uromili; potem našenem paglavce, ki so se obešali po vratih in oknih, in se začnem molče sprehajati med zborovalci. Z obrazom, kot huda ura, kajpak. To je bilo na veliko sredo in od tedaj jih ni bilo več blizu. Dva dni pozneje zvem, da imajo že drug prostor za večerno šolo, čitalnico in drugo. Lahko si mislite, kako od srca sem prepeval alelujo! Praznična maša in popoldanski blagoslov sta za sedanje razmere še kar dobro obiskana.

Slabe novice iz središča misijona

Iz središča naše škofije, Kanchowa. imam slabe novice. O škofu, ki je v ječi, ne zvedo nič več, še manj o obeh duhovnikih. Trem zaprtim se je pridružil še četrti kristjan. Sestre od prvega marca dalje ne morejo več iz bolnišnic, noben duhovnik pa ne do njih. Sirote iz sirotišča morejo na prošnjo iti k nedeljski maši, a pod vodstvom državnih varuhov. Ti se pa med službo božjo obnašajo kot barabe, pomenkujejo, reže in kade.

Iz Cirilove hiše (t. j. Šanghaja) so mi pred kratkim poslali na moje poizvedovanje o položaju na severnem Kitajskem, francosko pisano pismo (ali morda le del pisma). Nihče ni podpisan in tudi ne povedan čas in kraj. Po vsebini in slogu pa sklepam, da je pisal

najbrž kak naš kitajski sobrat, ki mora biti prokuri znan. Kar dobesedno prevedem:

Razmere v Severni Kitajski

„Razmere katoliškega misijona v Tiencinu (notranje) so se sedaj obrnile na dobro. Generalni vikar Čao se je popolnoma spreobrnil. Pred nedavnim je vso noč klečal pred Najsvetejšim in prejel izredne milosti. Sedaj odločno in pogumno brani sv. vero in pravi nauk. Ne boji se več nobenih žrtev. Za nas je njegov zgled velika tolažba. Večina duhovnikov sledi generalnemu vikarju in postajajo bolj pogumni kot doslej. Toda med njimi jih je nekaj, ki so zelo „napredni“. Ti sodelujejo z naprednimi verniki in napadajo sv. vero. Odkar se je generalni vikar spreobrnil, so še bolj zakrknjeni.

V prestolnici (Peking) je pet velikih cerkva v rokah rdečih oz. naprednih vernikov. Vse druge cerkve so pa proste in v miru. Povsod po prestolici je še mogoče opravljati sv. maše. Zlasti redovniki so silno delavni: pridigajo, spovedujejo in dele sv. zakramente številnim vernikom. Vsi duhovniki in verniki, ki so bili vrženi v ječe, so še notri. Nič ni mogoče zvedeti o njih. Pred nedavnim so bili aretirani trije bratje maristi iz njihovega zavoda v Šali pri Pekingju ter bili hudo mučeni. Hoteli so zsiliti od njih denar. Vrhovni predstojnik „Gospodovih mučencev“ (družba kitajskih duhovnikov, ki jo je ustanovil prvi kitajski delegat Costantini, sedaj tajnik De propaganda Fide) je bil vržen v ječo prejšnji mesec. Veliko semenišče (regionalno semenišče za provinco Hopeh) v Šali pri Pekingju, še vedno puste pri miru. Letos je v njem 90 teologov, ki študirajo kot po navadi.

Na splošno so verniki v prestolici še bolj goreči kot prej. Od onih, ki so zašli v zмотo se jih je veliko že spreobrnilo. Sedaj je vsakega 24. v mesecu slovesna sv. maša v čast Mariji Pomočnici kristjanov pri salezijancih. Vsakokrat se zbere veliko vernikov, duhovnikov in škofov, ki pri tej maši prosijo Marijinega varstva. Cerkveca je vedno prepolna, a večina mora še ostati na dvorišču, pa jih tudi zima in hud mraz ne oplaši. Zlasti v tih razmerah moremo videti, kako je vera živa. Molite za kitajske duhovnike in vernike, da bodo ostali Bogu zvesti v teh silnih preizkušnjah.“

V RDEČIH KREMLJIH

Objavljamo zanimivi pismi mons. Kereca in dr. J. Janeža o „zadnjih dnevih Čaotunga“ in naših misijonarjev na Kitajskem.

MONS. KEREK POROČA

Predragi in prečastiti g. Lenček!

Vaše ljubeznivo pismo z dne 27. 5. sem včeraj z velikim veseljem prejel. Zelo me je ganilo tudi obvestilo, da nam hočete v tej veliki bedi in zapuščenosti priti tudi malo gmotno na pomoč. Vse, kar bomo dobili, nam bo zelo dobrodošlo in za vse se vam že naprej pri srčno zahvaljujemo. Od Kunminga do Hong Konga smo porabili 35 milijonov kitajskih dolarjev (en kitajski dolar je 3380 hongkongskih dolarjev), posojilo, ki sem ga najel od pariških misijonarjev, katerim sedaj moram vračati. Naše stanovanje in prehrana tukaj nas mnogo več stane kakor pa v notranjosti. Ker smo vse izgubili, razen ubogih cap, ki smo jih imeli na sebi, in še te vse strgane, umazane in ušive od komunistične ječe, sem moral nakupiti takoj prve dneve vsem malo obleke in obuvala, da nismo gledali kakor capini.

Naš arest je bil zelo krut in so komunisti z nami nečloveško postopali, hujše kakor pa z drugimi aretiranci in jetniki, hoteč se s tem malo maščevati nad Titovo nezvestobo do rdeče internacionale, kar so nam večkrat omenili.

Neustrašenost naših misijonarjev

Spomladi lanskega leta so nam rekli: kdor bo prostovoljno pred majnikom odšel, mu ne bomo delali dosti težav pri odhodu; kdor pa ne bo hotel prostovoljno oditi, bo po majniku moral dosti prestati. Jaz sem že itak 17. oktobra 1950 zgubil svobodo in sem bil ločen od sester in zdravnika ter od svoje duhovščine in interniran v glavnem mestu Kunmingu. Zdravniku in sestram sem pa dal na prosto, da se lahko umaknejo, preden pride do zapore. Toda hoteli so ponesnemat svojega Pastirja in zvesti ostati navodilom svete Cerkve in vztrajati do skrajnih možnosti in s tem dati lep zgled tudi domačemu kleru in svojim domačim

soredovnicam ter kristjanom. Ostali so in delovali sorazmerno še dobro in mirno.

Interniran v Kunmingu

9. januarja 1951 so hoteli mene obdolžiti velikega zločina in me s tem ali na smrt ali na daljšo ječo obsoditi, a se jim ni posrečilo. V salonu škofijske palače, kjer sem bil interniran, so med našim kosilom polili kake tri litre svinjske krvi, zraven pa položili nekega policijskega špijona, da je tam zdihoval jadikoval in klical na pomoč; gruča policajev z orožjem je bila skrita med drevjem na vrtu in tudi fotograf je že bil pripravljen v notranjosti škofije. Ko smo mi kosilo odpravili in šli iz obednice, je namišljeni ranjenec klical policijo na pomoč, ki je takoj nastopila in nas peljala v salon k razliti krvi. Šef „Gestapovcev“ Tin Jün Čang je takoj nastopil z izpraševanjem, grozil z revolverjem v roki, nas pretepal in tolkel z revolverjem po glavi, da sem bil že ves otečen in obunkan po čelu in ob sencih; silil je, da priznam in podpišem, da sem nedolžnega človeka pretepel do bruhanja krvi. Ker nisem hotel priznati in zraven še dokazal, da je ta človek čisto zdrav, lepe rdeče barve, da ima normalen puls, itd. in da noben človek, ki bi izbruhal tako količino krvi, več ne bi bil živ, ta se pa dobro počuti kljub vsemu hlinjenju in jadikovanju, je zagrozil, da če ne priznam, se bo maščeval nad mojimi rojaki, in ko sem mu končno jasno in odločno povedal, da na nobeno laž ne pristanem, tudi če bo delal radi tega krivice mojim rojakom, me je zaprl, še preje pa fotografiral, mene in dva druga pariška misijonarja, ki sta trpela z menoj isto usodo in odpovedala priznanje in podpis.

Konec Čaotunga

Gotovo je telegrafiral v Čaotung na policijo, kajti 10. januarja so obkolili bolnišnico in naredili preiskavo in zaprli sestre in zdravnika. Za to dejstvo sem jaz po strani zvedel šele 16. januarja in sem na vse strani potem Majcena v Macao dal poročati vam in domačim. V takem dopisovanju so nam naši gobavci dobro služili in često pomagali. Po

enem in pol mesečnem zaporu so stvari v Čaotungu tako daleč prišle, da je policija bila prisiljena odvesti nedolžno zaprte sestre in zdravnika v Kunming. Istočasno pa so izgnali iz cele prefekture vse tuje misijonarje Slovence in Italijane, kamilijance in kamilijanke iz Hveitsheja in drugih mest, kjer so delovali. Tudi za prihod kamilijancev sem en dan naprej zvedel po gobavcih, ki so stvar iz Čaotunga poročali svojim soprotnim v Kunming in ti meni v zapor.

Trpljenje v Kunmingu

V Kunmingu so ločili Slovence od Italijanov, te zadnje so naselili v nekem

lepem hotelu in jim dali povelje vložiti prišnje za odhod; prosto so hodili po mestu. Naše sestre in zdravnika so pa pod stražo pripeljali v zapor na škofiji, kjer sem bil jaz in nadškof s petimi svojimi misijonarji zaprti. Jaz sem bil v svoji sobi v prvem nadstropju, sestre in zdravnika so pa naselili v drugo nadstropje, kjer je bil zaprt nadškof in drugi njegovi misijonarji. Zdravnika so dali v sobo nasproti nadškofa, prednico pa nad mojo sobo, druge štiri so pa radi pomanjkanja sob zaprli skupno v škofovo zasebno kapelico.

9. marca je bil nadškof s tremi drugimi izgnan in so nato razdelili štiri sestre po dve in dve v eno sobo.

Žalostna srečanja

Pričelo se je pravo mučenje nad nami. Jaz sem že itak od začetka bil primoran delati par ur na dan, in sicer sem moral prati stranišče, pometati hodnike in stopnice ter nositi hrano drugim jetnikom v drugo nadstropje do hodnika, potem se pa izgubiti, kajti vojaki so jim stregli v sobo. Ker se nismo smeli videti ali srečati med seboj, še manj pa govoriti, tako nismo vedeli drug za drugega, kaj počenjajo z nami in kako se kateri počuti. Vendar sem takoj iz kašljanja doktorja vedel, da je že tukaj, in sem na drugi dan podkupil stražarja, da mi ni ubranil čistiti stranišča in hodnik v drugem nadstropju ravno v istem času, ko je stražnik vodil jetnike na stranišče. Oblekel sem si rdeči taletar in pridno ribal tla, ko so jih posamič gnali na stranišče; tako so oni videli mene in jaz nje. Včasih sem tudi zapel kako slovensko pesmico v sobo, da je prednica lahko slišala in zvedela, da sem še tukaj.

Strahovanje

Njim so grozili pri preiskavah, da bodo mene pobili, meni so pa govorili o usmrtni doktorja in prednice. Ko so me dobro zdelali in sem se prav zmučen vrnil v sobo, sem si zapel: „Marija k Tebi, uboge reve, mi zapuščeni vpijemo.“ Komaj je prednica slišala moj glas in slovensko pesem, je takoj našla način, da to sporoči z lističem drugim v celice: „Monsinjor je še živ, sem ga slišala peti „Marija, k Tebi, uboge reve“... Ker mi je policija prepovedala peti, je zopet poročala zdravniku: „Morda so

(Dr. 師 醫 士 內 石 籍 克 捷 教 主 天 通 昭 南 雲 在 John Javez) 。 逐 且 且 禁 拘 共 中 被 也 務 服 院 監

克 捷 的 務 服 監 教 通 昭 南 雲 在 後 月 六 禁 拘 共 中 被 女 修 美 實 沙 籍 。 攝 出 逐 驅 被

來 歷 甚 修 女 。 十 五 年 來 院 長 修 女 常 抱 着 自 我 犧 牲 之 精 神 ， 爲 昭 通 之 居 民 服 務 ， 因 此 無 人 願 將 役 務 苦 ， 共 黨 總 經 六 月 餘 之 不 斷 努 力 ， 仍 未 能 使 人 民 對 院 長 有 所 控 告 。 漢 克 籍 之 當 地 天 主 教 學 校 校 長 沙 實 美 修 女 (Sister Constanina) 亦 曾 遭 拘 禁 六 個 月 ， 卒 被 驅 逐 出 境 。 同 一 期 間 ， 監 院 其 一 婦 師 亦 被 監 禁 。 餘 四 位 聖 克 羅 修 女 及 石 籍 克 捷 在 中 共 全 國 大 會 中 一 控 有 辱 教 會 舉 辦 禁 禁 事 務 。

六 十 新 教 友 領 堅 振 (本 報 專 訊) 十 一 日 ， 北 角 難 民 營 有 六 十 位 新 教 友 領 堅 振 ， 由 陳 昭 明 主 教 帶 領 往 主 持 此 莊 嚴 重 的 大 典 。 按 該 難 民 營 爲 本 港 領 科 會 主 辦 ， 營 中 一 部 分 爲 教 友 ， 平 日 由 那 蘇 會 科 神 父 (Rev. Fr. J. P. Kelly, S. J.) 照 顧 他 們 的 靈 魂 。 在 科 神 父 領 導 之 下 ， 教 友 們 都 很 熱 心 ， 開 著 其 獨 舉 軍 軍 也 幫 忙 科 神 父 爲 他 們 批 教 友 服 務 云 。 (宏)

中 共 控 訴 領 領 例 之 法 定 人 題 ， 因 爲 沒 有 多 少 淡 心 願 願 人 肯 出

六 十 新 教 友 領 堅 振

monsijnorja že ubili, ker ni več glasu iz njegove celice "... Tako smo bili vedno v strahu drug za drugega. Demoralizirali so nas tudi z vednim mučenjem in izpraševanjem, z vednimi obsodbami gruč pred vrati. Posebno ponoči, ko bi bilo potrebno spati, so se v večjih skupinah zbirali sedaj pred eno sedaj pred drugo celico in uprizarjali javne obsodbe, da nas s tem niso pustili počivati in da bi strli naš odpor. Hrano smo drago plačevali pariškim misijonarjem, ki so nam res junaško in zelo dobro stregli, a mi nismo dobili morda četrtine tega, kar so nam pošiljali; vojaki-policaji so sami pojedli našo hrano, nam so pa dajali ostanke svoje hrane. Posebno so s tem mučili prednico in iskali načine, da bi tudi ona znorela, kakor se jim je to posrečilo doslej z drugimi redovnicami in misijonarji. Tuintam so se zbrali višji oficirji, nas odbolževali z novimi zločini, ki so jih baje odkrili, ter nam grozili s temi ali onimi kaznimi, da bi nas bolj mučili in demoralizirali. Luč so nam dali včasih premočno, da so nam kvarili ne samo spanje, ampak tudi oči, včasih pa naredili temo in ropotali pred vrati, tako da ni res bilo za znoreti, ako bi nas božja pomoč ne branila čudovito.

Tako je šlo mesec za mesecem in ni bilo videti konca. Molil sem noč in dan, postil se od prvega adventa do velike noči, ponoči vstajal in se mrtvil, molil z rokami na križu, da bi se nas Bog usmilil in skrajšal to trpljenje, vsaj sestram in zdravniku, ker zase nisem upal rešitve. Človeka znajo tako zmešati in ga tako utruditi, da večkrat misli, da je res vsega kriv, kar ga dolžijo. Neka zdravila mešajo v hrano, da človeku uničijo možgane. Naše goreče molitve in molitve onih v zaledju za nas ter prostovoljna pokora, to nam je dalo posebno božjo pomoč, da smo vse junaško prenesli.

Obsodba

Končno je Bog uslišal našo pronsjo. Na Veliki četrtrek ob dveh popodne so nas vse zbrali v sobi sestre prednice, tudi mene so iz prvega nadstropja odpeljali gor, in tam nam je bila prečitana obsodba:

"Jugoslovanski podaniki, sestra Konstantina, Jožef Kerec, Janez Janež, Rous Katarina, Kerec Jožefa, Hilda Drogenik in Marija Jerebič so se pečali s špijonstvom, sprejemali v svojo bolnišnično bandite, lečili bandite, dajali banditom zdravila in pomagali banditom pobijati osvobodilno vojsko, itd. itd. Zato je provincijalna glavna policija do-

Sliki levo in tu sta posnetek iz kitajskega in angleškega časopisja v Hong Kongu, ki je našim izgnanim rojakom posvetilo posebno pažnjo. Levo dr. Janež in prednica s. Konstantina, desno je poleg teh dveh zgoraj tudi mons. Jožef Kerec

PAGE 8 ABOUT PEOPLE . . . WHO BEAR WITNESS

Pope Pius XII said the most urgent task for Catholics in an age of publicity and propaganda is to bear witness not with their words but with their lives.

Monsignor Joseph Kerec

Monsignor Joseph Kerec, Administrator Apostolic of Chaoyang was expelled last week from China, and arrived in Hong Kong together with the five School Sisters of Mercy, and Dr. John Janez. He was expelled for "harboring the Yugoslavians up Dr. Janez, and the Sisters."

Dr. John Janez

Dr. John Janez, a Yugoslavian refugee who came to work for the hospital after the war, was accused of harboring and sheltering Communist agents and was put in "the" hospital. The great fact that Dr. Janez is an ap. priest, and the only fact that he is a Yugoslavian, is not a small one that it did not prevent him from being a just and vigorous witness in the second semi-annual in Yunnan with a population of 200,000.

Sister Constantina

In Kunming, Sister Constantina and Dr. Janez were again placed under 24-hour guard in individual rooms whose doors were never allowed to be closed. In their cells, lack of furniture, they spent four more months until their "sentence" was read to them on Holy Thursday. During that time they were kept the same food as the soldiers, and kept from sleeping by the absence of some making of the night. During the day they were never permitted to rest, nor were they leaving their heads on their arms. The soldiers only permitted the windows of the small rooms to be opened for three brief five-minute periods a day. The only book in the monastery of the month of detention were the long periods of penitentials.

only because made by the Police to their demands, that sufficient people appear against the "suspects."

The more than fifteen years of illness served by the sister in the hospital towards the people of Chaoyang took the sisters time to induce the population as a whole against the mission personnel. Finally, the authorities were unable to get the people to demand the punishment of the nun.

Sister Constantina Sasso, Yugoslavian superior of the School Sisters of Mercy, Austria, in Chaoyang, was nevertheless kept under detention for six months in Chaoyang and Kunming before she was finally expelled from China.

The other four nuns of the hospital, and Dr. Janez, Yugoslavian nationals, were also punished for their reasons for a like period of time.

The hospital of Chaoyang was accused in the Communist national campaign to discredit the work of charity of the Catholic Church. Because the sisters had not distinguished among those who had applied for treatment, they were charged with aiding "reactionaries, nationalists, and bandits." This initial accusation was supplemented by the allegation that the nuns had received large sums of money from the American soldiers who had been discharged from the hospital during the last world war. The authorities demanded that the Sisters quit over this imaginary money in their hands.

Dr. John Janez, a Yugoslavian refugee who came to work for the hospital after the war, was accused of harboring and sheltering Communist agents and was put in "the" hospital. The great fact that Dr. Janez is an ap. priest, and the only fact that he is a Yugoslavian, is not a small one that it did not prevent him from being a just and vigorous witness in the second semi-annual in Yunnan with a population of 200,000.

The people were all afraid in the Communist accusations against the Catholic mission and did not respond to the words of exhortation to take them into consideration against the Communists. It was the lack of their apathy, the Communist authorities abandoned the project of "People's Front" and removed the punishment of the mission in Kunming.

In Kunming, Sister Constantina and Dr. Janez were again placed under 24-hour guard in individual rooms whose doors were never allowed to be closed. In their cells, lack of furniture, they spent four more months until their "sentence" was read to them on Holy Thursday. During that time they were kept the same food as the soldiers, and kept from sleeping by the absence of some making of the night. During the day they were never permitted to rest, nor were they leaving their heads on their arms. The soldiers only permitted the windows of the small rooms to be opened for three brief five-minute periods a day. The only book in the monastery of the month of detention were the long periods of penitentials.

The group of Sisters included Sister Michaela Rous, Sister Emphane Kerec, Sister Mariana. The family members were held in the same place as the Sisters. Yugoslavians were taken to the hospital.

ločila izgnati te sovražnike iz dežele, in tekom 5 dni morajo zapustiti glavno mesto Kunming, tekom 1 meseca dni pa biti izven državne meje...“ Na Veliki petek so časopisi prinesli ta odlok ljudske vlad.e, in policija je skozi tri dni objavljala naš izgon in vabila prebivalstvo, naj se oglasi na policiji, ako kdo ima kaj proti tem tujim vohunom, itd. Na samo Veliko noč so prednico ponoči tako zmučili, da zjutraj ob desetih, ko so klical mene in njo na zunanji oddelek policije, kjer sva morala podati podatke in imena vseh za dobitvev potnega lista, ni vedela, zakaj jo kličejo ven, in ko sva se na stopnicah srečala in slišala policaja, da se ne smeva pogovarjati, ampak slediti mu tiho, me je ves čas odzadaj prisila: „Dajte mi odvezo, ker me bodo ustrelili... dajte mi odvezo, ker me bodo usmrtili“... Radi pomiritive sem ji dal na poti zasilno odvezo, zraven pa ji zagotavljal, naj se ne boji, da bomo jutri odpotovali... Ni hotela verjeti, dokler nisva popoldne ob treh na istem uradu plačala potne liste.

Izgon

Kristjani so slišali govoriti, da bodo povabili vse šole in capine po mestu, da bi nas zasmehovali in s kamni obsipali na poti od ječe do kolodvora. Bal sem se res, da ne bi kaj takega naredili, in sem celo noč molil, naj nas Bog reši vsega hudega pred človeškimi zvermi. Zjutraj so nas še enkrat do gole kože preiskali, vzeli sestram redovniške prstane, zdravniku pa osem ameriških dolarjev, ki so bili zakonito priglašeni, in nato so nas štirje oboroženi oficirji in eno vojaško oblečeno dekle spremili na kolodvor. Kristjani so obdali cesto in kolodvor in bili pripravljene nastopiti, ako bi nam kdo hotel kaj hudega narediti. Ko smo imeli kupljene lističe in stali v čakalnici, so policisti izginili od nas, ne da bi nam kaj povedali, če smo prosti ali ne, in če smemo med seboj govoriti. Mi smo stali tihi, se gledali med seboj in s kristjani, ki so molče okrog nas stali in se solzili.

Svobodni

Čez nekaj časa nas je postajenačelnik poklical, naj gremo v vagon, in ko smo zavzeli naše prostore, smo še vedno tihi sedeli, ker nismo vedeli, če ni kakega vohuna med ljudstvom. Vlak je

odšel in vse je govorilo in pričelo jesti in piti čaj. Mi smo malo naokoli pogledali, in videli, da smo sami, in smo začeli govoriti. Tako smo vedeli, da so nas proste pustili. Naročili smo si hrane, kajti bili smo še tešči, ter jedli in pili čaj, si kupovali sadje, ljudstvo okrog nas se je pa tudi veselilo naše svobode in družbe. Ko smo proti večeru dospeli na konec železnice v Čani, smo se resno bali, ako bi nas ondotna policija imela nalogo sprejeti in v določene prostore čez noč poriniti. Toda nikogar ni bilo na kolodvor, zato smo si poiskali hotel in dobro večerjo naročili. Doktor je takoj poiskal brivca, da mu je obril večji zraslo brado in postrigel lase. Izgledal je res že kot kak kriminalc. Lokalna policija je prišla zapisat goste v hotelu in nam rekla, če bi se nam kaj dogodilo in bi jo potrebovali, naj se pridemo priglasit, drugače pa naj le mirni ostanemo in počivamo. To je bilo vse. Zavedlismo se, da je Bog zmešal namene naših sovražnikov in so nas morali pustiti proste v svet. Tudi na naše potne liste niso dali nobenega znaka, da smo kajnjenci in da smo bili v ječi in izgnani; izgledalo je tako, kot da smo prostovoljni popotniki, ki se vračamo domov. To nam je odvalilo velik kamen od srca; po tolikem trpljenju smo bili vsaj na poti prosti in smo lahko počivali tam, kjer smo hoteli, in jedli, kar smo hoteli.

Druge novice našega potovanja v drugem pismu. Lepe pozdrave Vam in vsem misijonskim prijateljem pošiljam v imenu vseh čaotunških izgnancev.

Jožef Kerec

NAZAJ V EVROPO!

Zadnjikrat s Kitajske, v kateri je 30 let deloval v neizmerno čast Bogu. v rast Cerkve in v slavo slovenskemu narodu, nam je misijonar Jožef Kerec pisal dne 3. julija iz Hong Konga. Kratko javlja odhod cele skupine s temile besedami:

JUTRI ODHAJAM Z G. GEDERJEM IN SESTRAMI V RIM IN NATO V FRANCIJO. Potujemo in nekem italijanskem prikrojenem bombniku; 30 misijonarjev in misijonark nas je. NAŠ MISIJONSKI ZDRAVNIK JE PA ŽE NA NOVEM MISIJONU, ves vesel in

srečen, da se njegov misijonski poklic nadaljuje NA KITAJSKEM.

Sprejmite vdan^e misijonske pozdrave od Vaših rojakov!

DR. JANEŽ ZAKLJUČUJE

Morda pričakujete dolgih storij o dogodkih v Čaotungu. Prefektura je uničena, vsi tujci že izven Kine, nas so za nekaj mesecev zaprli in končno sodili z izgonom. Ne bom o vsem tem mnogo pisaril, ker se mi gnusi obujati spomine na svinjarije, katerih so le rdeči banditi zmožni. Kar se je zgodilo z našo domovino, se je zgodilo z ogromno Kino, v kateri je bil čaotunski misijon le kapljica v ogromnem morju; isto grozi drugim deželam, grozi vsemu svetu, in kjer zavladala „ljudska“ vlada, gre vse po istem vzorcu — umor, rop, zapor, prisilno delo, mučenje in podobno — vse zakonito, v imenu ljudstva — skratka: organizirano banditstvo.

Lepo naj bi govorili o rdečih...

Centralna vlada je dala nalog za odstranitev tujcev iz tega dela Kine. Odstraniti jih je treba do letošnjega junija. Do konca letošnjega leta se to mora izvršiti po vsej deželi. Kdor sam ne zaprosi za odhod, narede z njim po znanih rdečih metodah. Najdejo umetne grehe, ga zapro, vsega oropajo in končno izženejo. Tujcev ne pobijajo, tak je nalog Pekinga, in smejo tujca ubiti le z dovoljenjem centralne vlade. Mnogo jim je „za obraz“. Vedo, da ves zapadni svet budno opazuje dogodke v Kini, in vsak način hočejo stopiti na mednarodno pozornico, hočejo v UNO, vedo, da je svobodni svet pretežno krščanski, in žive v trdni veri, da se bo ta svet nekoč osvobodil kapitalizma ter naj bi ta svet živel v omotici prepričan, da rdeči banditi niso banditi, da je pri njih vera svobodna, da ne preganjajo misijonarjev radi vere, ampak radi grehov proti ljudstvu, itd.... Žele, da bi odišli misijonarji v svetu lepo o njih govorili... Mi tega ne moremo, ker so z nami postopali skrajno nečloveško! Po končanem zaporu sem vprašal sestro, ki je poskusila že rdeč zapor v domovini, če je doma bilo hušje, in mi je rekla: „Kitajski zapor je bil pač rok, Peking ne dovoli pobijati tujcev, domov jih pošljimo, saj drugam ne morejo kot domov, ker jih nobena država ne

stokrat hušji!“ Ta izjava veliko pove in ni treba izgubljeni besed nad rdečim nečloveškim početjem. Kaj bi šele lahko rekla sestra prednica, ki je kot predstojnica bila deležna največ sovraštva in najhušjih duševnih mučenj!!! Naj Bog ve za vse, kar so počeli z nami, in njemu naj bo potoženo, ne ljudem!

Zaslišavanje in groznje

Po vsem svetu so znana zloglasna zaslišavanja tajne policije, trajajoča več ur, ko po šest izvežbanih komisarjev vpije na ubogo žrtev. Uboge sestre! Obtoženi smo bili, da smo nacionalne bandite zalagali z zdravili, da smo špijoni, da imamo zlate zaklade, katerih smo se nabrali od revežev, ko smo jih zastojni zdravili... Naj sestre o tem pišejo, če se jim ljubi, meni se gnusi ponavljati rdečo umazanijo.

Pri številnih zaslišanjih je bilo zanimivo tole: Meni so neštetokrat v Čaotungu in nato v Kunmingu grozili, da bodo vprašali vlado v domovini po moji preteklosti... Nihče, prav nihče od Kitajcev od naše strani ni vedel, da sem pobegnil!! Prednici so rekli v Kunmingu: „Ubili te bomo, smo že domov vprašali, čakamo telegram, ko telegram pride, te bomo takoj ubili!“ — Pri zaslišanjih mi na ponovne zahteve niso hoteli dati tolmača; vedno so trdili, da je moje znanje kitajskega jezika zadostno. Če je res tako, potem mi lahko verjamete, da sem dobro razumel za malenkost preglasen sestanek komisarjev tajne policije nasproti moje celice v kunminškem arestu, ko so neki večer čitali neko pismo in v pismu tudi neke tuje črke gruntali. Prav dobro sem razumel svoje ime: „Pobegnil 1945 v Nemčijo, imel takrat 32 let, sedaj 39 let,“ in še marsikaj... Moja vrata so bila priprta, v vratih njihove pa je manjkalo eno steklo in se je dobro slišalo. Menda so se ustrašili, da kaj slišim, ter je neko potem moja vrata zaprl in jih odprl po končanem sestanku... Na potrebo so nas vodili štirikrat dnevno z bajoneti za hrbtom. Ko so me po omenjenem sestanku gnali na potrebni sprehod, je stražar rekel: „Tale r... zna bežati.“ — Drugi stražar mu je odgovoril: „Ne boj se, mrtev ne more bežati.“ — Pred celico sestre prednice so stražarji glasno govorili tole: „Ne pobijmo jih mi, ne pacajmo naših

mara, doma pa je Tito in jih bodo domači rdeči pokončali, saj so ravnotako komunisti kot mi in tudi ne marajo katoličanov..." In še marsikaj sem slišal, ker so rdeči bili neprevidni, a so očitno želeli, da ostane tajno, kar jim je nekdo sporočil... Pa naj ostane tajno, če tako žele... Sam nisem slep in stvar razumem, slepi pa naj še naprej slepci ostanejo...

Fotografij so se bali

Imel sem lepo zbirko posnetkov iz poti v misijone, iz misijskih potovanj, iz življenja misijskega zdravnika, nekaj pa tudi iz življenja v rdečem raju. Rdeči so to zbirko našli in zaplenili. Štiri ure so me radi teh slik gnjavili na policiji rdeči komisarji, ker jim v zbirki marsikaj ni bilo všeč... Je to bila slika otroka, katerega je brezsrečna mati pred bolnico vrgla. Sestre so take otroke vzele k sebi, jih oblekle, hranile, zdravile in vzgajale... rdeča jeza pa po vsej deželi dela procese, kako so sestre zavržene otroke ubijale. Vprašali so me, če je ta slika lepa. Odgovoril sem: „Ni baš lepa, a je resnična!“ Všeč jim ni bila slika zidu, na katerega so napisali, da so samo oni resnični predstavniki naroda, vsi drugi so roparji, oni pa niti igle ne marajo od naroda... Je resnica! Iгла

je za rdeče premajhna stvar; v naši prefekturi so v enem dnevu požrli dve bolnišnici in tri dispenzarje, v katerih je poleg drugega bilo tudi ogromno igel! — Slikal sem krvav zid z mrlji na tleh... saj rdeči vendar ne pobijajo in jim slika seveda ni bila všeč! Slikal sem reveža pri vratih bolnišnice. Jim ni bilo všeč, saj pri njih vendar ni ne bogatinov ne revežev, so že zdavnaj vse v globoke luknje zmetali... Toda vse slike so bile resnične, ime! sem na razpolago kar tri aparate, vse so bile moje delo.

Zaključek čaotunskih pisem

Moje zadnje pismo za KM je nosilo datum 1. 8. 1951. O dogodkih pozneje nisem pisal in se mi ne zdi potrebno. Končujem vrsto čaotunskih pisem, ki so bila le paberki iz našega življenja, ne kronika. Življenje mons. Kereca, ki je lani praznoval 30 letnico misijskega dela v Kini, in sester, ki so letos v zaporih praznoval 15 letnico prihoda v čaotunski misijon, se ne da popisati v žurnalističnem stilu kronike in bi bilo za našo misijsko zgodovino prav, o njih ob priliki napisati to, kar res zasluži. Monsignorju kot sestram sem osebno hvaležen, da so me sprejeli v svoj misijon, da sem smel živeti v prelepih skriv-

nostih misijonskega življenja, da sem smel biti deležen dela ljubezni do bližnjega. Poleg tega so mi pa vsi ves čas bili osebno tako dobri, kot to le slovensko srce zna biti!

Mislim, mislim...

Teško je gledati podrtije, težko je misliti, da je uničen cvetoč misijon, da smo izgubili z velikimi žrtvami zgrajeno bolnišnico. Kraji, v katerih smo delali, so še v vsakem oziru puščava, ogromna puščava brez cvetja in sem ga le na vrtu naše bolnišnice našel, čeprav so bile to pretežno krizanteme. Zgodovina Cerkve je nepretrgana veriga bojov. V bojih se vrste zmage in porazi. Izgube bole, a niso vzrok za malodušje, vsaj nam katoličanom ne, ker imamo veliko zagotovilo, da je Cerkev zidana na skali. Pred dvajsetimi leti sem maja zašel v 4 mesečni arest. Ko sem prišel na svobodo, sem bil pri akademski frančiškanski maši. Kratko pridigo o Cerkvi je pater takole končal: Naj že počno to in tako, prišel bo čas, ko bo kot Noetova barka varno plavala po razburkanem morju; okrog nje pa se bodo premetavali v valovih cilindri brez ministrov, prestoli brez kraljev in taka podobna šara (h kateri bi pridigar sam po 20 letih prav gotovo še palice brez maršalov dodal...)

Poslanstvo in sreča misijonskega zdravnika

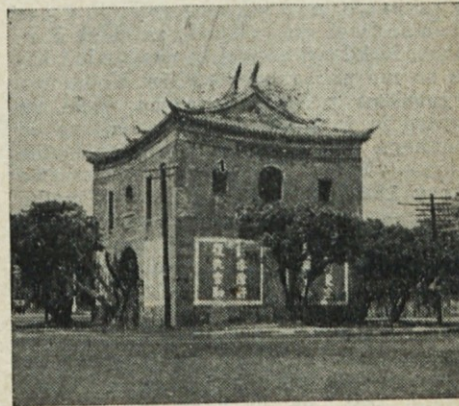
Počivam, uživam velikodušno gostoljubje salezijancev in včasih prebiram knjige. Med temi imam tudi sodobno kirurgijo. V njej avtor med vrsticami piše: „Lord Moynihan je rekel: kirurg mora imeti orlovsko oko, žensko roko in levje srce, sam pa bi dodal še osebnost, ki v bolniku vzbuja upanje in zaupanje.“ Podpisani misijonski zdravnik misli, da morda ne bi bilo napačno h temu dodati še vero v Boga, pa bi bilo tako, kot sem čital, ko sem na univerzi imel v rokah prvo kirurško knjigo, v kateri pravi Garre: Medicinac je najsrečnejše bitje na svetu; Boga vidi po stvarstvu sprehajati se in sme z Njim slaviti nedeljsko jutro stvarjenja!

Hong Kong, 31. maja 1952.

Pričujoče slike tu in levo nam je poslal pisec teh vrstic s svojega novega delokroga. Prosil nas je, da odslej nikjer

ne navajamo njegovega imena. Zato bomo v bodoče označevali tega našega misijonarja z besedami „naš misijonski zdravnik“. — Slika levo kaže Čang Kaj Šek-ovo palačo v Taipei-u na Formozi. Slika zgoraj predstavlja našega misijonskega zdravnika (s črnimi očali) v novem misijonu, slika spodaj pa tipično kitajsko poslopje na Formozi.

V Hong Kongu je 29. junija 1952 imel novo mašo slovenski salezijanec g. Stan-ko Pavlin. Častitamo!

PISMO S FORMOZE

Formoza, 13. julija 1952.

Slišal sem, da še ni mnogo Slovencev zašlo na Formozo. Težave za dokumente so še težje kot nekdanj za Kino. Zahotelo se mi je tja, poskusil sem srečo in v par dneh že imel vse potrebno za obisk Formoze. Nekdanji znanci iz nacionalne Kine so me prijazno sprejeli v Ki-Longu, trgovskem pristanišču otoka. Leži na severu in je kakih 50 km oddaljeno od glavnega mesta Formoze in svobodne Kine — Taipei. Na otoku živi trenutno okrog 10.000.000 ljudi. Ob koncu vojne so Japonci morali zapustiti otok, katerega so imeli v krepkih rokah 51 let. Pred Japonci so bili Holandci gospodarji otoka. Med prebivalstvom danes le te/ko vidiš Japonca. Večina prebivalcev je že davno emigriral_o iz južne Kitajske in govore jezik nekoliko sličen onemu v Amoy. Nihče noče biti Kitajec in mi vsakdo trdi, da je Formočan, da so

okupirani od Kitajcev, neredko odkrito zaupajo, da si Japoncev žele, ker je bil red, ker niso bili sebični, itd. . . .

Nacionalni Kitajci so popolni gospodarji položaja. Mi pripovedujejo, da je vsa Azija nemirna, da rdeči razsajajo na Filipinih, v Indokini, Birmaniji, Malaji, Sijamu, na Japonskem in drugod, ter s ponosom povedo, da je edino Formoza otok miru na Daljnem Vzhodu, da na otoku ni enega bandita, ne navadnega, ne rdečega. Ko pogovor zanese na kitajski kontinent, se razgovor kmalu konča. Menda se zavedajo, kdo ga je zgubil in kaj je zgubil. . .

Misijonarjenje je med japonsko zasedbo bilo zelo omejeno in težavno. Sedanjí gospodarji otoka so širokogrudno odprli vrata misijonarjem. Dvorezni protestantje so tudi tu takoj začeli svoje delo z denarjem, šolami, dispanzerji in propagando, ki radi aktivnosti katoličanov postaja vedno bolj protikatoliška. Vladni krogi jim niso preveč naklonjeni. Skrbno zasledujejo dogodke v rdeči Kini ter poznajo obnašanje protestantov tam in tukaj. Najvišji predstavniki svobodne Kine so nam priznali, da dobro poznajo misijonarje in da le katoličane lahko imenujejo resnične prijatelje kitajskega naroda. Moj dober znanec misijonar je obiskal Čang Kaj Šeka pred nekaj dnevi. Generalissimus je protestant, a je bližje katoliški Cerkvi kot protestantskim sektam! Mojemu zncuncu je med drugim rekel: protestantje stoje z eno nogo tu, z drugo pri rdečih, so kvalificirani oportunisti. Pridite, katoliški misijonarji, k nam na Formozo, boste tu delali za naš narod, in ko pride čas, pojedemo skupaj nazaj v domovino. . .

Cerkev ima na otoku tri prefekture in več podprefektur. Glava severne prefekture s sedežem v Taipei je mons. Kwo, iz severne Kine. Prefektori na sredini in jugu otoka vodijo španski dominikanci in ameriški maryknolci. Vsi so pridno na delu, zavedajoč se važnosti otoka danes in v bodoče.

Formoza se mi zdi biser Azije. Ves otok je v večnem zelenju, polnem rož in cvetja. Formoza je otok večne pomladi. Vse se mi zdi mlado, polno življenja. Se mi zdi, da vse živi za eno vročo željo: 500 milijonom dati svobodo in vero v enega Boga!

Misijonski zdravnik

KOROMANDIJA - ŠTALINLANDIJA?

Njega dni je svet na sploh govoril, pisal in mislil o Indiji kot o obljubljeni deželi. V naših dneh pa se je pravljčni čar tega mogočnega trikotnega polotoka v Indijskem Oceanu razblinil skoraj povsem. Nemajhno zaslug pri tem izkazovanju pristne resničnosti prastare zibelke zapadne kulture ima prav gotovo britanski lev, ki je bil po zadnji vojni v marsičem ubral povsem nova pota, na vid morda zaradi svoje starosti, a v resnici vse bolj zaradi svoje krepke premetenosti, krepost, ki bi v resnici vse bolj pristajala lisjaku kot levu. Tako se je namerilo, da je britanska krona pred leti odložila naslov „cesarja Indije“, priznala to deželo za samostojno republiko, a si hkrati znala zadržati njeno gospodarsko in drugačno prizadevnost za svoje koristi, ko jo je vključila v svoj „comenwelth“. Včerajšnji okupator, ki mu navkljub vsemu gre mnogo iskrenega priznanja za uveljavljenje dokaj zgledne civilizacije v kraljestvu kast med Gangesom in Bramaputro, se je čez noč prelevil v zaveznika, ki mu pa seveda ni bilo vseeno, kakšna bo politična oblika vladavine v novi državi: od takšne ali drugačne državne oblike nove Indije prav gotovo mnogo zavisi britanski glas pri Združenih narodih, kjer je do danes hindustanski predstavnik še vedno na slepo glasoval za svojega sinočnega gospodarja, kadar mu seveda taisti ni drugače velel...

Indija si je kot republika (samostojna je nedvomno krepkejša angleška baza, kot pa prej po „poročnikih indijske brigade“ okupirana) na zunaj vzdela zapadnoevropsko obleko, kakršne so bili njeni sedanji voditelji, ki jih je po večini izšolal Oksford, že od mladih nog vajeni v deželi vse svobode — v domovini Henrika VIII. in zgleđno visokih genijev, kot je William Shakespeare. Z zapadno demokratsko politično državno obliko pa so v novo državo prišli tudi vsi veliki in mali prilastki takšne oblike; za široke množice morda najprivlačnejši, ker pač narodom sveta od davnih dni pri sreč, volitve, se pravi: svobodne volitve od predsednika republike, obeh zbornic, pa

tja dol do zadnjih vaških predstavnikov, morda prav na mejah same džungle ali ob vhodih v nedostopne krajine zamegljene in večne zamrzle Himalaje.

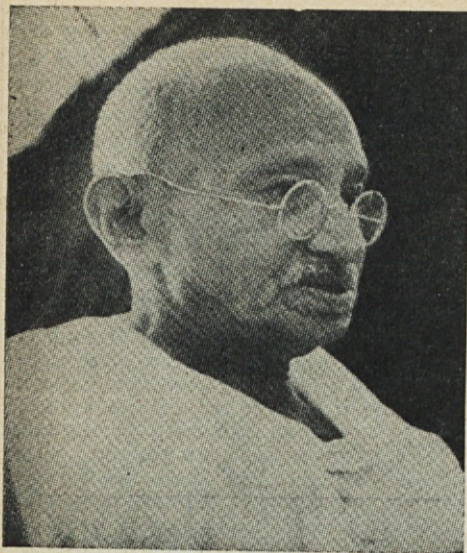
VOLITVE

Nova republika je v začetku letošnje pomladi doživljala že svoje druge volitve. Državna ustava jih namreč ukazuje vsako četrto leto. Prave demokratske volitve pa so, kot pravijo, mogoče samo tam, kjer se v poštenem boju z listki ali s kroglicami, ki jih volilec, ne da bi vedel za njih resnično vsebino, oddaja v zapečatenen nabiralnik, spo-primejo volilni kandidati vseh obstoječih demokratskih strank. To načelo je tudi mladi indski republiki nad vse sveto. Zato so se že v drugo v zgodovini mlade države na volitvah za predsednika republike, pa za predstavnike v obeh zbornicah udarile vse obstoječe stranke, med njimi „najbolj demokratska od vseh“ — komunistična.

KITAJSKA

Zemljevid Indijskega polotoka z obema novima državama, Indijo in mohamedanskim Pakistanom (levo in desno zgoraj)

Pokojni Mahatma Gandhi, ki je svoje življenje posvetil in žrtvoval dvigu in osamosvojitvi Indije

PREROKI SO SE UŠTELI

Zgodovina izkazuje, da preroki nikoli niso imeli lahke naloge. Najmanj pa politični preroki. Kajti drži prav zares, da običajne miselne sklepe človek še nekako lahko podredi logičnim ukazom, političnih napovedi pa gotove ne. Če kdaj in kje, tole trditev so potrdile letošnje volitve v Indiji.

V tistih predvolilnih mesecih, ko so posamezne stranke začele s svojo propagando, ki povsod po svetu trosi toliko nepotrebne denarja in ljudem le preveč krade skopo odmerjeni čas, so resni in indski i svetovni politični preroki, ki vedno največ in najbolje naprej vedo, dokazovali in prepričevali ves svet, da komunistični glasovi v Indiji ne sežejo čez skromno število nekaterih tisočev, kar bi bilo spričo tristo milijonov ljudi, ki stoletja in tisočletja sem žive pod Himalajo, manj kot nič. Človeku pa, ki „rdečkarje“, njih namere, njih kovarstva in prizadevnost pozna, takšno dokazovanje prav zares ni seglo do srca. Izkazalo se je namreč, da je nekaj borih mesecev neutrudne, prepričljive in včasih tudi nasilne propagande zadostovalo,

pa so glasovi komunističnih kandidatov porasli, v nekaterih okrajih porasli tako zelo, da je celo najbolj treznim zaprlo sapo. Kdor si je bil ta rdeči „čudež“ že vnaprej predstavljal — za tiste, ki so komunistem okušali na lastni koži, takšna zmaga pač ne predstavlja noben čudež! — je prav gotovo navkljub indski tesnobi, ki ni prav nič iz trte izvita, saj gre zdaj tam za krepko resne stvari, težko skrtil nasmeh, ki se je sam od sebe privil na lice ob pogledu na farizejsko začudenje nekaterih svetovljanov in učenjakov svetovne politike, ki so si v osupli živčnosti pulili lase, med tem ko so se volilne skrinjice bolj in bolj polnile z rdečimi listki...

NEVARNOST KOMUNIZMA

No, sreča (trde, kateri so prej govorili, da komunisti v Indiji niso niti misli, kaj šele računa vredni), sreča, da niso prišli do vlade in do predsedstva republike; nekaj deset stolic več v obeh zbornicah pa slednjič nič ne pomeni... ob prihodnjih volitvah, čez štiri leta, bodo prav gotovo leteli...

Varljivo, goljufno, neplodno upanje človeka, ki vidi resnico, pa si zakriva oči pred njo in v temi slepote sam sebi dopoveduje, da je resnica v resnici takšna, kakršno bi si bil on želel, ne pa kot po resnici je. Ampak resnica ostane; samo zakrivanje oči strahopetnih zmedencev je ne bo spremenilo. Resnica pa je danes v Indiji prekruta, da bi si svet oči pred njo zakrival: komunistični poslanci v obeh zbornicah so precej omajali štiriletne mlade stolice bramanskim in budističnim starodavnikom, ki se ne morejo in ne morejo sprijazniti z mislijo, da je živi, resnični, Jože Visarjonovič Dzugasvili, tudi Stalin imenovan, močnejši od nikdar žive Brahme ali že mrtvega in samo še v kamenih podobah prisotnega Budhe. Pozabljajo morda, ali pa se nočejo domisliti, da Mao Tse-jeve gauleiterske rdeče horde stoje danes prav pred vrati same Indije, na oni strani Himalaje, v „nepristopni“ tibetanski trdnjavi. Zatiskajo si menda ušesa pred dokaj določnim grmenjem iz Vietnama, ki sega s svojo tesnobo noter do Novega Delhija in do Kalkute; da ima pa Birma že skoraj pol komunistično vlado, se jim ne zdi računov vredno... In pravijo: ob prihodnjih volitvah se bo

spremenilo vse! Resen človek, ki mu ni vseeno tole kaj čudno razširjanje rdeče miselnosti po vseh kontinentih, pa se bo ob vsem tem s skrbjo vprašal: bodo komunisti res čakali še štiri leta?... Razvoj svetovnih dogodkov, — do danes gredo na vso nesrečo vsi do zadnjega v komunistični prid, tudi tale dokaj čudna igra slepih miši, ki jo Washington in Kremelj igrata na Koreji — ljubljaja vse kaj drugega!

MUŠICE NAD KALUŽO

Vsa Indija se danes zdi kot stoječa, kalužna voda, kjer so se zaplodile na vid neznatne, brljave mušice, ki jih nihče k mari ne jemlje, kot je pri kalužah na sploh običaj. Pa se nameri, da se te čudne mušice plode bolj in bolj; kar čez noč, ne ko si je bil človek mislil najmanj, se sprevržejo v strupene letalce smrti, ki preleté deželo in trosijo pogin. Kdo se jih bo ubranil? Močvara je rodila svoje „nedolžne“ mušice pa so opravile svoj del. Takšna in nič drugačna je v Indiji s komunizmom. Še pred leti se nihče ni menil zanj, res, še na predvečer letošnjih

volitev so se mu pokroviteljsko nasmihali, zdaj pa najresnejši voditelji trepečejo pred njim. Tesnoba je segla ne več samo v domačo politiko, marveč še vse bolj v indsko narodno zavest samo, vsaj med odločujočimi sloji je mogoče govoriti o nji.

Naj je bil že Spengler zapisal, ali ne, resnica je taista, da so sleherni kulturi pa naj bo trdna in silna še tako, dnevi šteti; utegne trajati sto in stoletja, a slednjič ji le udari ura, ko smrti ne uide: použila je bila samo sebe. Tedaj pač ne ostane drugo, kot da jo „pokopljejo“ ali pa sežejo po nje vstajenju, po zapadnjaško bi dejali: renesansa. Narodi, ki to edino možno operacijo svoje duhovne obolelosti prezró, bodo prej ali slej izginili; nič jih več ne oživi.

NEODPORNOST INDSKE KULTURE

Bojazen se loti resnega opazovalca indskih razmer, posebe še dandanašnjih, da se bo to zadnje prav tej deželi, o katere kulturi pesniki, pisatelji in znanstveniki že skoraj niso našli več besed v svetovnih besednjakih, da bi jo z nji-

Jawaharlal Nehru, indijski ministrski predsednik, in njegova sestra, Madame Pandit, indijska ambasadorica v Združenih državah, s Trumanom

Dr. Rajendra Prasad, predsednik indijske republike

mi dovolj visoko postavili, namerilo. Kajti indska kultura, njena verstva, njesposko prekrizala roke in se zadovoljila, da bo živel od obresti tega, kar si je na narodna duša sama, že napol mumi-ja, vse to je skoraj na las podobno ka-

Liaquat Ali Kahn, ministrski predsednik druge indijske države, mohamedanskega Pakistana, s svojo ženo

menim templom, ki pod težo stoletij silijo bolj v zemljo kot pa v nebo. Naj se pesniki prizadevajo še tako, naj pravljíčarji bajajo še tako, kamen ne more govoriti in mumija že ne zmore koraka več. Morda bi utegnulo vse to, vsaj na vid, izkazovati še kako tenjo življenja, a le prav kratak duh se bo s takšno bežno senco zadovoljil. Žalostno od vsega najbolj pa je to, da se je Indija zadovoljila, zaprla oči, zatisnila ušesa in se vsa predala varljivemu snu, med tem ko so se v nji sami in okrog nje dogajale velike stvari, ki so le premnogokrat na vrat na nos postavile vse, kar so stoletja velikega nanesla.

Njega dni, kaj daleč je že to, so Indi svojo kulturo dvignili do takšne vrtoglavice, da so celo na samo Grčijo vplivali s svojo vedo in s svojim modroslovjem šestih sistemov; nu, tod pa se je pot indske kulture tudi končala. Indijska visoka kasta, ki ima na skrbi kulturo svojega naroda, je prav po goizgradila. Pozabili pa so ti plemenitniki pri vsem tem, da v kulturi ne napredovati pomeni nazadovati. Kharma jih je položil v nekakšen neploden fatalizem; volili so rajši počitek namesto dela, tuje vpade, namesto vojne. Tako je prišlo, da so mirno prenašali slehernega tujca, ki se mu je zahotelo izkreati se na zlatih obalah in z mečem v roki seči po indijskem bogastvu.

Ves svet že drugo stoletje pretresajo silni socialni pretresi. Indija pa še danes, ko je že samostojna, nenehno oznanja, po svoji veri in po svojih modrijanih že naravnost dolgočasno ponavlja nujno potrebnost, od vekov posvečeno zakonitost treh ali štirih kast, socialni red, ki ga menda živ krst na svetu ne more spremeniti.

Res, stoječa, kaluzna voda, močvara, ki se na površju ne zgane. Pa vendar v njenem dnu vre in se giblje. Nedavne volitve so to izpričale. Majhen pomladni vetrc je zadostoval, da so se grobovi odprli in je gniloba siknila na dan v podobi krepko žilave komunistične miselnosti, ki si danes brez posebnega truda osvaja najnižje, a najštevilnejše kaste.

Teško je zatrčiti, s kakšno naglenco bo rdeča poplava zalivala Indijo. A če se bodo stvari odvijale, kot se zdaj, pač ne bo dolgo več, ko bo Indija nov kremeľjski satelit.

REŠITEV V KRŠČANSTVU

Resnica, ki ji nihče ne bo oporekal, pa je nedvomno tale: brez trdne brzde krščanske miselnosti, brez iskrenega spoštovanja нравnih zakonov, brez prave narodne zavesti, ki se v Indiji razblinja v brezštevilnost kast, podkast in podpod-podkast, so vsi še tako plemeniti naporu pokojnega Gandhija in zdajšnjega ministrskega predsednika Pandit Nehru-ja, obsojeni na smrt. Indija si utegne za nekaj časa podaljšati svoje zdajšnje umiranje, a preteče smrti odvrnila s tem ne bo.

Morda pa se utegne kaj nenavadnega nameriti, nekaj, česar se najbistrejši človeški um ne more domisliti?

Ni ga, ki bi se drznil trditi to; a kot katoličani, ki nam je pri srcu Indija kot vsakršna druga dežela, ki je v nevarnosti pred brezbožnim komunizmom, smo prepričani, da ima Bog v svojih večnih načrtih tudi za Indijo že pripravljeno zdravilo.

Španski jezuit, oče Ignacio Zabala je zapisal, da „aziatski komunistični blok, če bi prišlo do njega uresničenja, kot si prizadeva danes Kremelj, pomenja konec sveta...“

Molimo, da bi se ta strahotni opomin resnega poznavalca najskritejših azijskih vprašanj ne uresničil!

ALADIN

v

SOCIALNO VPRAŠANJE V INDIJI

Socialno vprašanje je vprašanje, kako ustvariti socialno blaginjo, t. j. da bi bilo vsem ljudem dobro, oziroma kako odpraviti socialno zlo. Reševanje tega vprašanja ni lahka zadeva. Nasprotno spada med najtežja in najbolj zamotana vprašanja celo v visoko civilizirani Evropi. Kako silno zamotano pa je to vprašanje v izven evropskih pokrajinah, to si lahko mislimo. Številna pisma naših misijonarjev nam to tudi potrjujejo.

V tem sestavku si hočemo na kratko ogledati socialne razmere v Indiji, ki je danes ena izmed najbolj važnih misijonskih pokrajin.

Ne bomo se spuščali v zgodovino niti ne bomo proučevali vzrokov za težke socialne razmere v Indiji. Tudi evropski in arabski osvojevalci imajo mnogo zaslug za silno revščino in velikanske krivice, ki so se dogajale indijskemu ljudstvu.

Današnji državni vodniki Indije se dobro zavedajo svojih nalog na socialnem polju.

Dne 15. avgusta 1947 je postala Indija neodvisna država. Ob tej priliki je njen prvi predsednik Pandit Nehru dejal: „Moramo hitro spremeniti naš starinski poljedelski sistem in istočasno razširiti industrijo z namenom, da pomnožimo narodno bogastvo in ga pravično razdelimo. Danes moramo dati

produkciji vso prednost. Vse, kar zmanjšuje in omejuje produkcijo, silno škoduje državi in še posebno delavstvu.“

Pandit Nehru je torej dobro vedel, da je od dobre rešitve agrarnega in industrijskega vprašanja odvisna tudi dobra rešitev delavskega vprašanja.

NEKAJ ŠTEVILK

Indija ima okoli 400 milijonov prebivalcev. Od tega jih živi 75 % od poljedelstva. Ostalih 25 % pa je porazdeljenih tako: V obrti in mali industriji je zaposlenih okoli 15 milijonov delavcev, okoli 3 milijone delavcev dela v tovarnah, ki imajo nad 20 delavcev, 300.000 delavcev dela v rudnikih, 3 milijone delavcev je v transportni službi, okoli 10 milijonov oseb se bavi s trgovino, 2 milijona in pol oseb je v svobodnih poklicih itd.

V nasprotju z Evropo in Ameriko živi v Indiji ogromna večina izven mest. Le 13 % prebivalstva živi v mestih, vse ostalo živi v okoli 700.000 vaseh.

AGRARNI PROBLEM

Indija je dežela vseh mogočih nasprotij in tudi socialnih nasprotij. Polek nekaj bajnih bogatinov živi silna množica revežev. Uradno so ugotovili, da ima le manjšina indijskega prebivalstva zadostno in dobro hrano skozi

vse leto, 41 % prebivalstva ima revno hrano, 20 % prebivalstva pa trpi lakoto skozi vse leto.

Kdo je kriv za to stanje? Predvsem slab poljedelski sistem, ki je do zadnjega časa bil v veljavi v Indiji. Večina poljedelskega prebivalstva obdeluje zemljo, ki je last raznih radž, princev in veleposestnikov. Zgodbe o bajnem bogastvu te gospode niso nobene izmišljotine, ampak so nasprotno popolnoma resnične. Nizam iz Hyderabad ali pa Agha Kan sta resnično najbogatejša človeka na svetu. In vedeti moramo, da je do nedavnega v Indiji v večini od 600 držav in državic vladal absolutni fevdalizem. Vladarji in plemstvo so bili lastniki skoro vse zemlje in so jo dajali kmetom v zakup. Toda vladarji se niso zadovoljili samo s temi ogromnimi dohodki, pobrali so za sebe tudi večino državnih dohodkov. V državi Jamnagar je bilo na leto 1 milijon funtov šterlingov dohodkov, od tega je šlo radži 700

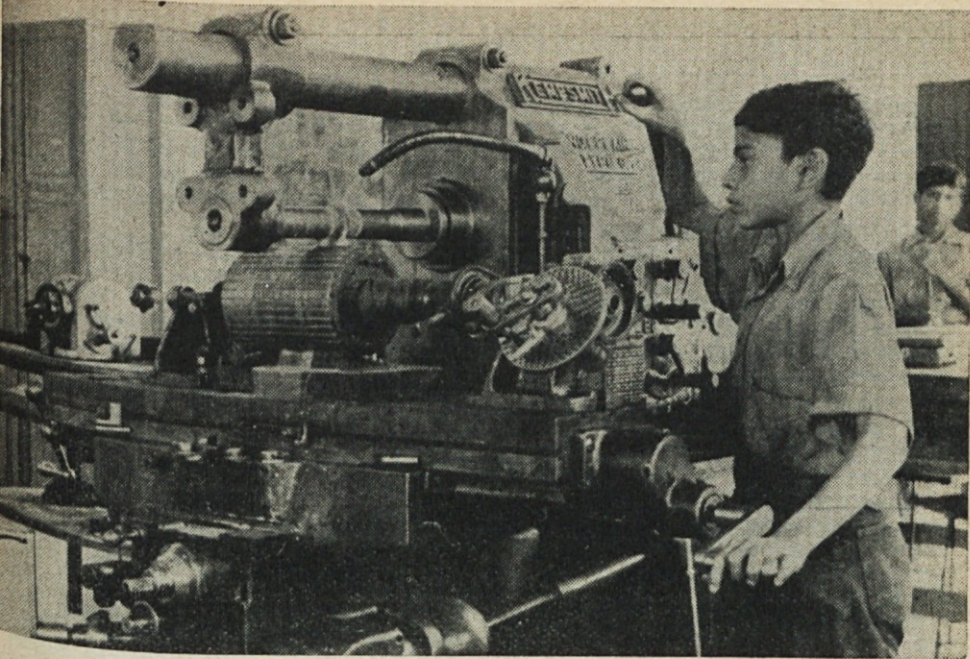
tisoč funtov šterlingov. Cela vrsta pa je vladarjev, ki so pobrali najmanj tretjino ali celo polovico državnih dohodkov. Še to moramo omeniti, da so bili zakupnina in davki zelo visoki, da so si morali kmetje denar izposojati (zopet pri bogatih oderuhih), da so mogli plačati svoje obveznosti. Ti dolgovi so tvorili pravo socialno zlo. V letu 1937 so bili kmetje dolžni okoli 18 milijard rupij.

Ni dosti boljši položaj tistih, ki imajo nekaj lastne zemlje. Po starem indijskem dednem pravu se zemlja razdeli med vse moške potomce, in tako se zemlja drobi v take drobce, da ti ne morejo več preživeti kmečkih družin.

Ako bi bila Indija skrbno obdelana, bi lahko dovolj proizvajala za vse svoje prebivalce. Toda do nedavnega je bilo le 41 % vse zemlje obdelane. Temu je kriv že zgoraj omenjeni fevdalni sistem, stari način obdelavanja, analfabetizem, slabotno telesno stanje poljedelskega

Indija — na poti napredka...

V salezijanski strokovni šoli v Indiji: tretjeletnik pri stroju

prebivalstva zaradi pomanjkljive hrane in pogoste lakote, pomanjkanje namakalnih priprav itd. Še en vzrok moramo omeniti. Po indijskih nazorih visoke kaste niso smele obdelovati zemlje. To delo so prepuščali izključno nižjim kastam in pa onim, ki so bili izven kast. Ker pa teh ni bilo dovolj za obdelovanje zemlje, zato je ostalo toliko zemlje neobdelane.

KAJ JE NAPRAVIL GANDHI?

Stanje, ki smo zgoraj naslikali, se počasi izpreminja. Glavne zasluge za to ima Mahatma Gandhi, doslej največji narodni, politični in ideološki voditelj Indije.

Gandhi ni bil navdušen za industrializacijo. Predvideval je, da ne bo človek gospodar nad strojem, ampak bo postal suženj stroja. Ljubil je poljedelstvo in obrt in je hotel rešiti socialno vprašanje v Indiji z dvigom poljedelske in obrtne proizvodnje. Zato je ustanovil ogromno organizacijo za pospeševanje

obrti in male industrije, ki naj bi v sleherni vasi pomagala ustanoviti razne obrtne delavnice in male tovarne, za katerih ustanovitev ne bi bili potrebni veliki kapitali in bi jih lahko ustanovili domačini sami. Simbol njegovega socialno-gospodarskega programa je bil kolovrat. Sam je predel in tkal platno, v katerega se je oblekel. Gandhi je želel, da bi Indija postala dežela, ki pridelava vsega dovolj za sebe, njeni prebivalci pa da bi postali politično, gospodarsko, socialno in versko samostojni in enakopravni. Vsekakor lep in moderen program!

KAJ SO NAPRAVILI GANDHIJEVI NASLEDNIKI

Iz besed Pandita Nehruja, ki smo jih zgoraj omenili, bi se zdelo, da nasledniki umorjenega Gandhija ne sledijo njegovim navodilom. Resnica pa je ta, da so se skušali novi voditelji Indije prilagoditi modernemu razvoju in zato tudi skušali napraviti kompromis z Gandhi-

jevimi načeli, v kolikor se jim je to zdelo nujno potrebno. V glavnem pa so zvesto sledili naukom „očeta domovine“.

Določili so ogromne vsote za pospeševanje obrti, male industrije in poljedelstva z namenom, da bi dvignili te stanove in zadržali beg z dežele v veliko industrijo.

600 držav in principatov je bilo združenih v indijsko zvezo. Fevdalni sistemi so se demokratizirali, preprečilo se je izžemanje ljudstva po radžih, princih in drugem plemstvu. Veleposestva so razlastili proti odškodnini in jih razdelili med kmete.

NEDOTAKLJIVI

Veliko socialno zlo Indije so bile kaste in zlasti bedni in nečloveški položaj takozvanih nedotakljivih. Ustava je odpravila nedotakljivost. Dovoljene so poroke med osebami različnih kast. Ženske so izenačene glede dednega prava z moškimi. Ne smejo se delati nobene razlike med državljani bodisi zaradi vere, pripadnosti h kastam, razlike v spolu in zaradi rojstnega kraja.

Iz poročil naših misijonarjev vemo, da ta moderna ustavna določila niso čez noč spremenila indijskih razmer. Le počasi prodirajo nova načela v prostrane pokrajine nove Indije in le počasi spreminjajo že stoletja vladajoče razmere. Upajo pa, da bodo v letu 1952 doseženi lepi uspehi. Tako je namreč že Gandhi predvideval.

INDUSTRIJALIZACIJA

Vkljub Gandhijevi želji, da se predvsem pospešuje obrt, mala industrija in modernizira poljedelstvo, so novi voditelji Indije posvetili dovolj pažnje tudi veliki industriji z namenom, da se zmanjša dragi uvoz.

Med vojno se je zlasti razvila močna vojna industrija, ki je Angliji močno pomagala do zmage. Še pred koncem vojne so indijski industrijalci sestavili takozvani bombajski načrt, ki je imel namen takoj po vojski spremeniti vojno industrijo v civilno. Ta bombajski načrt se bo izvajal 15 let. Začeli so s postavljanjem velikih elektrarn, vi-

sokih peči, tovarn za transportna sredstva, tekstilnih tovarn, tovarn za poljedelske stroje, namakalnih naprav itd.

Tekstilne predmete celo izvažajo v Birmo, Egipt, na Malako itd. Železna industrija v Jamshedpurju je ena največjih na svetu. Znane so tudi indijske tovarne za cement, aluminij, papir, sladkor, milo itd.

Delavstvo je dobilo moderno delavsko zakonodajo. Zaščita delavcev in njihovo zavarovanje je na isti višini, kot v zapadnem svetu. Seveda mnogokrat in marsikje ostajajo ta določila samo na papirju, posebno v notranjosti te velike države, kar pa se dogaja tudi drugod po svetu. Vendar je tudi v tem oziru vedno boljše.

ZAKLJUČEK

Nova Indija — za misijonstvo poleg Kitajske najpomembnejša država — postaja moderna država. Silno se trudi, da bi zvečala proizvodnjo in s tem življenski raven svojih prebivalcev. Skušati ostati zvesta gospodarsko-socialnim idealom Mahatma Gandhija, da bi se le ne preveč razbohotila industrija in kapitalizem s svojimi zlemi posledicami. Kako bo in ako bo znala najti zlato srednjo pot v teh naporih, to bo pokazala šele bodočnost.

Komunisti, ki sicer niso številni, so se vrnili v sindikate ter skušajo z vsemi silami preprečiti državne načrte glede industrijske in poljedelske proizvodnje. Vlada kolikor toliko energično nastopa proti temu sovražniku. Katoliški voditelj Mariadas Ruthnaswamy pravi: „Komunizem ne tvori takojšnje nevarnosti za Indijo, vendar se bo vedno bolj širil, ako ne bomo takoj ljudi rešili uboštva.“ Moramo reči, da se indijski državni voditelji zavedajo, da samo prepoved komunizma in propaganda proti njemu nič ne zaleže, ako se ne spremenijo razmere, ki ženejo množice v komunizem.

V programu Gandhija in njegovih naslednikov najdemo nazore, ki jih jim je, vedoma ali nevedoma, navdihnili krščanstvo, ki ga je prinesel v Indijo eden največjih katoliških misijonarjev vseh časov, sv. Frančišek Ksaverij.

Rudolf Smersu

KATOLIŠKA TISKARNA V INDIJI

Slovenski misijonar o. Janez Ehrlich D. J. (glej sliko!) nečak očeta slovenskega misijonstva dr. Lamberta Ehrliche, deluje v misijonski tiskarni v Ranchiju (Indija). Prosili smo ga, da nam malo opiše njih tiskarno in nje pomen. Poslal nam je tale zanimiv popis:

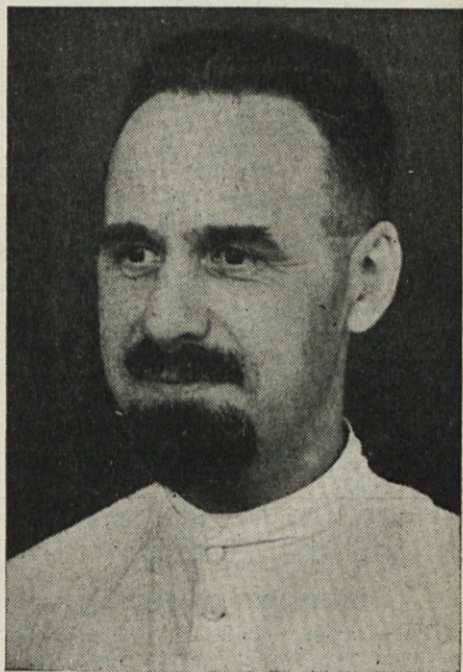
Vprašate glede tukajšnje tiskarne. Je prav dobra, posebno glede kakovosti. V tem pogledu spada med najboljše v Indiji, in to ne samo med katoliškimi tiskarnami. Toda pri tem jaz nimam nobene zasluge, ker pač jaz s tehničnim delom in poslovanjem nimam opravka. Moje delo v njej je nadziranje knjigovodstva, uprava mesečnikov ter deloma prodaja naših publikacij. Vse drugo delo in vsa odgovornost je v rokah oziroma na ramenih ravnatelja, p. Jacquemotte-a, belgijskega jezuita. Uspeh tiskarne in nje današnji ugled v Indiji je skoraj izključna zasluga njegovega strokovnega znanja in izkustva ter neumornega truda vseh zadnjih 14 let, odkar dela v tiskarni.

Med najvažnejša dela naše tiskarne spada seveda tiskanje verskih mesečnikov, revij in knjig za verouk itd. v indijskih jezikih, a tudi v angleščini, ki je še vedno službeni jezik za vse indijske zadeve, posebno znanstvenih ustanov, centralne vlade in trgovskih poslov. Ker pa za uspešno obratovanje tiskarne ne bi bilo zadosti, če bi tiskali samo knjige in časopise verske vsebine, zato smo primorani tiskati tudi za zunanje odjemalce. Tudi to je neke vrste misijonsko delo. Precejšen odstotek našega dela je za razne znanstvene ustanove v Indiji, med njimi tudi oddelek za znanstveno in industrijsko raziskavanje ministrstva centralne vlade v Delhiju. Zanj zdaj že četrto leto tiskamo vsak mesec znanstveno revijo, povprečno 90 strani, ter jo razpošiljamo dobesedno po vsem svetu, vključno Argentino in sovjetsko Rusijo. Misijonski pomen tega zunanjega dela je v tem, da mi dobivamo ta naročila zaradi tega, ker je naše delo tehnično visoke kakovosti, dobava točna in zanesljiva (kar v tej deželi žal ni vedno splošna navada), pa čeprav so naše cene večinoma višje kot v drugih tiskarnah.

Važno je dodati, da so vsi uradniki in delavci v naši tiskarni (vseh skupaj

nad 100 mož) Indijci ter skoraj vsi katoličani iz rančiskega misijona. Na ta način daje tiskarna poleg tiskane duševne hrane vernikom — tudi vsakdanji kruh (oziroma riž!) sto domačim družinam ter istočasno strokovno izobrazbo delavcem. Zanimivo je tudi dejstvo, da nam druge tiskarne zavidajo vprav naše delavce in uradnike: pri delu so namreč mnogo bolj vestni in marljivi kot nekakotoliški delavci. S tem seveda ne trdim, da so vsi svetniki, in so pred 5 leti nastopili tudi pravi štrajk, stavko... Toda s ponosom trdim, da naša tiskarna ne bi mogla izvršiti uspešno svoje naloge brez teh izvrstnih indijskih delavcev in uradnikov.

Kar zadeva stroje, smo zaenkrat precej dobro preskrbljeni. Tudi v tem pogledu gre vsa zasluga patru ravnatelju, ker je znal nabaviti v pravih časih potrebne stroje in tudi vedno osebno nadzoruje njih pravilno obratovanje, saj je on edini inženir v celem obratu. Vsi

stroji so na električni pogon. Stavljene skoraj izključno oskrbijo trije avtomatični stroji angleške trvdke Monotype. Tiskanje pa opravlja 6 različnih strojev. Rotacijskih in „offset“ strojev ne uporabljamo, ker naša naklade redko presegajo 10.000, največ 1—5.000 izvodov. Zgibanje pol, vezava z nitjo, to se vrši z roko; je obrezovanje in šivanje s „staples“ stroji.

Obešeg in kakovost obrata je deloma možno presoditi iz dejstva, da so v pi-

sarnah v stalni uporabi 4 pisalni stroji in da je 8 uradnikov izključno zaposlenih s korekturami: neusmiljeno vračajo stavcem poskusne odtise, dokler niso navidezno bržihbne. Kajpak to včasih povzroča malo trenja, toda na splošno vlada med osebjem, hvala Bogu, izvrsten duh in veselo razpoloženje — katoliška tiskarna. Pa tudi začemto zjutraj delo s kratko skupno molitvijo, opoldne in zvečer pa končamo z zvonenjem in molitvijo Angelusa.

IZ INDIJSKEGA BENGALSKEGA MISIJONA

SEJAVEC JE ŠEL SEJAT

Misijonar seje.

Kam pada seme? Rodi ali se izgublja?

Bog sam ve, ki daje rast. On je, ki odloča, kje in koliko bo sadu. Nedoumljive so njegove sodbe in neizsledna njegova pota.

Misijonar naj neutrudno seje!

Kako?

Drugače oznanjuje Kristusa misijonar, ki ga je pokorščina navezala na upravno delo. Drugače učitelj, ki ob vseučiliškem, srednješolskem ali celo samo ljudskošolskem katedru obenem s posvetno znanostjo učencem odpira um in duše, da postanejo sprejemljive za „znanost, ki presega vsak razum“. Čisto drugače spet misijonar — pionir! Ta mora trositi seme božje besede povsod in na vsak zakonit, njemu dostopen način. „Gorje mi, če bi evangelija ne oznanjal.“

SEME BLAGOSLOVA

Čudodelne svetinje Brezmadežne in druge leže po cestah, potih in stezah Bengalije. Neme priprošnjice so za usmiljenje božje nad ljudstvom, ki Boga še ne pozna. Natrosil jih je misijonar, da s krajev, kamor jih je sipal, „pobegne in se umakne vsako slepilco in zloba in zvitost vražje prevare in vsak nečisti duh“... Natrosil jih je po poljih in ribnikih, pušča jih v vrtovih in šumah, vtika jih v špranje in razpoke hiš. Peš, s čolna, z dirjajočega konja...

TIHO PRIČEVANJE

Po zdravila prihajajo. Če nimaš primernega zdravila, daš svete vode. Za-

vitku zdravil dodaš merico zveličavnega nauka. In še blagoslovljeno svetinjico po vrhu. Lek zaviješ v papir s tiskano molitvico, popolnim kesanjem, pobožnimi zdihljaji, duhovnim čitvom v ljudskem jeziku. — Odvišne nabožne časopise prodaja na vašem bazarju kot star papir: marsikaterega bodo z zanimanjem prebrali, predno bo šel v nič. Marsikatero nabožno berilo najde pot v hiše najvplivnejših ljudi. Katekizem in še kakšno drugo knjigo misijonar rad daruje takim, ki se zanimajo.

SEME ZGLEDA

Ko v vlaku vsak razgrne pred seboj papirnati zid tega ali onega časopisa, misijonar potegne iz torbe brevir. Potem rožni venec. Tudi kakšno duhovno knjigo. Sosedje škilijo na podobice. Opazujejo v molitev zatopljenega misijonarja. Mu čez ramo skušajo brati. Morda jih poljub križa ob koncu rožnega venca prijetno iznenadi: saheb je pobožen! Včasih že kar nestrpno čakajo, kdaj kdaj bo molitev končana. — Molil sem brevir že v vseh mogočih in včasih skoraj nemogočih položajih in krajih: na samotnih džungelskih potih, po prometnih cestah in vaških stezah; na tramvajih, vlakih, avtomobilih in busih; drhteč od mraza in paljen od žgočega sonca; na vetru in viharju, v rosi in dežju; zibajoč se na čolnicah in ladjah; na himalajskih vrhovih in bengalskih ravninah; v palačah in glinastih kočah; v beraških prislonkih in v predsobah veljakov tega sveta... Sam samcat in od množic obdan. Kako tolažilna je včasih misel, da na tem in tem kraju in v takem in takem položaju dozdaš gotovo še nihče ni

Ubožna kapelica v Bengalskem misijonu

opravljal hvalnic Bogu v čast. Neki bojeviti Patialec mi je v po severnobengalskih planotah drvečem brzcu po molitvi vzel brevir iz rok, ga obračal na vse strani, prelistal, vprašal to in ono, nazadnje je vzel iz žepa papir in me v par minutah v profilu narisal...

SEME ŽIVE BESEDE

V vlaku se je vnela silna debata o komunizmu. Med dobro oblečenim sopotnikom in pa varnostnim stražnikom, ki se je menda ravno vračal z dopusta. Pet, šest izobražencev je poslušalo. Ko sem opravil brevir, so opazili, da se ob neki trditvi smehljam. Obrnili so se proti meni in čakali, kaj bom rekel. Nisem jih razočaral: „Če bi Indiji radi vrat zavih.“ sem menil, „izročite vlado komunistom!“ — Razen sopotnika so vsi odobraval. Policist pa je začel verski razgovor. Na prošnjo sem mu razložil osnovne krščanske resnice. Pripomnil je, da nekako tako govorijo tudi hindu svete knjige.

Vse vere da so eno in isto: le izpremenljiv zunanji lik iste večne resnice... Zanimal sem, dokazoval, on je ugovarjal. Spet sem obrazložil. Moral je izstopiti. Zunaj je stopil k oknju in pred množico nadaljeval verski pogovor, dokler se vlak ni odmaknil. Počasi se je obrnil in s sklonjeno glavo odšel proti policijski postaji... Je seme padlo?

S petindvajset, tridesetimi možmi se prepeljem čez reko na vaški trg. Kot svoj čas Ljubljanci v Napoleona so domačini zijači vame, nedvomno edinega misijonarja, ki je kdaj stopil na ta otok. Obšel sem glavno naselje. Šel skozi tržišče enkrat, dvakrat, trikrat, še parkrat. Ogovoril tega in onega, dokler se ni pred trgovom zbrala gruča mladih ljudi. Pogovarjali smo se o „resnici, ki bo edina človeka rešila“... Seme Resnice! Naj obrodi!

V glinasti cerkvi. daleč doli ob indijskem oceanu. Pravkar sem opravil delo, molitve. Vzamem v roko knjigo.

Zunaj glasovi. V cerkvi ne sprejemam. Stopim na plano. Braman in pa simpatičen mladenič stojita zunaj. „Gospod! Moj sin bi te rad videl.“ — Kot tisti Grki, ki so apostola Filipa prosili: „Gospod, Jezusa bi radi videli!“ — „Pripeljal sem ga, naj se s teboj pogovori, saj ti z vsemi govoriš, kot včeraj na trgu, ko si se z vsemi pogovarjal.“ Nekaj smo govorili, malo se nasmejali, potem braman naravnost vpraša: „Kaj pa je pravzaprav jedro krščanstva?“ V petih minutah sem mu orisal. Za kaj več ni imel niti volje niti potrpežljivosti. Zamislil se je. Potem je omenil: „O, tudi mi smo verni. Ravno zdaj hočemo ‘Materi’ (strahovita boginja Kali) pozidati dosedaj glinasti tempelj.“ Nasmehnem se: „Kdo pa je ta vaša ‘Mati’? Kdaj in kje je živel?“ — Zdaj se je nasmehnil on: „Gospod, ne vem! Kar so praočetje častili, častimo mi! Nikar ne izprašuj! Mi smo nevedni!“... Še kaj smo se pomenili. Kar zadovoljen je bil. V vasi se je kasneje zelo pohvalno izrazil o obisku. — Še bo prišel na razgovor! Seme ni padlo na skalo. Ga bosta li trnje in osat udušila?

Na poti domov. Dve uri se topim na soncu, sedim, čepim, stopicam sem in tja na nasipu. Jadrnice pričakujem. Drobeno dekletce istotako sedi ob reki. Komaj deset, enajst let ji bo. „Kam greš, gospod?“ me nagovori. Začudim se. Ni navada, da bi bengalska dekleta ogovarjala moške, posebno še tuje. „Me poznaš?“ — „O, videla sem te včeraj na bazarju. Skupaj sva se zvečer vračala, pa me na čolnu morda nisi opazil!“ Tudi ta je vedela, da misijonar govori z vsakomur. Čemu, seveda ne slutiti. Izstopila je kasno zvečer na daljnem otoku. Bo vrženo seme kdaj vzkliko? Bog ve!

SEME, KI KALI?

V velemestu hitim na železniško postajo. Jutranji vlakji bruhajo tisoče v kratkih presledkih po par minut. Ljudem se mudi na delo, v urade, po kupčiji. V trikotu pred tremi postajami mi zapre pot poštni raznašalec. Glavo ima zavito s khaki turbanom. Pogan. Debel zavoj pisem v roki. Nemo se pred menoj spuсти na kolena. Pisma položi na tlak, sam pa se z glavo dotakne tal in se s konci prstov dotakne mojih čevljev, potem pa si tako posneti prah nasuje v lase...

Množica gleda, hiti mimo, se komaj zave, kaj se dogaja. Poštar je v trenutku spet na nogah. Čustvo zadovoljstva se mu kaže na licu. Po vojaško pozdravi in odhiti po dolžnostnem potu... Morda nekoč odkoderkoli padlo seme že klije? Kdo ve?

VOLILI SMO

Pa naj kdo reče, da Kharijci nismo družabno zavedni! Od 106.000 volilnih upravičencev nas je volilo 103.000. Časopisi so priobčevali marsikakšno smešno na rovaš neukih volilcev. Smejali smo se letaku, na katerem žena z metlo udriha po glavi moža, ki si je drznil voliti proti njenemu kandidatu. Neki možak je svoj listek strgal na enajst koscev in v vsako skrinjico vrgel po en kos. Tako je bil mož beseda, da bo vsem enajstim prosilcem enako ustregel. Skrinjice in karte so imele razne znake, da so nepismeni volilci lahko izbirali brez tuje pomoči. Znaki so bili plug, volil, barka, kolo, lesčerba, koliba, itd... Nekdo je hotel voliti stranko, ki je imela kot znak drevo. Vzel je od uradnika listek in zunaj volišča zlezal na drevo in listek pritrdil na vrhno vejo! — Kandidatje so nas snubili, kot da smo plahe neveste. Dežela se je kar cedila medu njih sladkih obljub. Tukajšnja misijonska postaja je bila nekakšna Meka propagandistov. Trdili so, da kamor bo vel veter od nas, tja bo šel plaz glasov. To pa zato, ker smo pri okrajnih volitvah sijajno zmagali proti levicarjem in je takrat prvi vrgel listek v skrinjico misijonar. Kam, so vsi vedeli. Pravijo, da je bila tista skrinjica takoj polna. Vožili so namreč enako tudi vsi muslimani, brezkastni hindi in kristjani. — Ženskam se je strašansko dobro zdelo, da so bile vsaj enkrat izenačene moškim in so volile v večjem številu kot pa moški. Ker je v večini zmagal kongres, bodo imeli prekucuhi pet let hudo naduho, med tem pa upajmo, da zmagata pamet in poštenje. Kitajska usoda nam zaenkrat še ni odmerjena. Molimo, da nam nikoli ne bo!

Stanko Poderžaj D. J.

NA POGANSKEM PROŠČENJU

V mestu je bila ‘mela’... neke vrste pogaško proščenje. Vsak dan se je prevažilo po glavni mestni ulici do pol milijona ljudi. „Pazite, da se vam ne pri-

meri kakšna neprijetnost, zlasti pa krepko držite svoj dežnik in pazite na žepno uro.“ — Opozorilo župnikovo je bilo na mestu. Čeprav nisem doživel te vrste iznenadenja, se mi je mela le vtisnila v spomin.

Koliko bobov in flancatov se je napeklo! Na milijone v sladkorju namočenih in okusno pečenih lectov in pešt je bilo prodanih... in Indijci nimajo ravno slabega okusa! Dišave iz prodajaln sicer niso bile ravno najbolj izbrane, a zadosti močne, da bi pregnale vsak prehlad, če bi bil le mogoč v tej kotleni vročini serampurskega večera. Počasi so se nažigale električne luči in bengalični ognji so dajali vsakovrstno svetlobo. Z mrakom je naraščal krik in vik prodajalcev, zlasti na tisti strani ceste, kamor so privlekli indijsko menezarijo. Vabili in vpili so ti „jesharji“, da je šlo skozi ušesa: kače, tigri, levi, fakirji, „čudeži“ itd. Na koncu ulice pa je bil „Maheš“ — veliki tempelj, kamor so se pretakale ljudske množice, kakor povodenj, na slavje v čast bogu Jaganauthu. Jaz sem stopal med njimi.

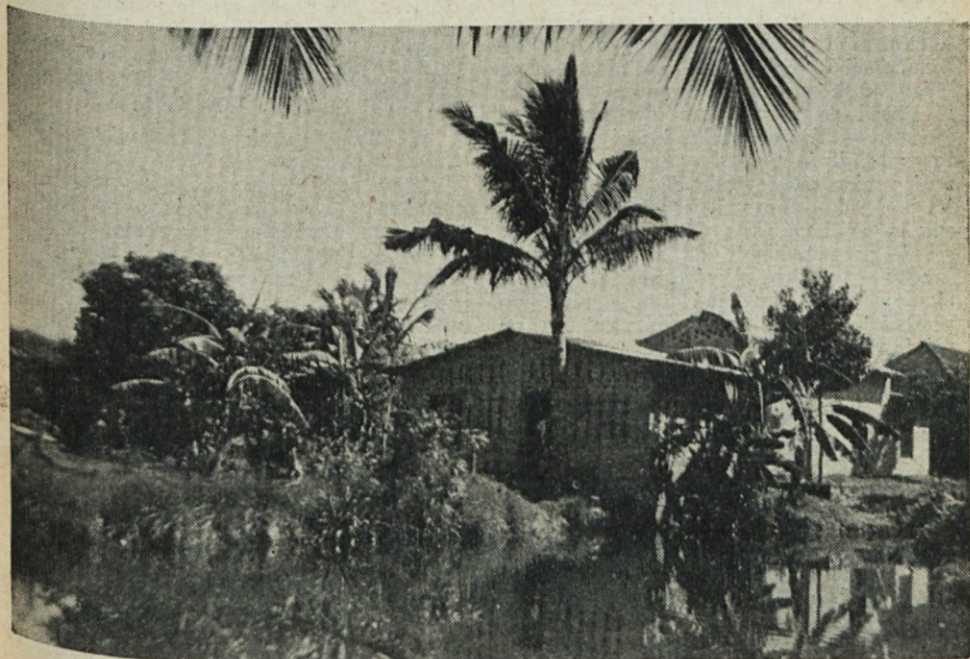
„Odkod pa vi, dragi saheb,“ me pozdravi pretirano vljudni Hindu, v svojem brezhibnem dhotiju in dolgi, beli srajci. Po vnanjosti sodeč je bil človek višjih kast. — „Tolike množice ne vidite v vaših krajih, kaj ne? In tolake pobožnosti tudi ne najbrž? — Veste, Indija ima visoko in staro kulturo.“ Čakal je, kaj bom odgovoril.

„Iskreno povedano, marsikaj čudovitega ima Indija. Komaj čakam, da začnem delati med tem dobrim ljudstvom, ki je tako ubogo. Moji rojaki že nekaj desetletij delajo z velikim uspehom na misijonskih postajah 24. Parganasa.“

S tem sem ga pa izzval, kajti izzivati je moja „slaba“ navada, kadar imam opraviti z nadutimi ljudmi.

„Zares ne vem, kaj priganja evropske misijonarje, da prihajajo k nam. Saj je naša vera starejša od vaše; mi Indijci smo imeli že visoko kulturo, ko je bila Evropa še pod vodo... Ne rečem, da krščanska vera ni lepa, a nam Indijcem hinduizem čisto zadostuje! Poleg tega so

Idila v Khariju, sedanjem središču Bengalskega misijona, kjer deluje p. Poderžaj

vse vere enako dobre, ker vse vodijo k Bogu, kakor vse reke tečejo v morje.“

„Vesel sem,“ mu odvrnem, „da se Indija resno trudi najti resnico in stremlje po Bogu. Kar more človeški razum do brega povedati o Bogu, so indijski modrijani odkrili... A ni dovolj iskati Boga, treba Ga najti! Za to pa je potrebno, da Bog sam pride človeku naproti in se mu razodene. Vidite, dragi mož, tega vi Indijci nimate — božjega razodetja. Kristus, Sin božji, se Indiji še ni približal pričakoval, da bi mu odgovoril naravnost, po razodetju.“ — Moža je osupnilo. Ni

„Toda, vi kristjani ste skrajno nestrpni. Zakaj ne bi na primer vi sprejeli našega verstva, kakor smo mi pripravljene sprejeti vašega Kristusa? Kristjani ste zelo nestrpni!“

„Imate čisto prav. Mi kristjani smo nestrpni, zato ker je resnica nestrpna in ta ima en sam obraz.“

Moža je pogrelo. Bil mu je tudi nerodno, ker se je strnila okoli naju množica glav in poslušala debato. Računal sem že, da je prišla ugodna prilika, da nadaljujem, kjer sem pričel, pa se je prav takrat premikala mimo nas ogromna piramida na kolesih, vrhu katere je čepel svečenik s svojimi slugami. Plaz kovanega drobiža se je vsul od časa do časa, med krikom in vikom, proti vrhu. Eden od kovancev se je odbil na vozu in pustil na mojem čelu „čedno“ brazgotino. — Voz so vlekli kuliji na vrveh in vmes divje poskakovali ter metali v zrak vsakovrstne predmete, ki so jim prišli pod roko. Jaz sem krepko držal dežnik in pazil na žep. Okoli stoječi so mi smeje pripovedovali, da so ti „človeški konji“ napolnjeni z božjo močjo, zato pa skačejo. Jaz sem med tem pomenljivo pogledal razburjenega sodruga. Ta pa mi je odvrnil, da kulijem tega prepričanja ne smem šteti v zlo, ker so pač ubogi in neuki. — Potem sem se smejal tudi jaz sam... Na potu domov sem videl, kako so policaji budno pazili in se trudili, da „navdihnjenici“ ne bi koga preveč obračali na čast bogu Jaganathu, kateremu je bila mela namenjena.

RAZNE NOVICE

Father Jože Cukale D. J. je bil lansko leto nastavljen na misijonski postaji v Bošontiju, pa tja ni došel, ker je bolj šibkega zdravja. Letos je bil kon-

čnoveljavno iz Seramporja (doživljava v tem mestu je zgoraj tako lepo opisal) prestavljen kot pomočnik rektorja v kalkutski zavod sv. Lovrenca. Še pred božičem pa nama je s Fr. Demšarjem pisal:

„Moral bi Vama kaj lepega ali vsaj kaj izpodbudnega ali pametnega zapisati za božične praznike, pa se mi je vse raztreslo in porazgubilo po poti do Kalkute. Pomislita, da sem danes v Kalkuti v tiskarni salezijancev enostavno vtaknil v žep ključke omar, ki mi jih je zaupal tamkajšnji šef. Kar mi je še sape ostalo, moram porabiti za pevce, ki sem jih naložil med kristjani iz Madrasa. Prepevali bodo angleški, latinski in tamilski, par nemških družin pa bo pelo Stille Nacht, heilige Nacht... Zares, prava katoliška skupina“...“

Father Demšarju ni sape zmanjkalo na kharijskih kozjih poteh, temveč so predstojniki uganili, da jo imamo tukaj ob morju sami zadosti. Vzeli so nam zato Father Lojzeta v kolegij sv. Frančiška Ksaverija v Kalkuti, kjer kot „minister“ pridno meri stopnice. Zdrsa jih ne bo tako hitro, ker je hiša nova in stopnice iz cementa. Pa se vseeno Father Lojzetu toži po kharijskem blatu. Upajmo, da se kmalu vrne! Daj Bog!

V enem letu so v Orisi, kjer deluje naš rojak Father Jože Vizjak, tigri pojedli 500 ljudi. P. Jože je še cel!

V Bošontiju, kjer Dalmatincu Fr. Gabriču pomaga naš Videmčan Brother Vidmar, že več let deluje največji rižni mlin vse Bengalije. S tem so se razmere v okraju popolnoma spremenile. Delo se lahko dobi, ljudje uživajo ugodnosti o katerih prej niti sanjali niso. Tudi misijonarjem je pomagano. Dobi se cenen riž, na razpolago so velike zaloge odpadkov, ki so izvrsten gnoj za vrtove. Plemeniti lastnik je misijonu ponudil sredstva za bolnišnico pod pogojem, da da jo vodi misijon sam. „Hčere sv. Križa“ so ponudbo sprejele, br. Vidmar pa zadal gradi poslopje. — Tudi drugače bošontski misijon lepo procvita in napreduje. Hvala Bogu!

Misijonski postaji Morapaj in Raghampur, kjer smo svojčas delovali mi, sta že več let pod upravo domačinov — Indijcev, medtem ko bo Satkhira v kratkem odcepljena od kalkutske nadškofije.

P. Stanko Poderžaj D. J.

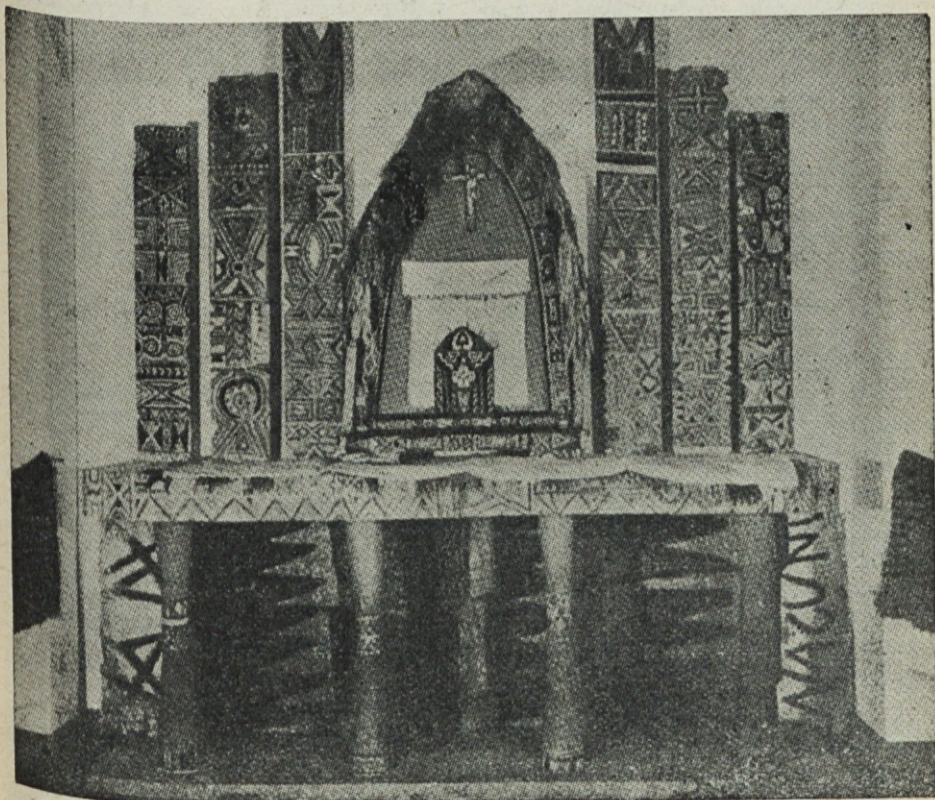
DOMAČA UMETNOST PIŠE V MISIJSKIH MARJAN MAROLT

OCEANIJA

Že pri omembi Indonezije smo rekli, da prevladuje v tamošnji cerkveni umetnosti kiparstvo nad slikarstvom. To velja tudi za ostale južne pokrajine vzhodne poloble. Glede razmerja obeh teh panog likovne umetnosti velja, da ima na Kitajskem, Japonskem, v Indokini in na Koreji slikarstvo neko prednost nad kiparstvom, v Indiji si držita nekakšno ravnovesje, v Indoneziji je pa že kiparški čut močnejši. Oceaniji služi kipar-

stvo pred vsem upodobitvi, slikarstvo pa dekoraciji. Slikarstvo, kolikor je domačega izvora, se omejuje v glavnem na okras, je ornamentalnega značaja; kadar pa je treba postaviti v čiščenje Boga ali svetnika, takrat napravi lik kipar in ne slikar.

Oceanija kot misijonsko-umetnostno področje obsega Avstralijo, Novo Zelandijo ter številna otočja na zapadu in severozapadu od teh dveh velikih otokov. Ta področja se imenujejo Melane-

zija, Mikronezija in Polinezija. Avstralija in Nova Zelandija sta že nekako evropeizirani, podobno kot Amerika, in vseljenci iz Evrope pa njihovi potomci so številčno — posebno v Avstraliji — daleč močnejši kot ostanki domačinov. Ker sta otoka dominiona angleškega imperija in so ju naseljevali v prvi vrsti Angleži, so anglikanci z drugimi protestanti tudi v večini nad katoličani, ki jih je pa tudi v Avstraliji čez 1.300.000 in v Novi Zelandiji nad 200.000. O nekakšni „domači umetnosti v misijonih“ bi mogli govoriti le pri Maorijskih na Novi Zelandiji, pa tudi ti so pri likovnem snovanju precej pod evropskim vplivom.

Otočje v ožjem pasu ob Novi Gvineji, Avstraliji in Novi Zelandiji se imenuje Melanezija, v širših pasovih si sledita Mikronezija in Polinezija. Ta Oceanija v ožjem pomenu besede je pravo misijonsko področje, kakor si ga navadno pod to oznako predstavljamo, in tudi pravo področje misijonske umetnosti. Katoličanov je na vseh teh otokih že blizu 400.000, domačih duhovnikov je še le 28, misijonarjev pa okoli 450. Misijonsko in misijonsko umetnostno vodi Melanezija, a kar velja za to, velja — morda v manjši meri — tudi za Mikronezijo in Polinezijo. Značilen za to, kar smo o pomenu domače umetnosti v misijonih napisali v prvi letošnji številki našega lista, je dogodek, ki ga sporoča misijonar p. Bachelier s Papuazije. V njegovo cerkev, ki so jo opremili in okrasili umetniki-domačini, je prišel nekoč pomolit katoličan iz drugega misijona, kjer je bila cerkev postavljena po evropskem okusu. Ko je videl zdaj to domačo cerkev, je vzkliznil: „Le zakaj ne gradijo naši misijonarji tako lepih božjih hiš, kot je ta tukaj!“ V evropskem importu pač zanj ni bilo lepote!

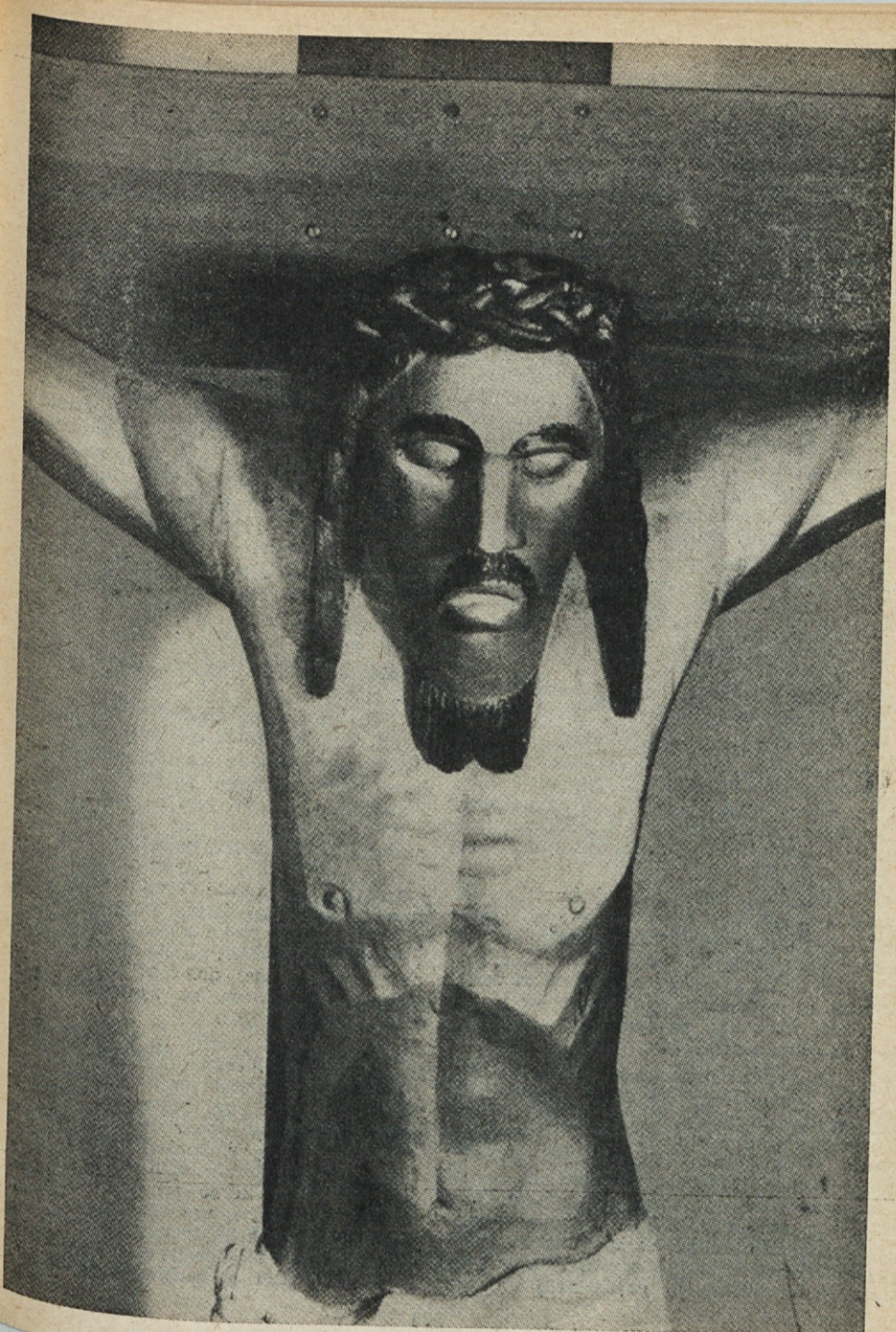
Melaneziji so zelo veliki ljubitelji umetnosti. Vsak še tako navaden predmet za vsakdanjo uporabo okrasijo s svojo pestro barvno ornamentiko, ki je pretežno geometričnega značaja: črte v več raznobarnih vzporednih progah v cik-caku ali križanju, pa tudi krogi, elipse in spirale. Ta ornamentika prvotne oblike predmetov ne poudarja, ampak jo bolj ruši, kot pravimo dematerializira. Njihovo kiparstvo je lahkotno, brez teže, figure so vitke, a umirjene.

Objavljamo oltar iz rodu Roro, ki

spada k Papuancem in pod apostolski vikariat Port Moresby. (Papuanci so temnopolto pleme, ki živijo na jugozapadu Nove Gvineje, na Hebridih, Novi Kaledoniji, vzhodnih otokih Fidžija in na vmesnih otokih; včasih so bili zelo bojeviti.) Oltarni nastavek, na vsaki strani šilasto uokvirjenega tabernaklja trije vitki pokončni pravokotniki, je že sam na sebi popolnoma dekorativnega značaja. Na teh pravokotnikih vlada, kot tudi na ostalih sestavnih delih oltarja, pravi horror vacui, to se pravi, da noben, ali skoraj noben delec ploške ni prazen, ampak je vse na gosto prepreženo z ornamentiko in barvnimi lisami. Tudi stebriči, ki nosijo oltarno menzo in imajo torej svojo posebno, nosilno funkcijo, so vsaj spodaj in v sredi prekinjeni z raznovrstnimi okraski. — Kot primer oceanijskega kiparstva naj služi Križani, ki ga je izrezal iz lesa Pavel Laudo z Nove Irske, kjer leži glavno mesto Rabaul, ki je tudi sedež apostolskega vikarja. Kristusovo telo je zelo vitko in strogo simetrično, tudi glava mrtvega Zveličarja pada naravnost naprej. (Naturalist bi upodobil telo zvito po smrtnih kričih in glavo nagnjeno, kot jo sporoča tudi evangelist.) Nabrekle mišice so sicer nakazane, a ne podrobno izdelane. Ves poudarek umetnine je na vsebini: mrtvaški mir Gospodovega obličja je sicer še odsev prestanega trpljenja, a vendar dvignjen v neko veličanstvo, ki mora vzbuditi spoštovanje in pobožnost.

AFRIKA

Kot v Oceaniji, tako prevladuje tudi v Afriki kiparstvo nad slikarstvom. Izjema je tu Abesinija, odkoder smo objavili reprodukcijo slike že v prvi številki. Drugod na črnem kontinentu se pečajo z nabožnim slikarstvom predvsem iz Evrope došli ali v Evropi izučeni domači slikarji, ki pač skušajo prilagoditi svoje delo črnčevemu okusu. Domači umetniki so pa izključno kiparji. Na splošno pravijo, da se afriško kiparstvo razlikuje od onega v Oceaniji po tem, da je nekam težje, bolj masivno, bolj plastično (okroglasto), figure po stasu nižje. Vendar so tudi tu izjeme. Ta kontinent je pač ogromen po svojem obsegu in tako je le naravno, da tudi zamorci ne gledajo vsi na umetnost z istimi očmi. O tem pa v prihodnji številki.

ROŽNI VENEC

Tako je naslov knjigi, ki jo je napisal Japonec Pavel Nagai, znameniti japonski zdravnik, raziskovalec atomskih žarkov in sam žrtev tega raziskovanja; njegov pogreb je bil dosedaj še ne dosežen izraz narodnega žalovanja.

Nekaj let preje je postal katoličan. Zgodovino svoje poti v Cerkev je popisal v majhni, a dragoceni knjigi: Rožni venec. Je obenem opis njegovega življenja: družinske sreče, vključno revščini, groznih dogodkov ob atomski bombi, ko je izgubil vse, razen notranjega miru, ki ga je ohranil do konca, sad žive in trdne vere.

Pravijo, da je knjiga biser svetovne literature. Prevedena je že v francoščino, španski prevod se pripravlja.

Tu podajamo prevod prvega poglavja z naslovom:

DAN, KO SEM IZGUBIL POL SVOJEGA SRCA

Tri leta potem, ko sem končal univerzo, sem se poročil z Midori.

Tedaj moja mesečna plača ni bila večja od 40 zenov. To je bilo v času mandžurske zadeve. Življenje je bilo poceni, a vendar je bilo za mojo ženo problem, kako shajati s tako majhno plačo. Toda nikdar nisem slišal, da bi se pritoževala.

Nikoli ji nisem mogel kupiti nove kimone. Nisva prestopila praga gledališča ali restavracije. Najin edini luksus je bil, da sva šla vsako leto enkrat za nekaj ur na oddih k morju. Dan za dnem sem se zapiral v svoj laboratorij, do pozne noči, ona pa je skrbelo za dom. Tako sva živela sedem let.

Vsa naša družinska garderoba je bila delo njenih rok. Od mojnih nogavic in srajc pa do plašča, vse je izšlo iz njenih delavnih, utrujenih prstov... V času, ko je bilo tako lahko kupiti pariške šminke in italijanski parfumi, ko so se ženske vdajale luksusu mestnega življenja, si Midori niti ni barvala ustnic. Živil je bilo toliko, da so gnila in jih je bilo treba metati v smeti, a ona je v svojem varčevanju gojila svoj vrt, ga

gnojila in obdelovala ob lepem vremenu. Kadar je padal dež, je šivala ali pletla.

Ob vsem tem je vršila še nadležne dolžnosti voditeljice ženskih klubov v našem mestu Makomi. In še več: kot moja žena je še imela dolžnost čuti nad raztresenim možem, vsem zatopljenim v njegova raziskavanja.

Kajti vselej, kadar sem začel s kakim eksperimentom, sem postal čisto drug človek. Dneve in dneve sem presedel v knjižnicah in študiral dela tistih, ki so se pred menoj bavili s tem raziskavanjem. Prepisoval sem in pripravljala. Delal aparate za svoje poskuse. Od časa do časa sem vse to povzel v razpravo... Za vse to so bili potrebni celi meseci. Ves ta čas me ni zanimala nobena druga reč. Govoril nisem z nikomur, razen če me je naravnost nagovoril. Spomniti so me morali, da je treba jesti. Če so otroci kričali, sem jih gledal presenečeno. Nikoli ne bi mogel odgovoriti, če bi me kdo vprašal, kaj sem jedel ali delal.

V dve primerih mi je Midori rekla: „Popoldne, ko si se vračal z univerze, si me srečal...“

Moral sem ji priznati, da je nisem niti opazil.

„Včasih imam vtis,“ je dodala, „da živim s človekom, ki hodi v spanju.“

Prav res, celo v važnih zadevah našega doma, ni mogla računati z menoj. Sama mi je sestavljala in pripravljala hrano, primerno mojim duševnim naporom, budno pazila, kako sem napravljen, ker je vedela, da sem zmožen oditi od doma brez kravate. Trudila se je uganiti, ali so razni listki, fotografije, papirji, ki jih je naša zjutraj raztresena po tleh, za v koš ali ne. Za nobeno stvar doma nisem imel določene ure. Bil je pravcati čudež, da so njene slabotne roke vse to zmogle.

Edino njeno plačilo za tolikšen trud je bilo, da je videla moje članke, ki sem jih objavljal v znanstvenih revijah. Tiste liste, ki so jih drugi raztreseno brali, v postelji leže in s pipo v ustih, je jemala v roke z nekim globokim spoštovanjem in jih hlastno prebirala. Razprave z mojim podpisom, ki so pravkar še sveže prišle iz tiskarne, navadno niso vsebovale drugega kot strokovne izraze in razlage. Niso bile obširne. A vse to je ni motilo. Midori je vedela, da so prepo-

Japonska Marija

jene z življenjem in duhom njenega moža, in jih je brala. Včasih je zraven jokala. V takih trenutkih sem vzel najinega sinčka v naročje in jo gledal. Bilo mi je, kakor da bi se zbudila naenkrat v mojem srcu topla pomlad...

Ura najine največje sreče je bila v nedeljah zjutraj, ko smo šli vsi skupaj v cerkev k sv. maši. Hodili smo po stepi, preko polja, ki je vodila na griček k sve-tišču. Jaz sem vodil za roko starejšega

sinka, ona pa je nesla na hrbtu našo malo. Zvonovi so vabili vernike s svojim sladkim, srebrnim glasom; verniki so prihajali iz svojih domov, veseli, v nedeljskem razpoloženju, in se združevali v vedno večje skupine.

Vstopili smo. Skozi okna je sijalo jutranje sonce in objemalo naše pesmi, moj glas, ženin glas, še nedoločeno jec-lanje otrokovo in trdo naglašanje kmeta, ki je sedel zraven nas. Vsi smo združe-

no slavili nebeškega Očeta. O, nikoli več se zame ne bodo povrnili ti srečni dnevi!

Malo prijateljev sem imel in še ti so bili vsi, kakor jaz, skromni raziskovalci.

Ko so me imenovali za pomožnega profesorja, se mi je plača zvečala na 100 jenov. Za ženo veliko olajšanje. Brez tega poviška, bi bili težko zmogli. Sin je bil že v šoli. A kljub temu ni zadostovalo, da bi si mogli privoščiti majhen luksuz: sem in tja kupiti vstopnico za gledališče.

Tako je minilo pet let. Moje že dolgotrajno delo na nevarnem področju X-žarkov je uničilo moje zdravje. Nakopalo mi je bolezen. Ko sem to dognal in obenem spoznal, da bom živel le še nekaj let, sem svoje stanje razodel Midori. Vprašal sem jo, kaj namerava storiti. Ni trenila z očesom, ko sem ji zaupal svojo usodo. Njeno zadržanje mi je dajalo poguma. Rekla je samo:

„Že dalj časa sem se tega bala. Vede-la sem naprej.“

Ostaj sem miren in sem si mislil: dobro. Tako pogumna žena bo dobro vzgojila moje otroke. Ko bodo zrastle, bodo nadaljevali moja raziskavanja. Torej se morem še naprej posvečati svojemu delu, brez skrbi za bodočnost.

Profesor Nagai na bolniški postelji — s hčerko

Po tem odločilnem razgovoru je Midori podvojila svojo skrb zame; še z večjo ljubeznijo, če je večja sploh mogla biti, se je zavzemala za moje zdravje. A nič ni pomagalo; vedno slabši sem bil. Tresel sem se pod jekleno čelado vselej, kadar je bilo dano znamenje za letalski alarm. Nekoč me je naložila na svoje rame in me nesla v laboratorij...

V jutru 8. avgusta se je Midori poslovila od mene s svojim širokim nasmehom, kakor vedno. Po nekaj korakih sem se spomnil, da sem pozabil vzeti s seboj kosilo. Vrnil sem se, nepričakovano, in našel ženo v veži, ko si je brisala solze. To je bilo vse njajino slovo. Ponoči sem moral ostati v službi na univerzi. Zjutraj 9. avgusta je padla atomska bomba. Bil sem ranjen... Kakor blisk se mi je prikazal v mislih obraz Midorin. A tedaj sem bil zaposlen s skrbjo za druge ranjene. Pet ur pozneje nisem mogel več. Krvavitev me je vrgla na posteljo.

Tedaj sem začutil, da je Midori umrla. Zakaj me ni prišla iskat? Od hiše do univerze je bilo le en kilometer. Tudi če bi se vlekla po tleh, bi mogla v 5 urah priti do mene. Vede! sem gotovo: žena, kot je bila ona, bi storila, čeprav sama ranjena, nemogoče stvari, da bi se mogla privleči do mene, dokler bi ji ostal le še en sam dih življenja.

Šele zvečer tretjega dne sem mogel končati svoje odgovorne zdravniške dolžnosti. Vrnil sem se domov. Hiša je bila le kup pepela. Tam, kjer je bila kuhinja, sem mogel najti nekaj povsem zogljenih ostankov, še toplih. Bilo je vse, kar je bilo od Midori. Zraven teh ostankov se je svetila verižica njenega rožnega venca s križcem.

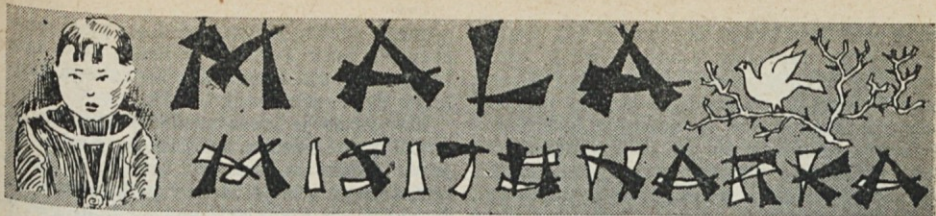
V okolici našega doma so umrli vsi sosedje. V svetlobi zahajajočega sonca so ležale, tu in tam, med pepelom črne zogljenelne kosti.

Hotel sem zbrati ostanke moje žene. Našel sem ožgano posodo, nič drugega, in jih vanjo položil. Tako sem jih nesel na pokopališče. Vso pot sem jih pritiskal na prsi, na srce.

Skrivnosti Previdnosti! Kolikokrat sem mislil, da me bo Midori spremljala na pokopališče. In zdaj počivajo njeni ostanki v mojih rokah! Zdelo se mi je, da slišim njen glas, ki mi šušlja na uho:

„Pavel, odpusti mi!“

Prevedel dr. Ign. Lenček

Kje je Marija?

Marija je bila zlasti za manjša dekleta in za cel misijon pravo sonce. Nehote je v odnosih do okolja izžarevala mnogo one notranje sreče, ki jo je v bogati meri prejela od Jezusa v presveti Evharišiji. (Kar manjkalo je nečesa, kadar je ni bilo v misijon, in marsikatera duša je povpraševala takoj ob prihodu: „Kje je pa Marija? Še ni prišla? Jo gremo lahko poklicat?“ V misijonu so bile na vse večje praznike cerkvenega leta tudi manjše igrice in akademije. Fantje so bolj igrali, učenske pa prepevale in nastopale v skupinskih prizorih s simboličnimi vajami, prirejenimi na razne napeve kitajskih pesmi. Marija je najraje ponavljala ono vajo po napevu „O, dobri mali Jezus!“ Brez nje je bilo težko pripraviti kako skupno vajo. Zadostovala je njena prisotnost, da je vse steklo v redu. Marijina učiteljica za molitve je imela hčerko iste starosti, ki je bila žal, najbolj trda v razredu in je venomer med poukom spala. V materi se je vzbudila zavist. Ni mogla videti več male Marije. Nekoč je posegla v nek spor med otroki in po krivici v silni strastni razburjenosti ozmerjala Marijino starejšo sestro, ki ji je začela ugovarjati. Zadeva se je nadaljevala pred misijonskimi vrati v pričo sosedov, dokler ni prišla miroljubna Marijina mati, ki je izjavila, da njeni otroci ne smejo delati nikomur težav, in jih je odpeljala domov. Dogodek je slabo vplival na vso družino, kot je misijonarju potožila gospa, da pusti otroke v misijon samo, ker ve, da jih misijonarja ljubi, in da prositi paziti, da se kaj sličnega ne zgodi več. Starejša hči pa je morala za kazen od-slej ostati kot pomočnica doma in je nehala hoditi v našo šolo, kar je bil začetek nazadovanja za prej tako lepo napredujoče njeno duhovno življenje. A ves spor je bil le posledica neukročene zavisti bivše učiteljice, ki je težko prenesla, da

njena hči ni najboljša in najbolj upoštevana v razredu.

Kitajske učenke se ob nastopih najbolj vesele šminkanja in okrasov obleke ter las z raznovrstnimi barvanimi rožami. Cvetje je sploh za kitajsko deklet in veliko fantov predmet velikega občudovanja. Tudi Marija je zelo ljubila cvetje in rada ponavljala: „Kako lepe rože!“ A čutila je hitro, da je mazanje ustnic, nohtov, lic in obrvi zanjo nekaj, česar Jezus ne bo vesel. Če delajo to poganke, Bog pomaga, ona tega ne sme. Marijina mama je imela fin čut za dostojnost. Marijine obleke so bile zelo lične, iz živo barvanega blaga, a lepo dostojne. Ob praznikih je mama Marijo vedno oblekla v novo krilo z bluzo iz lepega blaga v cvetju in ji nadela nove copatke iz rožnatega blaga, ker čevljev Kitajke na splošno še ne poznajo. Marija je rada pripovedovala: „Oblekla sem novo obleko. Mama je naročila. Za obisk pri Jezusu se moramo obleči v najlepšo obleko!“ Mama jo je nič hudega sluteč tudi za številne poganke praznike oblačila v novo obleko, a Marija je to dejstvo hitro ponadnaravila in izjavila, da hoče s tem počastiti Jezusa, ne malikov oziroma „hudiča“, kot imenujejo kitajski otroci malike in vse napačne bogove. Tudi maľiku darovanih jestvin na take dneve ni jedla in sta z bratom že prej prosila mamo, naj zanjo in zanj da na stran nekaj jestvin, predno ostalo daruje „vragu“. Mama je seveda rada ustregla, ker je otroke ljubila. A bil je tudi to dar božji, ker mnoge poganke matere venomer silijo svoje že krščene otroke h malikovanju.

Rdeče mreže

Kljub pismeni privolitvi za krst obeh otrok, je Marijin oče včasih zvečer silil Kuang Pinga, ki je pri krstu bil imenovan Janez Evangelist, naj prebere kako poglavje iz konfucionistične knjige. Oče se je bal, da bi sin le ne postal

pregoreč katoličan, čeprav je bil vesel njegovega napredka v šoli — bil je tudi on med prvimi učenci v razredu — in zadržanosti in obnašanju, ker je bil po naravi izredno živ in nagnjen k lahko-miselnosti. Fant se je očetovi prošnji na vse načine izmikal, saj je imel tudi on živo vero, ki je pognala v naravno poštenem fantu že globoke korenine. Bil je zvest ministrant in velik ljubitelj evharističnega Jezusa. Najraje se je očetovim vabilom izmikal s tem, da je šel k sosedovim, kjer je naš učitelj Karel Chou ob tihih večerih v bližini svoje novorojene in krščene hčerke Marije pesnikoval, risal ali pisal v božjo čast. Janez je imel v njem lepo oporo, posebno, ker je Karel predobro poznal zvitost in neizprosno vraževernih poganskih staršev, odkar je bil v neprestanem verskem boju s svojo materjo, eno najbolj vnetih častilk Konfuceja in umrlih prednikov, ki je bila vsa zaverovana v pestrost poganskih malikovalskih običajev, ponavljajočih se velikokrat skozi vse leto ob najbolj pogostnih prilikah.

Maša Marija je potožila misijonarju, da včasih pozabi pred in po jedi moliti in da je bil oče že večkrat hud, kadar so se otroci pri skupnem obedu križali. Opozorjena je Marija opravljala odslej svojo kratko molitev ob jedi sama zase in skrivaj, da ni dražila očeta, ki je bil zadnje čase radi rastoče komunistične propagande proti misijonu in posebej njegovi šoli, precej zaskrbljen. Ker je novokrščeni učitelj Karel Chou bil v vseh misijonskih podvigih misijonarjema zvest sodelavec in je tudi rdeči poznal predobro iz očetovih pripovedovanj izza časa prve Mao tze tungove 6 letne strahovlade ob prvem poizkusu revolucije, je začel hoditi rdečim zelo na živce. Da bi ga lažje nadzorovali, so nastanili v njihovi hiši najprej vojake, nato komunistično igralno potujočo družino, sedež neke komunistične prodajne zadruge, središče brvskega rdečega odbora in deklško komunistično šolo za učenke okoliša, ker so hoteli tako najhitreje in najuspešneje odtrgati od naše šole m'ade učenke. V šoli so prebirale komunistično knjigo za kitajske žene in dekleta, pisale črke, največ pa po cestah ob bobnanju plesale in se našemljene kot opice spakovale. Veliko so tudi prepevale komunistične bojne pesmi, da bi prepvile naše pevske vaje za cerkveno petje. Da je

pomiril rdeče, je gospod Lo vpisal najstarejšo hčer Terezijo v rdečo šolo, oba mlajša pa sta smela do končanega polletja še v misijonsko šolo.

Marija se je morala odslej neprestano boriti proti rdečim vsiljivcem. Kadar se je na domačem dvorišču igrala, so se ji nezazelenjeni gostje stalno približevali in jo začeli nagovarjati, naj ne hodi več v katoliški misijon k onim grdim tujcem. Tih se je umikala in nekoč pred večerno molitvijo, ki se je vršila vsak večer v cerkvi, da so mogli otroci iz poganskih družin redno opravljati skupno molitev ter se tako utrjevati, prišla k misijonarju z besedami: „Duhovni oče! Neki hudobni zelo grd „osvoboditelj“ — tako so se rdeči sami nazivali, da bi pred ljudstvom skrili svoj pravi komunistični obraz — me je nagovarjal, naj grem v njihovo šolo, ko jih je toliko, ker da se tu učimo le verovati v vraže in drdrati praznovorne molitve, ki so neumnost. Rekel mi je tudi, naj ne hodim več v cerkev. Oh, kako je hudoben ta človek! Pazila se bom, da ga ne bom več srečala, bom raje vedno doma pri mami pomagala čuvati bratca.“

Po hrupni proslavi oktobrske revolucije, so rdeči zaprli bivšega učenca naše misijonske šole in ga kupili, da je pričal zoper učitelja Choua, češ da mu je dal večkrat denarja za trganje komunističnih plakatov s sten. Komuniste je silno jezilo, da je bil misijon edina hiša v mestu, ki za praznik rdeče revolucije ni nič okrasila vhoda, čeprav je bil dan vsemu mestu ukaz za to. Ob desetih zvečer so prišli ljubeznivo k učitelju Chou in ga povabili s seboj na policijo, češ da bo kmalu nazaj. A je obtičal v zaporih. Aretacija je vplivala na mnoge starše kot alarm za začetek odprtega preganjanja vseh, ki so z misijonom v zvezi. Mnogih nekaj dni ni bilo v šolo, ker so čakali, kaj bo z učiteljem. Marija je z Janezom prihajala. A ko po enem mesecu učitelja še niso izpustili, čeprav so vsi vedeli, da je nedolžen in zelo pošten, je Lo vpisal oba mlajša otroka na komunistično zunanjo šolo, a dovolil, da sta prihajala ob nedeljah še k sv. maši. Bal se je maščevanja rdečih.

Nekoč so komunisti, kot že večkrat, spet dolge ure preiskovali vsak kot v misijonu, da bi našli kaj zoper njegove stanovalce. Težko so rdeči gledali, da so bili v misijonu neprestano kaki otroci in da so vztrajali budno čuječ celo ob

Vkljub težkemu položaju zaradi vednih bojov se KA polagoma organizira. Posebno se zavzemajo za mladino, ki kaže dovolj vneme in veliko željo po trdnější in globlji verski izobrazbi, posebno apo'logetični, s posebnim czirom na napade in ugovore komunizma in protestantizma. Čeprav vlada veliko pomanjkanje papirja, vendar izdajajo v večini apostolskih vikariatov katoliške časopise, ki pri njih sodelujejo člani KA.

Dežela veliko trpi, materialno in moralno. A Cerkev lepo napreduje. Za krst prosijo na deželi cele vasi, v mestih pa mnogo poedincev. Krščanstvo je globoko prodrlo v to deželo. Cesarica in otroci, šef kabineta pri predsedniku vlade, dva ministra, razni guvernerji provinc, uradniki, zdravniki, velik del vojaštva — so katoličani. Katoliški učni zavodi so natrpani. Edino manjka še več šol in še več misijonarjev...

Ob tem pojavu se opazi neutemeljeno ponašanje predsednika Mednarodne budistične zveze, dr. Malasekera, ki je oznanil, da bo budizem v Vietnamu vstal z novo silo, in to zaradi „ogromnega dela na socialnem in verskem polju“. K temu je pripomniti, da vlada res iz političnih nagibov budistično gibanje podpira, mase pa nikakor ni zajelo. Kar pa tiče socialnih in karitativnih uspehov, pa navedimo naslednji primer: v Hanoiju, ki šteje 100.000 budistov, vzdržujejo enj samo otroško sirotišče, s podporo vlade, ki v njem oskrbuje okrog 100 otrok. V istem mestu pa imajo katoliški misijoni 4 take zavode, in v njem nad 2000 otrok, in brez — podpore vlade.

TRIJE SINOVI AFRIKE — ŠKOFJE

Rodni sinovi črnega kontinenta se v Cerkvi dvigajo na najvišja mesta v vodstvu Kristusove črede. Poleg dveh,

preiskavah in tako nehotе varovali misijonarja pred rdečo surovostjo. Sredi preiskave prihiti mala Marija, najbrže preračunano. Po kitajski navadi brez trkanja odpre vrata v sprejemnico, se zare v surove obraze rdečih in nato nedolžno vpraša misijonarja: „Duhovni oče, moja sestra je bolna. Imate zanj kake tablete?“ Rdečih obrazi so se za

ki jih je osebno posvetil v škofa Pij XII., t. j. škof na Madagaskarju in škof v Ugandi, je sv. stolica 13. decembra lani imenovala za škofa še tretjega: mons. Lametano Rubauwa, ki mu je dodelila apostolski vikariat Kagera (Tanganika) v oskrbo. Novi škof je končal svoje študije v Rimu. Govori tri afriške jezike, latinsko, angleško, italijansko, bere pa tudi v drugih evropskih jezikih.

POSEBNA DRUŽINA

Družina Ferreira da Silva iz Portugalske je obstajala iz staršev in 11 otrok. Od teh se jih je 10 posvetilo redovniškemu življenju: 6 jih je vstopilo v družbo Jezusovo in 4 v družbo sv. Terezije od Jezusa. 6 fantov jezuitov, 4 dekleta karmeličanke. Enajsti otrok, dekle, se jim zaradi bolehnosti ne more pridružiti. Od 6 jezuitov so trije misijonarji: Indija, Zambezija, Macao. Od sester pa je ena misijonarka v Angoli.

Pravijo, da je vsa družina izredno srečna!

hip v zasmeh raztegnili, ganila jih je nedolžna neprisiljenost male obiskovalke. Misijonar pa je izrabil priliko, stopil po zdravila in takoj lažje prenašal rdečo nadležnost ob misli, da morda ravno zaradi komunistične hudobije zorijo krepko v dobrem mnoge duše, ki jih hudobija odbija.

(Se bo nadaljevalo)

VZOR SINOVSKE LJUBEZNI

Kitajski komunizem je hotel odpraviti stare bogatine. Vzeli so jim premoženje in zemljo in marsikateri je primoran beračiti, a se ne sme oddaljiti več kot 2 milj od kraja, kjer je prej živel. Taki so še imeli srečo, da so ostali pri življenju.

Nek misijonar poroča sledeče: Bogat posestnik je zbežal zdoma pred komunisti, ki so ga zasledovali, in se zatekel k svojemu sinu. Ta je bil študent in že od prej komunist. Bal pa se je „čistke“, ker so mu že namigavali, da se je „ohladil“ itd.

Ko pribeži oče k njemu, se mu posveti. Reče očetu: „Glej, oče, stvar je taka. Na ta ali oni način te bodo odkrili, in ker si bogat, te bodo ubili. Pusti, da te ubijem jaz, in tako moji prijatelji ne bodo več dejali, da nisem dober komunist.“

Kaj je dejal oče, ne vemo.

POSEBNA OVIRA ZA KATOLIŠKI TISK V AFRIKI

Ta je: ogromno število različnih jezikov. Samo misijon v Zanzibaru ima opraviti s 120. Kako naj zmore katoliški tisk ta babilonski stolp! K sreči obstoji jezik „kiswahili“, ki je nekak esperanto za Vzhodno Afriko. Leta 1925 je začel v tem „skupnem“ jeziku izhajati list „Rafikiri Yetu“, ki je dosegel naklado 4000 izvodov. Za tiste, ki znajo angleško, izhaja „Catholic Times of East Africa“. Oba lista bere mnogo ljudi.

SPORT V SIAMU

Siamci imajo velik smisel in veselje do sporta: rokborbe, boksa, jadrnanja itd.

Boks ima posebna pravila. Uporabljajo se lahko tudi noge in kolena. Začne se z neke vrste molitvijo. Sledi poseben ples, kinaj bi vlil strah tekmečem. Vse to ob godbi.

Pred časom je bilo boksanje tako popularno, da so se še kralji, maskirani

in incognito, boksal. Tam so imeli priliko, da so dali „čutiti svojo pest“ svojim nasprotnikom.

SRAMOTENJE MISIJSKIH SESTER V „RDEČI SVOBODI“

V Kantonu (Kitajska) so 2. decembra lani „priedili“ spet ljudsko sodišče, to pot proti 5 misijonskim sestram, doma iz Kanade, ki so skrbele za otroško sirotišnico. Ko so jih na kamijonu peljali skozi mesto, je naščuvano ljudstvo skoraj pobesnelo: po cestah, koder je peljal kamijon, so gruče ljudi kričale, grozile, jih sramotile in obmetavale z nesnago, tako da je obstajala resna nevarnost, da jih bo „ljudski“ bes raztrgal. Isto ljudstvo, ki je pred meseci iste sestre ljubiho in občudovalo, ker je videlo, da ne iščejo sebe, marveč se vse žrtvujejo za zapuščeno deco! Stara pesem: Hosana — križaj ga!

„SESTRA, IMAŠ MAMO?“

Iz dnevnika neke misijonske sestre:

„Eden od bolnikov me je danes poklical, ko sem šla skozi sobo. Zrl me je nekaj časa in me vprašal:

„Bela gospa, ali tvoja mati še živi?“

„Še, hvala Bogu!“

„In... imaš brate in sestre?“

„Da.“

„Gotovo imaš tudi sorodnike, ki te imajo radi?“

„Naravno. Toda povej mi, zakaj me vse to sprašuješ?“

„Glej, hudo mi je, ko te vidim delati tu v bolnišnici, ker mislim na to, da imaš mamo, brate in sestre, prijatelje v neki daljni deželi. Glej, tam bi mogla biti srečna... Zakaj si vse to pustila in prišla semkaj trpeti?“

„Sabija, malo počij; ni prav, da se utrujaš. Jutri, ko boš malo boljši, ti bom povedala, kdo me je poslal sem... da ti strežem.“

TRUPLA — IZ ENE SAME KOSTI

Včasih postanejo komedije zares smešne.

Začne se s pisano propagando. Rdeči bonci na Kitajskem so z namenom, da bi onemogočili in osovražili misijonarke v Wuhuju, organizirali izkop

in pregled umrlih revčkov, ki da so umrli kot žrtev sestrske nečloveške surovosti in krvoločnosti. Pripravili so 80 malih rakev, da bi vanje položili okostja izkopanih otrok. Ko pa so to robo prepeležali na pokopališče azila, so začudeni našli le pet okostij otrok, ki so jih med vojsko že na smrt bolne pripeljali v azil. Kaj storiti? Obdolžitev je že padla. Komisijski ogled in javen ogled napovedan! Napolnili so rakeve z zemljo, in v vsako dali po eno kost iz najdenih okostij. Povabljeni „očividci“, ki so v mimohodu gledali te rakevice, so zmajevali z glavo in se vpraševali: „Samo po ena kost v vsaki krsti! Kje neki so — lobanje?“

J. O. C. V TOKIU

P. Janez Murgue, ustanovitelj in narodni asistent JOC-a na Japonskem, se je preselel v novo poslopje, ki so ga zgradili žosisti. Je pravzaprav hotel, namenjen za žosiste, ki pridejo v Tokio. Obenem pa je centrala JOC-a. JOC ima sedaj 30 odsekov v državi, Glasilo centrale je mesečna revija, ki ima že 5000 izvodov naklade.

KOMUNISTI IN ČRNCI

Pred kratkim je prof. Nolan (na univerzi v Saint Louisu, USA) izdal knjigo: „Komunizem in črnči“, kjer dokazuje, da je število pripadnikov komunizma med črnimi prebivalci v državi majhno. Doseglo je komaj 1% črncev, a kmalu padlo. Tudi propagande, ki so jo komunisti širili, češ da je vojska na Koreji vojska med rasami, ki so ji le Amerikanci dali značaj protikomunistične borbe, ni zgrabila.

STARA DREVESA

Zelo častitljivi sta dve znani drevesi v Rimu: pomaranča, ki jo je leta 1218 zasadil sv. Dominik na vrtu pri cerkvi sv. Sabine, in pa znani hrast, ki sta ga cenila tako Tasso in sv. Filip Neri.

A ta starost je še kar mladost.

Obstoji še stara platana, kjer je pred 24 stoletji zdravnik Hipokrates učil medicino.

V Egiptu živi cipresa, z obsegom nad 30 m, ki je dajala senco faraonom. Ima okrog 4000 let.

Cedre iz Libanona dosežejo 20 stoletij, mehiški „taxodium“, gigant med drevesi, do 40 vekov.

Najstarejše drevo, kar ga poznamo, pa je nek eksemplar vrste, ki se imenuje „dracaena draca“. Je na kanarskih otokih in je doseglo 6.000 let.

BRADA V ŽIVLJENJU LJUDSTEV

Brada je tako stara kot svet, a so jo različno cenili v različnih debah, krajih, verstvih. Po različnih predsodkih.

Boga Očeta slikajo z dolgo belo brado. Stare biblične očake si komaj moremo predstavljati brez brade. Vsi asirski kralji so jo nosili. Egiptovski kralji so si nadevali celo umetne brade, da bi se zdeli bolj možati. Rimski vladarji so se vestno brili, a zgodovinarji pripominjajo, da se je Neron bril, ker je imel rdečo in grdo brado. Pozneje pa se je brada vrnila v Rim.

Karel Veliki jo je ponosno razložil po oklepu. Peter Veliki je imel svojo brado v časti, da je dovolil nositi brado le plemenitašem in bogatinom, a ti so morali zato plačevati visok davek.

Brad je več vrst: kraljevska, filozofska, brada umetnikov, zarotnikov, ascetov in spokornikov. Poseben značaj ima brada misijonarjev.

Vkljub napredku časov in propagandi za britvice je najti še vedno veliko lepih brad, predvsem v Orijentu.

Brada je morda edina reč, ki se glede nje strinjajo Arabci in Judje.

Vkljub političnim in socialnim spremembam, so brade, ki bodo ostale: v nekaterih indijskih rodovih, ki jim vera strogo prepoveduje biti brez brade.

PRVI GROB SV. FRANČIŠKA — ZAPLENJEN

Komunisti so zaplenili kapelo, ki je sezidana na kraju, kjer je sv. Frančišek imel svoj prvi grob, na otoko Sancier a. Tam je 3. decembra 1552 umrl ta veliki apostol, žrtev vročice, apostolskega dela in naporov. Zdaj so prepovedali v kapeli vsako službo božjo in prepovedali dva misijonarja, ki sta tam delovala.

INDIJA

Morda ne veš, da je Indija tako velika kot vsa Evropa, če ne štejemo Rusije. V Indiji je 700.000 naselbin. 58 mest ima več prebivalcev kot 100 tisoč.

Od 100 Indijcev je 68 hinduistov, 22 muslimanov in 2 kristjana: en katoličan in en protestant. Ostali so vse mogoče...

V zadnjih 50 letih so narasli hinduisti $\frac{1}{4}$, muslimani na $\frac{1}{2}$, kristjani za $2\frac{1}{2}$; torej dva in polkrat več jih je kot pred 50 leti. Prebivalstvo na sploh je naraslo za dve petini.

ZANIMIVO ZASLIŠEVANJE

Na Kitajskem je rdečim trn v peti znana Marijina legija.

Policija je vpraševala mlado dekle, članico te legije:

„Kdo je ta reakcionarka, ki jo imenujete Marija? Kje se skriva?“

Dekle odgovori:

„Marija je mati Jezusova in je v nebesih.“

„V nebesih? Nehaj lagati! Povej resnico! Kje živi Marija?“

Isti odgovor.

„Dobro. Vseeno. Jo bomo že našli. Ne bo nam ušla.“

ZNAMENITOSTI

Ena največjih kupol na svetu je nad grobom Mahmud-a v Bijpuru pri Bombayu. Poslopje, ki se imenuje Gol Gumbaz, ni samo na sebi veliko: meri 40 m v kvadratu, a kupola nad njim ima površine 5.563 m². Premer je 37 m.

Bolj vabljivo je drugo: najlepša in najbogatejša dvorana za avdicjene na svetu. Seveda v Indiji, v Delhi. Zgrajena je vsa iz belega prozornega alabastra; stebri so pozlačeni in nosijo okraske iz dragega kamena. Na marmornem podstavku je prestol, v obliki postelje (kakor je navada v orijentu) — iz masivnega zlata. A zlato se komaj vidi, ker

je kar posut z rubini, diamanti, zafirji, ki so vanj vdelani.

Za nekaj „lotov“ bi že bilo!
„Lot“ je parcela v Bs. Airesu.

MILIJONARJI

So čudni kraji na svetu.

Tak čuden kraj je otok Jaf v Karolinskem otočju.

Prebivalci si barvajo in tetovirajo roke in telo s slikami, ki označijo rod, iz katerega so, otok, na katerem živijo, in pa socialni položaj.

Tudi čolni so barvani živordeče in črno. Najbolj zanimiv je pa — denar.

Denar so okrogle kamnite plošče z luknjo v sredi. Mali „novci“ imajo okrog 50 cm premera, večji pa do 1 m in pol. Ni lahko prenašati „velike vsote“. Še manj porabni so novci za obeske pri urah ali ovratnicah. Milijonarja pa more denar dobesedno zadušiti in pokopati.

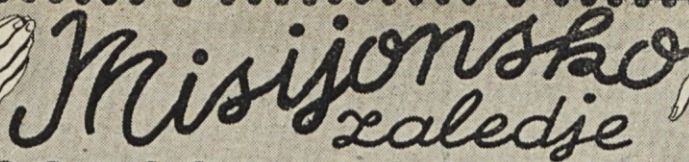
KITAJSKI GUSLAR

Eeden najbolj znanih kitajskih „guslarjev“, ki pripovedujejo in opevajo zgodbe in zgodbi, tudi aktualne, satirične, je Kan Sun-gyun. Imenujejo ga: „ta z globokimi očmi“. Nacionalisti so ga ostro svarili, komunisti so ga pa imenovali „ljudskega pevca“. Hvalen za to uradno imenovanje, jih je začel hvaliti. A kmalu se je naveličal in zapel je zgodbi, ki je bila začuda podobna zgodbi Mao Tse-Tunga in njegovih prijateljev. Uspeh je bil izreden, a pevec je skrivnostno izgini!, kot bi se vdrl v zemljo.

Čez 6 mesecev se je spet pojavil. Prepeval je dolgoletno socialno-poučno zgodbo. Resno je pripovedoval, da ga je velikodušna vlada ljudstva prevzgojila. A njegovo bajeje ni bilo niti senca tega, kar prej. Nekega dne, že naveličan pričuenih stvari, je pripovedoval zgodbo o nekem legendarnem junaku, ki je ubil tigr na ta način, da ga je tolkel ob skalo. „Tista divja mačka,“ je dejal, „je bila sila krepka, a na noben način se ni mogla meriti z odpornostjo skale.“ Poslušalci so se bučno smejali, ker so vsi razumeli, da pomeni mačka Mao, skala pa Chiang-Kai-šeka, ker kitajski izrazi so skoro isti po izgovarjavi za obe živali in za oba veljaka. Guslarja so zaprli.

Misijonsko zaledje

DVE PROSLAVI APOSTOLA NARODOV V BUENOS AIRESU

Misijonski odseki Vel. Buenos Airesa so v skladu z navodili Slovenske misijone zveze izvedli med drugim tudi dve proslavi 1900 letnice apostolskega misijonskega delovanja sv. Pavla v Južni Evropi. Obe sta bili meseca junija, ko slavi sv. Cerkve praznik sv. Petra in Pavla. Odseka San Justo in Ramos Mejia sta proslavo priredila v Ramos Mejii in je bil glavni govornik dr. Filip Žakelj; odseka Florida in San Martin pa sta jo priredila v San Martinu, kjer je o sv. Pavlu predaval dr. Ignacij Lenček. Poleg teh predavanj so bile še recitacije Pavlovega spreobrnjenja in iz Pavlovihi pisem, pa tekoče zadeve, ki so jih podajali krajevni misijonski funkcionarji. Ker je bilo obkkrat glavno predavanje temeljito pripravljeno in podajano, sta proslavi dosegli svoj namen v lepi meri: udeleženci so spoznali veličino Pavlove misijonske akcije in nje pomen za evropsko prebivalstvo, tudi za nas, Slovence, saj sta slovanska apostola sv. Ciril in Metod prišla prav od tam, kjer je pred 1900 leti deloval sv. Pavel, njun veliki predhodnik. — „Da se pridruži koristnemu prijetno in namesto vstopnine oziroma prostovoljnih prispevkov“ so odseki pri obeh teh proslavah organizirali malo misijonsko tombolo, ki se je igrala po proslavi in vsestransko lepo uspela: udeležencem je nudila malo razvedrila, blagajnam odsekov pa sredstva za kritje stroškov proslav, in še kaj za sklad „za vse slovenske misijonarje“ je ostalo.

USPELA MISIJONSKA IGRA

Ponovitev misterija „Tri modrosti starega Wang“ v Buenos Airesu v mesecu juliju je izredno lepo uspela, kar zadeva igranje, kajti obe glavni osebi, stari Wang in oče misijonar, sta bili še

popolneje predstavljeni kot pri prvi predstavi. Udeležba je bila slabša kot se je pričakovalo; ker je prva predstava igralce tako zelo osvojila, je bilo opravičeno upanje, da bo ponovitev pritegnila še mnogo drugih, ki se prvič niso mogli udeležiti, a so o lepem uspehu igre čuli. — V celoti je prireditev te igre iz misijonskega sveta dosegla svoj vzvišeni namen: na umetniški način približati ljudem silni vpliv krščanske ideje o vseodpuščajoči ljubezni do bližnjega, ki bi morala zmagovati srca i Slovencev i Kitajcev, sploh vsega človeštva, ki more najti lepo spožitje le v naročju Cerkve in njenih vzvišenihi resnic.

NOVI MOLITVENIK

Slovenska misijonska zveza je izdala molitvenik „Pred Bogom pokleknimo“. Že dalje časa se je vsaj v Argentini čutila velika potreba po molitveniku s čim več molitvenimi urami češčenja Najsvetejšega. Slovenska dušnopastirska pisarna je zato naprosila prof. dr. Franc Jakliča, da napiše devet molitvenih ur, ki naj bi se izdale v enem molitveniku. Prof. Jaklič je po vestnem in trudapolnem delu nalogo izvršil. Ker pa so se med tem razmere nekoliko spremenile in postalo zlasti oteženo pošiljanje knjig v inozemstvo ter se je bilo bati, da bi bila izdaja takega molitvenika finančno nekrita, zato je dušnopastirska pisarna opustila zamisel izdaje napisanega dela. Nato se je prof. dr. F. Jaklič obrnil na Slovensko misijonsko zvezo in ji ponudil molitvenik v izdajo, kar je le-ta tudi sprejela, a pisatelj je naprosila, da sestavi še dve molitveni uri iz misijonskega področja, to je Uro za misijone in Uro za zedinjenje, ter pridodal še vse najpotrebnejše molitve za vsakdanje življenje vernikov. Tako sedaj Slovenska misijonska zveza stopa pred slovensko javnost s pripravnim, 420 stranmi obse-

gajočim molitvenikom, ki vsebuje 64 strani molitev in 11 molitvenih ur, med katerimi je vstavljenih tudi okrog 35 pesmi. Molitvenik je tiskan z velikimi črkami, opremljen z 12 vinjetami arh. Mazija ter ves v usnje vezan in z rdečo obrezo. Dasi Slovenska misijonska zveza želi s prodajo tega molitvenika zbrati nekaj sredstev za pomoč vsem slovenskim misijonarjem v sklad „2000 dolarjev za vse slovenske misijonarje leta 1952“, je vendar nastavila ceno molitveniku izredno nizko, da bo vsakemu mogoče kupiti ga. Za Argentino je cena 20 pesov, za Čile 100 pesov, za USA in Canado 2 dolarja, za Italijo 700 lir, za Avstrijo 30 šilingov, za Francijo 600 frankov, za ostale dežele 2 dolarja. Dobe se tudi izvodi z zlato vinjeto na ovitku in zlato obrezo, seveda primerno dražji.

„MISIJONSKA NEDELJA 1952“

Namesto znanih „Misijonskih koledarjev“, ki so v tako veliki nakladi izhajali v domovini skozi 30 let za vsako Misijonsko nedeljo (predzadnjo v oktobru), začenjajo „Katoliški misijoni“ z letošnjim letom izdajati vsakoletno publikacijo „Misijonska nedelja“, ki naj bi jo rojaki po vsem svetu imeli za zmerno ceno na razpolago za ta največji misijonski praznik leta. Obnovili bi tradicionalni „Misijonski koledar“, a v sedanjih razmerah je vsako leto na slovenskem knjižnem trgu že toliko najrazličnejših koledarjev in pratik, da se zdi pojava še enega koledarja več — neprebavljiva.

Letošnja „Misijonska nedelja“ bo izšla v 3000 izvodih in bo imela okrog 200 strani s 100 slikami. Urejena bo podobno kot sedanji „Katoliški misijoni“. Med drugimi bodo sodelovali v njej tudi sledeči odlični člankarji in pisatelji: Prelat dr. Alojzij Odar, prof. Gerzinič, Rudolf Smersu, Božo Fink, dr. Stanko Kociper, Nikolaj Jeločnik, dr. Ignacij Lenček, prof. dr. Jaklič, misijonarja Kopač in Wolbang, Marjan Marolt, Marjan Loboda, it., poleg številnih slovenskih misijonarjev s poročili s terena kot dr. Janež, p. Stanko Poderžaj, br. Karel Kerševan in drugi.

Cena „Misijonski nedelji“ bo nad vse zmerna, ker je namen publikacije, razširiti misijonsko misel vsej enkrat na leto tudi med tiste najširše sloje našega na-

roda na svobodi, do katerih sicer ne pride. Predvideno je, da bo publikacijo mogoče nuditi v Argentini po 10 pesov, v USA in Canadi po 1 dolar, v Italiji po 500 lir, in tako dalje.

MISIJONSTVO NA KATOLIŠKEM SHODU

Misijonsko zborovanje Katoliškega shoda v Buenos Airesu oziroma njegovega Odseka za misijone in zedinjenje, o katerem pišemo že na uvodnem mestu te številke KM, bo v nedeljo 3. avgusta popoldne v prostorih župnije Ramos Mejia pri Buenos Airesu. Ob 16 bo molitvena ura za misijone in zedinjenje (že iz novega molitvenika „Pred Bogom pokleknimo“), nato v dvorani govori prelata dr. Odarja, prof. Lojze Gerziniča, prof. dr. Fran Jakliča in g. Marjana Lobode. Na koncu bodo predlagane resolucije, ki naj bi se potem vključile v skupek resolucij celotnega Katoliškega shoda.

4 PESE ZA EN „BOG PLAČAJ“

To se na prvi pogled zdi malo draga reč, a v resnici je zelo poceni. Za tem „Bog plačaj“ se skriva vsa hvaležnost vsaj 50 slov. misijonarjev in misijonark, ki bodo deležni pomoči slovenskih rojakov v okviru akcije „2000 dolarjev za vse slovenske misijonarje“, o kateri smo že poročali. Ti misijonarji ne bodo namreč hvaležni samo v besedi, ampak v molitvi in pred Bogom, ki ga bodo za dobrotnike skupaj s svojimi verniki prosili, naj jim tisočero plača njih dobrotno razumevanje in pomoč.

Odseki v Argentini so si namreč nabalno akcijo za gori imenovani sklad takole olajšali. Ko bodo vsak v svojem okolišu vabili rojake k prispevkom v ta sklad, jim bodo za vsako vsoto vsaj 4 pesov lizdali namesto potrdila tiskaj listič, na katerem bo izražena zahvala slovenskih misijonarjev dobrotniku za njegovo žrtev z iskrenim „Bog plačaj“, obenem pa bo ta listek dal tudi možnost izžrebanja za enega oziroma celo štiri dobitke od sledečih 152, ki jih bodo odseki Velikega Buenos Airesa naklonili dobrotnikom, ki jim bo sreča mila: Moška žepna ura, vredna nad 400 pesov, radio aparat, vreden okrog 400 pesov, 50 Baragovih življenjepisov, vsak v vrednosti 35 pesov, in 100 vstopnic k petim

bine, ki jih bodo odseki priredili v času od konca žrebanja do konca leta, torej v oktobru, novembru in decembru.

Upati je, da bodo dobri rojaki radi prispevali vsak nekaj v pomoč slovenskim misijonarjem, našim zastopnikom v Kristusovi vojski po svetu.

„ŽIVI ROŽNI VENEC ZA SLOVENSKE MISIJONARJE“

Ker naši misijonarji poleg denarnih sredstev kajpada potrebujejo v prvi vrsti molitve, zato je Slovenska misijonska zveza že pred letom dni in več začela organizirati molilce „živega rožnega venca za slovenske misijonarje“. Vsak molilec se obveže, da bo vsak dan zmolil zanje eno določeno desetko rožnega venca, in sicer vsak mesec v duhovni prid drugi skupini slovenskih misijonarjev, kar se vsakemu na posebni v ta namen tiskani podobici predloži. Vabimo posameznike in odseke, da se za to duhovno pomoč misijonarjem zavzamejo. Vsa pojasnila in podobice dobite na centrali v Buenos Airesu.

TRPLJENJE ZA MISIJONE!

Da se v tolikih potrebah misijonskega sveta ne izgubi nobena vrednotnica, še najmanj pa taki dragoceni biseri kot so bridkosti trpečih bolnikov, darovane Bogu za misijone, zato naj bi misijonski prijatelji in odseki misijonom in vsake-mu bolniku, na katerega naletijo, napravili veliko uslugo: izročili trpečemu posebno podobico z navodili glede darovanja trpljenja za misijone, ki jo je izdala in jo pošilja centrala Slovenske misijonske zveze v Buenos Airesu, Calle Cochabamba 1467, Argentina.

MISIJONSKO DELO GG. WOLBANKA IN KOPAČA V USA

V zadnjih mesecih sta ime'la oba ta dva misijonarja prelepo priliko, da sta pohitela iz Filadelfije, kjer začasno bivata, v razna središča obiskat rojake in jima kaj povedat o svojih doživetjih v misijonih na Kitajskem. Tako je bil med drugim g. Kopač v Gowandi in v Clevelandu, kjer je imel nekaj pridrig in predavanj misijonske vsebine. G. Wolbang je prav tako preživel dobrih 14 dni v tem največjem slovenskem središču Združenih držav, še preje pa je bil v

Torontu v Canadi, v Bridgeportu, v Chikagi, v Lemontu in drugod. Njuni poslušalci in davni misijonski prijatelji so jima napravili največje veselje s tem, da so jima pomagali temeljito razširiti krog naročnikov in bralcev „Kato-liških misijonov“ med rojaki v USA in Canadi, s čimer je ta pot obeh misijonarjev zadobila trajno misijonsko vrednost. Zato bomo o njej še kaj več poročali, kakor hitro prejmemo podrobno poročilo.

MISIJONSKA TOMBOLA

v Kanadi, ki jo je sredi junija letošnjega leta pripravil tamkajšnji Slovenski misijonski odsek v Torontu pod vodstvom neutrudnega g. Franceta Turka, je prav lepo uspela. Več o njej bomo poročali in slike priobčili v „Misijonski nedelji 1952“. Za danes javimo le to, da se je je udeležilo okrog 200 rojakov, da je bila ob krasnem vremenu v prosti naravi, da so bili pred njo misijonski govori, da je bil glavni dobitek električni pralni stroj, da je bilo še drugih dobitkov kakih 70, med njimi tudi več slik g. Kramolca, da je bilo čistega dobička okrog 270 dolarjev, od katerega gre 150 za sklad „2000 dolarjev za vse slovenske misijonarje“, ostalo pa za slovenske semenišče v Adroque, v roke škofu dr. Rožmanu. Kanadskim rojakom, zlasti prirediteljem, se zahvaljujemo v imenu vseh slovenskih misijonarjev in jim k uspehu častitamo!

ZNAMKE ZA MISIJONE so darovali v času od 29. II. do 6. VII. 1952 sledeči: Družina Lužovec, č. g. Vinko Lovšin, č. g. Lenček Ladislav CM (štirikrat), Marjina družba v Trstu (lepa količina!), Via Risorta, Maks Jan, Justi Urbančič, Trst, Martinčič Franciška, Novak Anica, reševalci in dopisniki „Božjih stezi“, Misijonski odsek v Gilbertu, USA (dvakrat), č. s. Libija Krek, č. g. Orehar Anton, Kokalj Vera, družina Zakrajšek, Rezelj Lojze, Starihovi, Kovač Peter, Zurr Franc, Katarina Kmetič, Stanovnik Franc, Kovač Miro, č. g. Albin Avguštin, Jernej Dobovšek, č. g. Anton Merkun (dvakrat), USA, Ivanka Peršin, Urbančič Alojzija, Alberto Godoy Colombo, Juan Weschmer, družina Tomazin, č. g. Karel Škulj, Hrvat Stane, otroci iz San Justo in več neimenovanih. — Vsem, prav vsem, iskreni Bog plačaj.

BARAGO NA OLTAR

MARQUETTE 1930 — HOUGHTON 1952
(Ob uradnem začetku postopka za Baragovo beatifikacijo)

Rojaki Združenih držav Severne Amerike so imeli v letu 1929 v Lemontu Vseslovenski katoliški shod, ki se ga je bil udeležil tudi tedaj škof koadjutor ljubljanske škofije dr. Gregorij Rožman. Na tem pomembnem shodu so med drugim sprejeli tudi resolucijo za predložitev prošnje marquetteškemu škofu za Baragovo beatifikacijo.

To je dalo pobudo za več Baragovih proslav v letu 1930 po raznih krajih USA kot v Evelethu, v Lemontu, in za glavno v Merquette dne 9. avgusta, na kateri naj bi se izpolnila resolucija vseslovenskega katoliškega shoda leto dni prej.

V MARQUETTU

Ob devetih zjutraj se je v marquetteški stolnici začela pontifikalna sveta maša, katero je daroval četrti Baragov naslednik škof Nussbaum. Med mašo je pridigal č. g. Oman v slovenskem in angleškem jeziku ter proslavljal škofa Barago. Na koru so calumetski pevci izvajali p. Hugolina „Missa seraphica“. Pevce je ob tej priliki vodil o. Odilo Hanjšek. Po maši je sledila pesem „Povsod Boga“, med katero se je škof Nussbaum s svojo asistenco podal na škofijski tron. Ko so pevci nehali peti, je stopil pred škofa mons. Režek in v smislu devete resolucije vseslovenskega katoliškega shoda prejšnjega leta v angleščini izrekel sledečo prošnjo:

Prezvzišeni! Ako dvignete oči in se ozrete po svoji stolnici, opazite danes v njej nenavaden prizor. Od daleč je prišlo mnogo moških in žena, da povzdignejo današnjo slovesnost. Omnes isti congregati sunt, venerunt tibi. Združila jih je velika misel, odpravili so se na dolgo

potovanje, prišli so Vas pozdravit in Vas prosit, da se proglasi za blaženega eden Vaših prednikov. Če izvzamemo morda en sam primer, lahko rečem, da še noben amer. škof ni bil s tako prošnjo počaščen.

Lansko leto so ameriški Slovenci zborovali v Lemontu in izglasovali sledečo resolucijo: Katoliški Slovenci Združenih držav, zbrani na prvem vseslovenskem katoliškem shodu ob prvi stoletnici prihoda Baragovega, ki je umrl v sluhu svetosti, srčno žele, da se prične delo za njegovo beatifikacijo. Zato ta katoliški shod najvdaneje prosi presvetlega marquetteškega škofa, da podvzame za izpolnitev te želje primerne korake.

Prezvzišeni! Danes so priromali sinovi in hčere tega žilavega katoliškega naroda, iz katerega je izšel Friderik Baraga, v Vaše škofovsko mesto in na grob, kjer počivajo zemeljski ostanki škofa Barage. Doli v kripti, prav pod oltarjem, na katerem ste pravkar darovali sveto daritev v njegov spomin, počiva med svojimi škofovskimi tovariši prvi škof te škofije. Tako vzvišene so bile njegove čednosti, da stoletna doba ni mogla zbrisati njegovega imena iz spomina sloveštva. Da, od njegove smrti sem, skozi celih 62 let, ga je rod za rodom ohranjal v pobožnem spominu kot svetnika božjega.

Da je Baraga svetnik, o tem prav nič ne dvomimo. Toda prišli smo sem z namenom, da poprosimo Gospoda, naj bi očitno razodel svoje dopadenje in povzdignil svojega služabnika Friderika na oltar v svojo čast in v čast svoje Cerkve. In Vam, ki ste četrti naslednik Baragov na tem škofovskem sedežu, se zaupno prepuščamo v vodstvo, dokler ne bo izpolnjena naša iskrena želja.

Ko je mons. Režek končal, je škofu izročil pisano prošnjo. Škof je v svojem odgovoru toplo priporočal, naj bi vsi častili Barago in se v svojih privatnih pobožnostih zatekali k njemu za priprošnjo k Bogu.

Drugi dan, to je v nedeljo 10. avgusta, se je Baragova proslava nadaljevala na Calumetu. Slovesno sv. mašo je imel ob številni asistenci mons. Režek, pridigal je pa o. Odilo Hajnšek. Ves program v cerkvi je oddajala calumetska radio postaja. Popoldne se je razvila veličastna manifestacija na prijaznem Eagle Harborju ob Gorenjem jezeru. Tam še stoji cerkva, ki jo je dal postaviti škof Baraga. Na ondotnem pokopališču počiva eden izmed Baragovih misijonarjev, Ribničan č. g. Andolšek. Nepregledna vrsta avtomobilov je prihitela, ljudstvo pa se je razvrstilo okrog pripravljenega govorniškega odra. Ob treh popoldne je g. Sedlar iz Calumeta začel zborovanje. Po molitvi p. Bernarda Ambrožiča so govorili č. g. Oman, č. g. Cherne, g. Francis Allegretta, sodnik iz Chicage, in g. Joseph Asselin, župan Calumeta. Prav kratke nagovore so imeli: v nemščini č. g. Zimmerman, v francoščini č. g. Paquette, v italijanščini č. g. Greco in v slovenščini g. Anton Grdina. Po končanih govorih je p. Bernard Ambrožič podelil blagoslov z Najsvetejšim. Ljudstvo, ki ga je bilo okrog 5.000, si je ta večer in naslednje dni ogledovalo razstavo predmetov iz Baragovega življenja.

Kasneje so bile proslave še v Holy Hill, Wisconsin, v Steetonu v Pennsylvaniji in Clevelandu skupna vseh slovenskih far tamkaj.

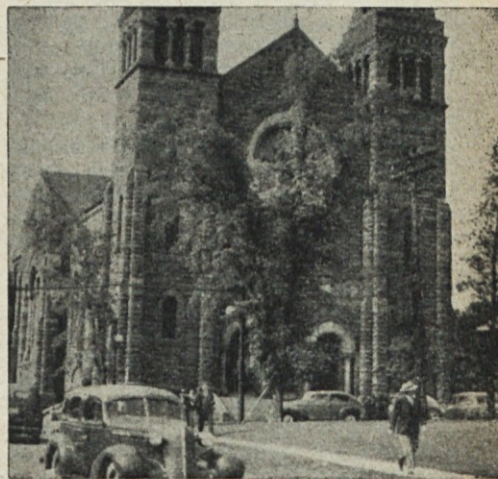
(Podatki za Baragove jubilejne slovesnosti leta 1930 v USA so povzeti iz 18. letnika Koledarja „Ave Marija“ leta 1931, ki ga izdajajo slovenski frančiškani v Lemontu.)

V HOUGHTONU LETA 1952

Zdi se, da je bila letos na Baragovem dnevu 20. junija v houghtonskem stadionu gori opisana 22 letna prošnja katoliških Slovencev v Združenih državah, ki jo je ves ta čas ponavljal za njimi celotni slovenski narod, končno uslišana. Marquettski škof Noa je ta dan uradno začel škofijski proces za Baragovo beatifikacijo, pri sveti maši, ki jo

Baragova cerkva v Eagle Harbor, ki so jo zborovalci tako leta 1930 kot leta 1952 obiskali. — Spodaj marquettska stolnica, v katere kriпти leže zemski ostanki svetniškega škofa Frideria Barage

je tamkaj daroval sam, slovnostno pridigo pa je imel drug škof Meyer.

Tako vsaj je napovedal slovenski odbornik ameriške Baragove zveze p. Ciril Šircel OFM v okrožnici slovenskim duhovnikom v USA nekaj dni pred tem dogodkom, v kateri pristavlja tudi sledeče:

To je korak v Baragovi zadevi, na katerega smo čakali več let. Slovenci smo globoko hvaležni škofu Noa-u za njegovo zanimanje in skrb v Baragovi zadevi, kajti začeti kanonični proces z vsemi odgovornostmi, skrbmi in stroški in privedi ga do srečnega zaključka, to terja resnično veliko zavzetosti in odločnega poguma.

Kako je potekal ta letošnji Baragov dan marquetteške škofije, razberemo iz tamkajšnjega verskega tednika „Our Sunday Visitor“ z dne 6. julija 1952.

Houghton. — Zgodovinsko najbolj pomembni izmed vseh dosedanjih Baragovih dni se je tu zaključil v nedeljo 29. junija z objavo, da je uradno ustanovljena in pripravljena za delo zgodovinska komisija za pospešitev beatifikacije svetniškega prvega marquetteškega škofa. Člani te komisije so: Joseph L. Zyrd, predsednik Baragove zveze, č. g. Cyril Šircel iz Lemonta, Illinois, in g. inž. Joseph Gregorich, iz Oak Parka, Illinois, Baragov zgodovinar in življenjepisec.

Člani Baragove zveze so objavo sprejeli z velikim navdušenjem. Pontifikalni sveti maši na stadionu, kjer je bila objava razglašena, je prisostvovalo kakih 1000 ljudi, med katerimi so bila zastopstva iz vseh delov škofije, med njimi tudi 20 duhovnikov.

Izvoljeni so bili tudi znova odborniki Baragove zveze: Mons. Joseph Zyrd, predsednik, č. g. George Laforest, podpredsednik, č. g. Lester Bourgeois, tajnik, č. g. Nolon B. McKeivitt, blagajnik, p. Cyril Shircel OFM in g. Joseph Gregorich.

Na zborovanju je govoril med drugim tudi g. Gregorič, ki je povdaril, koliko Baragovih spisov in ostalega gradiva, potrebnega komisijske raziskave, bo treba prevesti. Vsem članom Baragove zveze je zlasti priporočil, da uporabljajo v svojem verskem življenju molitvenik, ki ga je Baraga izdal zadnje leto bivanja v

Sloveniji. (Verjetno je tu mišljena „Dušna paša“.)

Z zborovanja so bili poslani brzojavni pozdravi svetemu očetu, apostolskemu delegatu, kardinalu Mooney-u, nadškofu Rožmanu in vsem škofom Michiganana.

Na podlagi gornjih časnikarskih podatkov je sklepati, da je bil 29. junija res v Marquettu storjen prvi odločilni korak k beatifikaciji: **Imenovanje komisije**, ki naj začne s prvimi informativnim postopkom, katerega mora izvesti škof v Marquettu, namreč: **preiskava spisov božjega služabnika**. Kaj vse bo morala opraviti ta komisija, o tem bo rojakom poročal strokovnjak dr. Alojzij Odar v svojem članku, ki bo objavljen v misijonskem zborniku „Misijonska nedelja 1952“.

Za nas, za Baragovo zadevo zavzete, po svetu raztresene rojake je važno za sedaj tole: V komisiji treh sta dva Slovenci, frančiškan o. Šircel iz Lemonta in inž. Jože Gregorič. Na njima leži večina težkega in odgovornega in tako obsežnega preiskovalnega dela. Zmogla ga bosta samo z našo pomočjo. Večine pomoči pa more obstajati pred vsem v molitveni in moralni opori, katero jima moramo vztrajno nuditi.

Pristavljamo še, da se nam zdi nad vse potrebno, ustanoviti med rojaki v USA kak propagandni in delovni Baragov odbor, ki naj bi iz dežle, v kateri odslej teče uradna akcija za Baragovo beatifikacijo in v kateri leže Baragovi svetniški ostanki, med rojake po vsem svetu širil zanimanje in molitev za Baragovo beatifikacijo ter zlasti zaupanje v moč njegove priprošnje. Če namreč ne bomo izmislili ne le tisoč uslišanj, ampak tudi nekaj pravih čudežev, bo vse, še tako imenitno delo imenovane komisije — zaman. Tudi naj bi ta odbor nudil vsestransko oporo tej komisiji.

Slovenska misijonska zveza name-rava potom Baragovega krožka započeti med vsemi rojaki v izseljenstvu (izven USA) in Slovenskem Primorju veliko akcijo za podpise tisočev rojakov na spomenico škofu Noa v Marquettu, v kateri bi se mu za začetek procesa toplo zahvalili in bi ga za vztrajno nadaljevanje vroče prosili, zagotovivši mu vse naše možno sodelovanje.

L. L. C. M.

SIMFONIJA IZ NOVEGA SVETA

MISTERIJ — NAPISAL NIKOLAJ JELOČNIK — ČETRTA PODOBA

SCHERZO

Luč, ki je svetila na negibni postavi na odru, ugaša počasi. Kot da je sama smrt v svoj plašč objela ves prostor, se zdi Tujina. Grobna noč brez upanja lega na duše in jih stiska do onemoglosti...

Melodija se v svojem divjem roganju smeje bolj in bolj...

Nezaznavno raste z nevidnim, zve-nečim odmevom rumenkasta luč, ki mimo srednjega modrega traku pada v prostor, v Domovino.

Tam je žena z bratom. Negibno sedi ob mizi. Brat z izrazom trpkosti žalosti v licu stoji in bere pismo, ki ga je sestra prejela iz tujine.

Melodija se počasi izgublja... Tišina zaplava v prostor.

BRAT (trenutek ali kaj nemo stoji, nato zgane pismo).

ŽENA (ihiti polglasno ob mizi).

BRAT (kot da se je bil šele zdaj zavedel sestrine prisotnosti, pristopi k nji in pravi nežno, topló): Bog je usmiljen, sestra... Zaupaj vanj!...

ŽENA (z ihtečim vzdihom; krčevito stisne bratovo desnico): Bog... moj Bog!... Nezvest... brez vere... (silneje): ...gobav... O, Bog!... (Jok in ihtenje jo stiskata do onemoglosti).

BRAT: Zaupaj, sestra. Bog je tako dober. Ne obupaj zdaj, ko ti je trdo preskušnjo poslal. Sprejmi jo in v blagoslov ti bo. Mar misliš, da on tam daleč čez morje ne trpi v tem trenutku? O, vem dobro, da je muka spoznanja v njegovi duši silnejša od bolečine telesa. Moli zanj, sestra, da se ga Bog usmili in mu pošlje milosti.

ŽENA (kot da ne čuje bratove to-lazbe): Gobav... gobav... In ta otrok s sinjimi očmi, ki me vprašuje: Mama, kdaj se nama povrne očka?... Kako naj mu povem resnico?... Mar naj mu rečem: Sinko, tvoj oče je gobavec... Nimaš več očeta... mrtev je za naju... varal naju je oba...

BRAT: Ne obsojaj, sestra, nimaš pravice. Sodba je pridržana Bogu.

ŽENA (ga pogleda v neznanem začudenju): Mar naj ga zahvalim, da nama je to storil?... Meni, ki se bijem za zvestobo njemu?... Otroku, ki vprašuje, kdaj se bo vrnil?...

BRAT: Opuščati, ne obsojati, to je naše poslanstvo. V teh časih sovraštva in zlobe še posebe. Kaj ne moliš, sestra: "...odpusti nam naše dolgè, kakor mi odpuščamo svojim dolžnikom..."? (Dolg molk.)

ŽENA (čez čas, počasi in bridkó): Kako naj odpustim?

BRAT: Kako pa si odpustila ljudem, ko so ti ubili očeta in brata hkrati? Pa bi njemu ne, ki ti je mož? Mar si mu bila vsa ta leta tako blizu, da moreš vedeti, zakaj je padel? In, ali ga ni že Bog sam zadosti kaznoval? Zdaj ga hočeš še ti s svojo črno misljo?

ŽENA (v onemoglosti zaihti spet): Kako bedna sem...

BRAT: Vsi smo bedniki, sestra. A dokler nas družijo ljubezen ob križu krvavečega Boga, smo bogati. Ne izgubimo tega bogastva, da nam potem res ničesar več ne ostane!

ŽENA: O, da bi le drobec tvojega miru mogel vame!

BRAT: Prepusti se Bogu in mir bo v tvojem srcu. Saj je tako malo, res, čisto malo, kar od nas zahteva: da izpolnimo njegovo voljo, nič več.

ŽENA: Trda je ta volja...

BRAT (jo prestreže v besedi): Blagoslovljena bodi volja Očetova; in še ti pravim: KAR HOČEŠ, KAKOR HOČEŠ, DOKLER HOČEŠ, O BOG! Ta misel samo sme biti v nas, pa se ti bo življenje pokazalo s soncem ožarjeno in velik mir bo v tvojem srcu.

ŽENA: O, vem, da prav govoriš, sluttim resnico v tvoji besedi, spoznavam jo: vse je res, kar praviš — odpusti, to mi je dolžnost, ljubiti ga zdaj še bolj, to moram... A srce se upira, ne zna, ne more, ne umé... pretežko je zanj to trpljenje...

BRAT (se nasmehne): Saj prav v tem smo močni, sestra, da voljno sprej-

sem, govorim z njimi, nosim se po njihovo — mene samega po meni vprašujejo — ne spoznajo me! Bog je z menoj in dokler je Bog z menoj, se mi ni bati ničesar. Tudi ti se ne boj, sestra. memo trpljenje, kadar je res težko. V tem je naše posvečenje.

ŽENA (se še tesneje oklene bratove roke): In vendar, če pomislim: sam tam daleč, daleč... brez tolažbe... brez ljubeče roke, ki bi ga tešila... umira... umira... in nikogar ne bo ob njem, kadar mu bodo ugašale oči... gobav... (z rastočo grozo in žalostno): Moj mož — gobav... oče mojega otroka — gobavec!... O Bog!... (Vstane in ihti v brata): Čemu ne smem tja, da bi mu bila blizu, res, da bi umirala z njim... (Joče in joče spet...)

BRAT (se nasmehne): Tako ga ljubiš?

ŽENA (bolestno): Kako bi ga mogla pozabiti?

BRAT: Tvoja ljubezen, sestra, ga bo rešila. Ljubezen ne obsoja, ljubezen vse spregleda, vse odpusti. Ker ga ljubiš, si mu odpustila. Bog vidi tvoje trpljenje: ne misli, da nima cene v njegovih očeh. Zaradi tvojega trpljenja, sestra, mu bo tudi Bog odpustil in mu pokazal pot k sebi... Res, tudi ti, sestra, trpiš, veliko trpiš zaradi njegove bolečine in za zvestobo njemu, ki je ubog in samoten omahnil in si prav v tem trenutku morda spet želi k tebi. **BOG PRIPUSTI, DA JIH JE ZELO VELIKO NA SVETU, KI SI MORAJO S TRPLJENJEM ZASLUŽITI ZVELIČANJE, DRUGI PA GA DOSEŽEJO Z USMILJENJEM DO TEH NESREČNIH...** Kako bi mogla bolj potrditi ljubezen, o kateri verjamem, da je močnejša kot kdaj, kot da mu jo prav z usmiljenjem svoje vroče molitve izpričaš? Veruj, Bog jo bo uslišal! Jaz zdaj odhajam, veliko jih je še, ki me čakajo.

ŽENA (prestrašeno, kot da se je šele zdaj zavedela resničnosti): Odhajaš? Tako hitro? Saj si komaj prišel...

BRAT: Predolgo sem se zadržal. Trda pot je še pred menoj. Pred jutrom moram biti med jetniki...

ŽENA: Vselej se bojim, kadar odhajaš.

BRAT (s prizanesljivim nasmehom): Čemu se bojiš?

ŽENA: Da te bodo spoznali, kateri te iščejo...

BRAT (mirno): Sredi med njimi

ŽENA: Boš skoraj prišel spet?

BRAT: Ne vem, kdaj. Kadar bo Bogu po volji.

ŽENA: Tako sama sem. Ti edini me tolažiš v bridkih urah.

BRAT: Če smo z Bogom, nismo nikoli sami, Bog v nas je naše največje bogastvo. Jaz sem beden — samo z besedo te morem tolažiti. Bog pa tolaži z milostjo, in to je mnogo, mnogo več... (onemí...)

Trd korak v ozadju pretrga razgovor. Oba obstaneta v pričakovanju. Dolg molk. Nato:

ŽENA (prestrašeno): Nekdo prihaja.

BRAT (začudeno): Kdo naj bo v tej pozni uri?...

Trdi udarci zunaj po vratih...

ŽENA (se zdrzne v stiski): Moj Bog...

BRAT (mirno): Ne boj se!... Pojdi odpirat...

ŽENA (šepetaje): Skrij se! (Mu pokaže na levo): Tod noter, skoz okno na dvorišče, čez vrt — in beži... (ga potiska v levo).

BRAT (se ji nasmehne): V božjih rokah smo vsi... (Počasi odhaja, kakor mu je pokazala žena.)

Novi udarci po vratih...

ŽENA (se zbere, stopi v ozadje in s trdnim glasom vpraša): Kdo je?...

VSILJIVEC (zunaj): Odpri. Ne boš se: jaz sem...

ŽENA (se čez čas vrne. V odporu do človeka, ki prihaja, se oprime mize): O Bog!... On je... (obstoji tam v nemem pričakovanju...)

VSILJIVEC (s trdnim korakom iz ozadja; v licu mu igra podel izraz hinvanskega nasilneža; kot da se čudi, se s pritajenim nasmeškom nameri k ženi): O, še na nogah... tako pozno?...

ŽENA (trdo, ne da bi ga pogledala): Kaj mi hočeš?

VSILJIVEC (se prisiljeno nasmeje): Nikar no tako sovražno. Saj sva si prijatelja!

ŽENA (odločno): Nobenega prijateljstva ni med nama! (Zraste še bolj): Kaj hočeš od mene?... Kaj prihajaš ob tej uri?

VSILJIVEC (sede in si s počasno kretnjo prižiga cigareto): Da bi kramljala, dušica, nič drugega... Ti ni za prijateljsko besedo?

ŽENA (uporno): Ne rógaј se! Slabotna ženska sem, a moči je v meni zadosti, da ubranim svojo čast.

VSILJIVEC (hinavsko): Glej, glej, kakšna odločnost... Kdo pa govori o časti? Ne boj se me tako... saj me ne vidiš prvokrat!

ŽENA: Nadležen si mi!

VSILJIVEC: Pred leti si mislila drugače; se spominjaš?

ŽENA: Od tistih časov se je marsikaj spremenilo...

VSILJIVEC (na vid bežno): Da, da, leta marsikaj spremené. Pač nisi mislila, da se bova še našla...

ŽENA (vzkipi): Kdo pravi, da sva se našla? Odkar si šel z onimi, sem te izbrisala iz spomina.

VSILJIVEC: Tako me sovražiš?

ŽENA (težko): Jaz ne smem sovražiti nikogar.

VSILJIVEC: Potakem sva si prijatelja... (Zloben nasmeh je njegovo roganje.)

ŽENA (naveličano): Čemu siliš za menoj? Zdavnaj že sem ti povedala, kaj mislim.

VSILJIVEC: Jaz pa sem ti povedal, da ne bom odjenjal, dokler se ne premissliš!

ŽENA: Potem me ne poznaš. Tvoj trud je jalov.

VSILJIVEC: Tebi se tako zdi. Jaz pa drugače gledam... (Naglo se dvigne in se primakne čisto k nji; šepetaje sili vanjo): Čemu si mi prišla odpirat, če sem ti nadležen in ti nič ne pomenim?

ŽENA (ga globoko pogleda, nato mrzlo odgovori z vprašanjem): Kdo je, ki bi se vam ustavljal, če sredi noči udarite po vratih? Vaše nasilje ne pozna mejá.

VSILJIVEC: Jaz ne prihajam z njimi.

ŽENA: A njihov si: tudi tebi je nasilje postava.

VSILJIVEC: Včasih je tudi nasilje potrebno... (Spet se nasmehne; hoče jo prijeti za roko): A meni ne!...

Prizor iz pričujoče podobe tega misterija, ki je bil napisan in igran za Baragovo proslavo v Buenos Airesu meseca avgusta 1951: Brat, žena in vsiljivec (g. Kovačič, gđc. Kramar Milena in g. Borštnik)

ŽENA (s studom v licu mu iztrga roko in se odmakne): Ne dotikaj se me!

VSILJIVEC (se čudi neiskreno): Tako me mrziš?

ŽENA: Povedala sem ti, da si mi nadležen. Čemu prihajaš še? Več dobro, da me nič na svetu ne izpremeni.

VSILJIVEC (se zasmeje): O, na svetu se da spremeniti marsikaj... Postavim: nekoč sva se poznala, pa si me izbrisala iz spomina, kot praviš; in vendar ti spet hodim v misel...

ŽENA: Moja misel ni s teboj!

VSILJIVEC: Če ni, se utegne nameriti, da bo.

ŽENA: Nikoli! Rajši smrt kot to!

VSILJIVEC (prizanesljivo): Smrt? Tako mlada? Kaj ne vidiš, da se ti življenje šele odpira?

ŽENA (iskreno): Moje življenje je že našlo svoj cilj...

VSILJIVEC: Tako hitro?

ŽENA: Živim za otroka... Drugo mi ni mar.

VSILJIVEC: Samo otrok je premalo ženski, kot si ti. Jaz bi ti nudil več...

ŽENA (trdo): Kako smešen trud!

VSILJIVEC (se ne da zbegati): Premnogokrat se zgodi, da se odločimo prav za tisto, kar se nam je malo prej zdelo smešno, alj pa da sprejmemo to, kar

nam je bilo mrzko najbolj. Ti se boš odločila zame, sprejela me boš, kot da ni bilo med nama vseh teh dolgih let...

ŽENA (ga osuplo gleda, nato vzkipi): Mar meniš, da sem ena tistih, ki so se z vami v letih groze pajdašile po hostah? Nisem še poteptala svoje časti!

VASILJIVEC: Mar boš poteptala čast, če boš šla z menoj?

ŽENA (s preziorom): Bednež! Kako majhen si v mojih očeh!

VASILJIVEC: Storil bom vse, da bo moja cena porasla.

ŽENA: Zame ne bo nikoli porasla.

VASILJIVEC: Ne poznaš me!

ŽENA (ga ledeno gleda): Pretiš?

VASILJIVEC (počasi, s pikrim posmehom): Povem samo... nič drugega... samo povem!

ŽENA (odločno): Jaz pa sem ti svojo rekla. Končajva! Opravila sva!

VASILJIVEC (se zareži): Oho, za nočoj še ne, dušica! (Vstane in se ji počasi bliža.)

ŽENA (se mu v strahu odmakne): Kaj mi hočeš?

VASILJIVEC (bliže in bliže k nji, govori pridrušeno): Nič hudega... le kramljala bova kot dva, ki sta si blizu... zelo, zelo blizu... res... čisto blizu... veš, takó... (Sunkovito seže po nji.)

ŽENA (se mu iztrga in ga pahne od sebe): Podlež! Proč...

VASILJIVEC (se opoteče do mize. Dolg molk, ki ga trga le težko dihanje obeh. Nato): Še boš moja!...

ŽENA (z divjo upornostjo): Tvoja nikoli! Samo mrtvo me boš imel, živo ne!

VASILJIVEC (z narejeno mirnostjo): Živo, živo, ljubica...

ŽENA (v silni stiski): Bog moj, daj mi moči!

VASILJIVEC (je sedel spet; s pikrim posmehom): Ne kliči Boga, ki je daleč!

ŽENA: Zadosti blizu, da mi bo v pomoč!

VASILJIVEC: Razumno, razmisli in vdaj se vendar! Saj uvidiš, da drugače ne pojde.

ŽENA (odločno): Ničesar mi ni treba razmišljati: moja zvestoba ni na prodaj. Moj mož in jaz v njem... Tre-tjemu tod ni mesta!... Bog naju veže!

VASILJIVEC: Tvoj mož je predaleč... zate je izgubljen.

ŽENA: Najina ljubezen pa je blizu: otrok je tu! Nisem izgubila moža!

VASILJIVEC: Pozabil te je... ne bo se vrnil!

ŽENA (verno): Vrnil se bo, kadar bo Bog hotel, kadar bo minilo nasilje, ki ga vi oznanjate.

VASILJIVEC: Prazen up: vse to so sanje, ki so se razblinile v nič!

ŽENA (preprosto): Če so samo sanje, naj bom v sanjah možu zvesta žena. Tudi moje življenje naj bo sen...

VASILJIVEC: Bedast sen, ki se v njem izgubiš.

ŽENA: Lep zadosti, da mu ti s svojo zlobo ne moreš storiti konca.

VASILJIVEC: Tako si tedaj odločena?

ŽENA: Odločila sem se, ko sem možu pred oltarjem segla v roko. Moj „hočem“ drži za vse življenje. Še smrt sama ga ne uniči več.

VASILJIVEC: Potem bom storil, da boš preklicala svoj „hočem“ in ga dala meni!

ŽENA: Skoz moje ustne ne bo prišel za nikogar več: tudi zate ne!

VASILJIVEC: Moč imam, da to storim!

ŽENA: Ni je moči, ki bi razrgala to, kar je združil Bog.

VASILJIVEC (trdo): Drzno govoriš. Ne igray se! Misli na otroka. Dobro veš, kaj sem.

ŽENA: O, vem, da zadosti podel v svoji podlosti!

VASILJIVEC: Je to tvoja zadnja beseda?

ŽENA: Vse sem povedala, kar si hotel vedeti. Dodajati nimam kaj.

VASILJIVEC: Premisli... Morda se boš kesala...

ŽENA: Mar naj se kesam zvestobe svojemu možu?

VASILJIVEC: Sama hočeš tedaj?

ŽENA: Ničesar nočem, kar od tebe pride.

VASILJIVEC: Zlomil te bom.

ŽENA: Poskusi.

VASILJIVEC: Ne sili me!

ŽENA: Odjdi, ali pa bom zbudila ljudi!

VASILJIVEC (jo pogleda s posmehom in molči za trenutek, Nato): Ljudje ti ne morejo pomagati... (Počasi s pou-darkom): Hiša je obkoljena! (Molk.)

ŽENA (se zdrzne, za korak odstopi in ga gleda v osuplem strahu): Ti?...

VŠILJIVEC (porogljivo): Ti je vzelo besedo? (Spremeni izraz in trdo vpraša): Kje je tvoj brat?

ŽENA (molči in ga gleda nepremično).

VŠILJIVEC (togotno): Kje je tvoj brat? Dobro veš, da ga iščemo!

ŽENA (grenko): Kaj tebi moj brat?

VŠILJIVEC: Meni nič. Naša pravica ga terja!

ŽENA (s prezirom): Vaša pravica...

VŠILJIVEC: Ne izmikaj se. Povej, kje je brat!

ŽENA: Tod ga ni. Saj vidiš, da sem sama.

VŠILJIVEC: A dobro veš, kje je. Povej!

ŽENA: Ničesar ne povem, kar bi bilo vredno, da ti veš.

VŠILJIVEC: Ne igray se: njegovo življenje je na niti!

ŽENA: Bog ga bo rešil.

VŠILJIVEC: Iz naših rok — ne!

ŽENA: Že ga je rešil in spet ga bo rešil!

VŠILJIVEC: Ne izgublajva besed. (Stopi drzno čisto k nji in se ji zagleda ostro v oči: šepetaje pravi): Skrila si ga, ubežati ne more več. Veš, kaj ga čaka... (še tiše): V tvojih rokah je njegova glava!

ŽENA (se zgrozi in odstopi): To je tvoja cena?

VŠILJIVEC (mrzlo): Brat ali ti. Odloči!

ŽENA (zaihti): O, Bog moj...

BRAT (vstopi z leve, kamor je bil prej odšel. Mirno ponudi Vsiljivcu roki, prekrižani, kot da sta že uklenjeni): Bog je odločil!... Ukleni!

ŽENA (se vrže pred brata in se ga oklene): Ne, ne... brat moj...

VŠILJIVEC (trpko bratu): Slednjič sva se srečala!

BRAT: Pusti to ženo!... Pójdiva!

ŽENA (ga hoče zadržati): Ne odhajaj... (Joče in se obrne k Vsiljivcu: s studom ga pogleda): Čemu naju mučiš?

VŠILJIVEC (s prisiljenim smehom): Sama se mučiš. Jaz vama nočem hudega. Na izbiri sem ti dal. Nočeš se odločiti...

BRAT (ga pretrga v besedi): Moja

sestra se je odločila. Končaj komedijo! S teboj pojdem... vodi me!

VŠILJIVEC (mrzlo, ne da bi ga pogledal. Le ženo gleda ves čas): Hočem, da mi to sama pové! (Priliznjeno k nji): Samo besedo, žena, in brat bo prost!

BRAT (rezko): Božji zakon ne more biti cena moji prostosti. Pójdiva!...

ŽENA (zaihti): Bog moj, pomagaj...

VŠILJIVEC (dvigne levico in pogleda na uro): Pol ure vama dajem, da se odločita. Odtod ne moreta sama: hiša je obkoljena! (Se nameri v ozadje, pa se obrne spet in sikne ženi): Z njegovim, otrokovim in svojim lastnim življenjem se igraš — na tebi je, da se odločiš! (Hinavsko se nasmehne in odide.)

BRAT (je obstal sam s sestro. Dolg molk, ki ga trga le obupno ihtenje nesrečne žene. Čez čas se je počasi nameril k nji in ji šepne mirno predano): Božja pota niso naša pota, sestra...

ŽENA (se je oklenila njegove desnice in še silneje zaihti): O Bog...

BRAT (živo, kot da se je bil zdramil iz sna): Res, v tej stiski ti samo Bog lahko pomore. Človeški um je prešibek, da bi vedel rešiti...

ŽENA (ubito): Zaradi mene vse to...

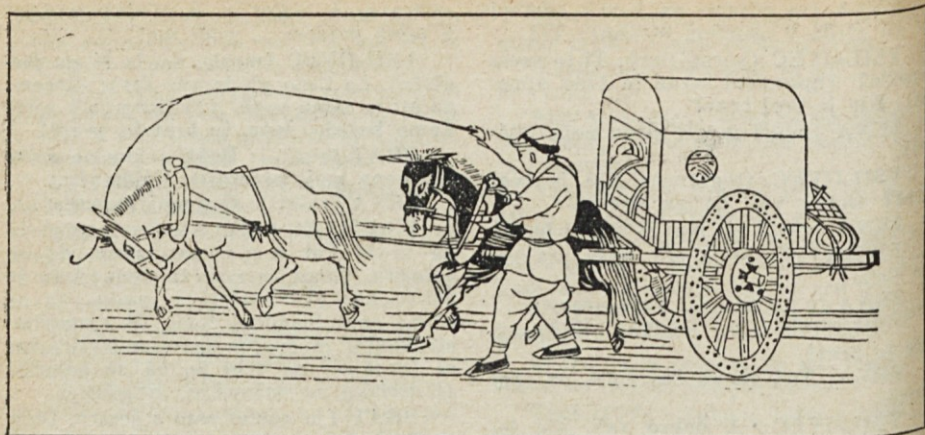
BRAT (jo zaustavi v besedi): Ti nisi zakrivila ničesar. In hočem, da si trdna. Naše življenje je vredno, da ga žrtvuemo za ceno zvestobe božji. postavi (Molk. Nato): A nekaj mi pravi, da Bog še noče tega... (Nato se mu lice nenaada zjasni): Pol ure nama je dal, čuješ sestra, dovolj, da naju Bog razsvetli in nama dá pomoč... (še bolj verno): Veš koga bova prosila, sestra?... Njega, ki mu že mesece izročava najino stisko: škofa Barago!

ŽENA (stisne njegovo desnico): Brat!

BRAT: Nekoč me je rešil. (Živo): Naj zdaj reši — vse tri!... Moliva, sestra, moliva, tudi zanj, ki gobav tam daleč od naju trpi, moliva!...

Molitev odmika trpeči duši našim očem. Skrivnostna noč se spušča nad Domovino: Noč uslišanja in milosti. Na desni se v medli luči nakazuje podoba bolnega moža, ki sedi v svoji celi v zavetišču za gobave. Ob njem je sestra-bolničarka...

(Se bo nadaljevalo)

SAMOTNO BIJE URA NEKJE (UN OROLOGIO SUONA SOLITARIO)

ZGODOVINSKI ROMAN O JEZUITU MISIJONARJU OČETU MATEJU RICCIJU
Napisal Fausto Montanari, za „Katoliške misijone“ iz italijanščine prevedel M. T.

XII. NEUSPEH NA NEUSPEH

Oče Ruggieri in oče Pasio, ki sta na podkraljevo povabilo odšla v Siao Kin, previdno pripravljena na vse, sta se vrnila v Makao; tudi njiju so izgnali. Očetu Mateju je bilo težko, kot bi bila po njem samem ta njuna nesreča segla. A nezmogljivo upanje, da bodo ob prihodnjem poskusu tudi njega izbrali, mu ni ugaslo več.

Tamle v juliju 1583 se je pater Ruggieri nanovo lotil misli, da bi vso stvar spet poskušili; tudi to pot po reki; zagrizla naj bi se vse tja gor do Šjam Šjana, kjer je deželni upravitelj zagotavljal, da bodo Evropei lahko stopili na suho, če jim bo uspelo predstaviti se mu s kakim dovoljenjem za bivanje, ki naj bi ga jim zadobil kak visok cesarski mandarin. In zgodilo se je, da si je Ruggieri to pot za spremljevalca izbral očeta Mateja.

Na ladji, ki ju bo prepeljala tja gor, se je Matej zavzet zdrznil: stopal je na Kitajsko; obšlo ga je, da to ni več to gričevje krog Makao, marveč nekaj povsem drugega. Na tistem trdem pogradu leže je poljubil nedišeči ladijski

les: tam je bil, v tesni kajuti, kot v skopó odmerjenem grobu; pa vendar ni bila slabša od tiste lesene portugalske luknje, v kateri se je bil Matej pred leti prav do sem pripeljal. Taisti tesni prostorek, je umoval zdaj, bo odslej moj dom. Vse tja do nebeškega doma zares ne bo imel drugega pokojišča kot to. In ta plavajoči košček njegove nove domovine je zdajci počasi zdrsnil po spojnih lagunih.

Vožnja je bila slednjič srečno pri kraju, v Šjam Šjan ju deželni upravitelj ni hotel sprejeti: pa takšnale zapreka je bila pač v navadi, saj vendar ne gre, da bi oblastnik, ki ga ljudje spoštujejo, sprejemal docela nepomembne obiskovalce že kar na sam dan njihovega prihoda. Rajši sedi doma, v lastni hiši, ki mu jo varuje lepa vrsta sužnjev, vleče svoj čibuk na vodo in

Tako sta se oba tujca tedaj zatekla v kolibo, ki je bila hkrati tudi gostišče, in stikala za kakim, vsaj za silo snanim koticom, kjer bi se lahko ustanovila. Dva dni pozneje jima je bil dovoljen sprejem.

Imenitni gospod, ves zagrnen v svoje svileni obleki, ju je pričakoval na vzvišenem sedežu; glavo si je pokrival s biretom, ki si ga je bil potisnil prav do obeh velikanskih uhljev ob straneh. Premeril je zapadnjaška Evropeca, ki sta prihajala iz daljnih dežel — nihče ni vedel čemu — in njuni lici mu prav gotovo nista bili po volji. Znova je stegnil roko za zvitek, ki ga je bil že prej prebral, in nenada ugotovil, da je pisanje že staro. Kaj malo je verjetno, da jima ga je bil sestavil kak mandarin, kajti konec je bil izredno slab.

Vse to je povedal ubito, s suhoparno kadenco, piskajoče; ko si ga takole gledal, kako je napol dremal, je bil podoban krokarju s povešenimi peruti. Iznenada, še preden je bil odgovoril, pa se je zravnil docela, in z iztegnjeno dlanjo plosknil po vazi, da je udarec zvenel suho, kot zló znamenje, in ostró izkričal svoj gnevni prezir do tujcev, ki si ga drznejšo nadlegovati s svojimi temnimi nakanami. Naj se kar brž poberejo in naj se niti eno samo noč več ne obotavljajo v njegovi deželi.

Oče Matej je pogledal Ruggierija, kot da pričakuje kako posrečeno domisljico od tega mnogo iznajdljivega sodruha. A ta je molčal; kaj preprosto je po končanih obrednih poklonih še njega potegnjl ven.

Zdaj jima je ostala samo še vrnitev v kolibo, pa da tam pobereta vsak svoj culo in se spet vkrcata na ladjo, ki je pod večer odhajala v Makao. Brodnik pa, ki je zasluhl njuno nujo, je kričal, da ju noče več gledati na ladji. Taisti je bil, ki ju je bil pred dnevi sem pripeljal, a zdaj se mu je nenada porodila vrsta zamotanih pomislekov še slišati ni več hotel o njiju. Stiskal je ustne, mršil obrvi in sikal skoz zobe, da noče več opravka s tujci.

Brodnik ju je odbil, mandarin napodil, še najbolj verjetno je bilo, da bosta svojo pot končala v zaporu, kjer je šibanje vsakdanja jed.

Tokrat je prišla rešitev v podobi krščanskega tolmača, ki ju je spremljal iz Makao; Kitajec od nog do glave je bil: taisto pisanje, ki je malo prej tako divje razljutilo mandarina, je zdaj pomolil brodniku pod nos. Ko je možak zagledal tako blesteče poslikan papir,

ugovarjal ni več; vdal se je in potnikoma dovolil na brod za običajno, morda za spoznanje višjo ceno. Sonce je polzelo v zaton in ob vlažni večerni megli je bila takšna ugodna rešitev še posebe vredna. Spustili so se pod krov in molče posedli.

Nočne sence so se spletale bolj in bolj, in sopotniki, ki so se zbrali že vsi do zadnjega, so začeli šušljati. Ko se je znočilo povsem in je bila ladja že od brega, je nenadno seglo med ljudi splošno razburjenje.

Začel je nekdo z zateglim, starikavim glasom; besede so bile raztrgane in brez zveze; brž so se mu pridružili še drugi, v še bolj pestrih in neubranih tonih, dokler ni iz zadnje luknje od nekje udarilo čudno vreščanje, ki je šlo do mozga ter prevpilo vse druge s pomnilom vseh poprejšnjih glasov: nihče naj bi ne bil svojega življenja izročil duhovom popotovanja, če se bodo tujci še naprej vozili z njimi.

Brodnik, ki se je zgrozil ob misli, da bo moral potnikom povrniti denar za vožnjo, pa se je hkrati še vedno tresel pred mandarinskim pisanjem, kot mu ga je bil pokazal tolmač, je skušal z lepo besedo pomiriti razburjenje. V tem pa je nek močan in žilav dečko že zalučal prtijago obeh nesrečnikov na breg, drugi pa so ju zgrabili za rame in ju potisnili na suho; tako se tedaj brodnik ni mogel več ustavljati, rajši se je podvizał k odhodu, še preden bi tujca utegnila zahtevati svoj denar.

Tako sta se duhovnika znašla v temi, ob vseh zapuščena na bregu, z edino tovarišijo tolmačev, ki se je zgledno vdal v to in drugo: bil je pač Kitajec. Res, tudi onadva sta bila odsljej Kitajca, a usta so jima bila polna grenkobe. Sveženj s knjigami, na katere so stavili tako visoko, je zamolklo klopotnil v vodo in izginil na dnu. Oni trije pa so bili šlednjič vsaj na suhem, lahko bi se vrnili v kolibo.

In vendar so bili naslednje jutro sveto preverjeni, da jim je tisto razgrajanje na ladji sam Bog poslal. Čuli so namreč, da je mandarin, ko je bil skoraj po njih odhodu zvedel za svojega očeta smrt, na vso naglico odšel v domovino, kjer naj bi zdaj zaradi žalovanja tri leta ostal. Lep čas se tedaj ne bo menil za to pokrajino, na njegovo

mesto pa je še isti dan prišel drug, mnogo starejši mandarin, ki je bil baje mnogo bolj človeški.

Ta je oba tujca res takoj sprejel in ju potrpežljivo dobrohotno poslušal. Pater Ruggieri se je ves predal dolgemu, kitajsko ocvetličnemu nagovoru, tolmač pa je zdaj zdaj še kako novo cvetko pridelal. Le koliko cvetja, je razmišljal Matej, ki že ni mogel več umevati besednega reda. A vsemu navkljub je na splošno vendarle umel, da je Ruggieri prosil mandarina za košček zemlje, kjer bi rad postavil posebno hišo, ki bo namenjena samo molitvam za blagor mandarina, njega sorodnikov in potomcev, za kralja in slednjič za vse Kitajce sploh: onadva, da sta na Kitajsko prišla zgolj zaradi velike slave in hvale, ki je povzdigovala ljudi, ki tod živé, in njih oblastnike: tudi ona, da bi se rada obogatela z mirom in pravico Mezzovega kraljestva, pa da bosta hkrati zanje vse prosila Gospoda nebes.

Vso to dolgo povest je mandarin pozorno poslušal in slednjič razjasnil svoje lice z najljubeznivejšim nasmihanjem. Slednjič je tudi sam spregovoril laskavo in izbrano. A četudi ni imel očitka za dovoljenje, ki sta mu ga pokazala, niti graje k spominu mandarina, ki jima ga je bil naklonil, mehki zaključek visokega gospoda se je v vsem ujemal z rezko odločitvijo prejšnjega oblastnika; tako se je tedaj namerilo, da sta se morala tujca na vso naglico vrniti v Makao.

A vsaj to milost so jima izkazali, da sta smela počakati brodnika, ki si je bil zadržal njun denar, ki sta ga že plačala za prevoz. V naslednjih dveh dneh, ko sta čakala, se je oče Ruggieri bolj in bolj smolil okrog mandarinove hiše.— Čemu vse to, le čemu vse to? je v sebi vse zdvojen razmišljal Matej najrajši bi se skrnil kam in se razjokal. Ruggieri pa, mnogočesa vajen že, je zdaj s to, zdaj z drugo trditvijo spet začenjal razgovor in se slednjič zblizl z nekim vojakom, ki je imel za čuda pomirljivo lice; obljubil mu je presenetljivo nagrado, če bi jima mogel oskrbeti spremno pisanje, ki bi jima dokončno dovoljevalo ostati v deželi. Vojak je pripadal stražarjem, ki so čuvali vrata, in je prav po naključju ujel njune govore pred mandarinom.

XIII. PRI MOGOČNIH JE TREBA ZAČETI

Vrnili so se v Macao. — Moj dom! — je tožno razmišljal oče Matej, ko si je znova uredil svoj kot v ladijskem trebuhu; na misel mu je prišlo, kako jo je bil poljubil, ko je prvič odhajal od tam, — pa prav tole sem poljubil, ladjo samo. Zdaj pa čisto brez smisla po reki gor in dol.

Todle v Macao mu spet ni ostajalo drugo, kot da se je ponovno lotil domačih katehumenov in študiral ob njih ta dolgočasni, tako kitajski odpor do tujcev. Pa molitev mu je še tudi ostala.

Molitev je vse, kajti vse bo storil. Gospod. Res, celo z nogami moramo moliti, nenehno pripravljeni, da se spet in spet podamo na taisto prašno pot, kjer smo že toli in tolikrat zabrisali svojih lastnih stopinj sledi; pa da znova spet jadramo čez divje rečne brzice; pa da si spet in spet ubijamo v glavo z brezkončno strpljivostjo vse te brezkončne raznolikosti glasovnih menjav, ki tako docela spreminjajo smisel taiste besede; pa da z umirjeno ravnodušnostjo prenašamo razgovor s čestimi čudnimi laci, ki ti z nezmotljivo vljudnostjo nenehno pritrjujejo, a ostajajo slednjič neomajna v svojem zakanjanju.

Moliti, res! A biti hkrati tudi zviti spričo zvijače vseh tistih, ki so iz zvižčnosti same. Strpljivo je treba ukantiti njih ošabnost: kdo naj jih prepriča, da naj bi se tudi oni čestito od drugih naučili? Saj so do smešnosti globoko uverjeni, kako so oni edina urejena narodnost, sploh, edina čista narodnost, drugo vse je samo zmes divjaskih hord. Njih zemljevidi utesne skoraj na nič vse druge dežele, Kitajsko pa predstavljajo kot velikanski svet, krog katerega le tu in tam motovili kak otok, manjši in manjši vse, kjer žive prav nizko pod nebom barbari brez vsakršne sledi omike. Tako jim tedaj velja dopovedati z dejstvi, da bi tudi iz daljnih dežel na obzoru utegnili priti kaj koristnega, nekaj, česar oni še niso spoznali. Bolj kot v besednih, bi jim bilo lahko dokazati zapadnjaško nadmoč v naravnih vedah: v zemljepisju, v zvezdoslovju, v matematiki, v mehaniki...

Sicer pa, kaj se niso enako obkolili tudi Grki in Rimljani? Tudi ti so vse

druge nazvali barbare, od vsega početka so se rogali Evangeliju kot barbarški izmišljotini. Tako resnično ne gre, da bi se kdo preveč zapiral v svojo omiko, če noče, da se bo drugi v svojo zavil in bo potem ostalo toliko prerazličnih svetov, nerešljivo združenih. Eno samó je kraljestvo — kraljestvo Kristusovo. A prav to je veliko, kot je svet sam velik in svojega državljanstva ne odklanja nikomur: sleherni miselni obliki prizna nje vrednost, saj nas slednjič preveri povsem, da ne živimo samo za smrt na tem svetu, temveč za prerorenje v večjem in popolnejšem, za slavo božjo.

Za utrditev tega kraljestva pa ni zadosti orožje, ne razmišljanje in ne mučenitstvo; tudi ne trud in zvijačnost človekova, pa tudi ne samo in povsem predati se molitvi, češ bo že Bog vse drugo storil. Nič ni zadosti in vse je potrebno: velja napadati samega sebe z vsó človeku dano močjo, z vztrajnostjo trgujočega branjarja, kot da bi vse samo od nas bilo odvisno, pa se hkrati s spokojnostjo razmišljujočega puščavnika docela predati pomoči božji, kot da vse zgolj od Njega prihaja: vse to je učil že oče Ignacij. In kadar s človeško silo ničesar več zmogli ne bomo, pričakujemo milosti od zgoraj.

Milost je res po nekaj dneh prišla; kako zares hitro so minili, ča si se zdaj nazaj domislil, a vendar, kako neskončno dolgi so bili po vseh teh vedno novih neuspehih, ob vsej tej negotovosti za bodočnost. Lepega jutra je iz notranjosti dežele prišel Kitajec, slovesen tako, da si ga že težko prenaša, ki pa vseeno ni enkrat ni dal slutiti namena svojega obiska. Ko se je okrepčal prav po obredu, je pod večer nadaljeval spet s svojimi pokloni, pa se obenem prav izérpno razgledoval po kolegiju in si dal slehernó stvar do podrobnosti pojasniti. Slednjič je oče Matej iz same jeze, ker ga je videl spet pred seboj, prepoznal v njem tistega upraviteljevega birača, ki mu je bil takrat odmeril krepko podkupnino, da bi posredoval za njiju. Možak je videl, da so ga spoznali; povedal je slednjič, da podkralj iz Sjao oba patra vabi tja.

Milost božja in milost Marijina, prav res. Mati božja si je tedaj izbrala tistega vojščaka, ki je, omehečan ves po denarju

in ob misli, koliko še mu utegnejo pokloniti, na lastno pest poslal oblastniku spomenico, ki je laskavo govorila o tujcih. Ker je bilo pisanje zgledno vljudno prirejeno, je našlo milost v upraviteljvih očeh.

Tako sta zdaj brž odpotovala spet; mirna voznja je bila za njima in v Sjao čin so ju čez vse ljubeznivo sprejeli. Kleče sta se predstavila deželnemu upravitelju, ta pa, ki je vedel za naklonjenost podkraljevo, jima tega ni dovolil in ju prosil, naj mu razložita svoje želje. Poprosila sta ga za košček zemlje, kjer bi si mogla postaviti hišo in svetišče, da bi tam prosila Boga za blagoslov Kitajski. Samo zato da sta po dolgih letih popotovanja prišla sem iz svoje daljne dežele, kamor je tudi segel prečudoviti vonj iz kraljestva Bohotnega Cveta.

Na takšne slovesne besede je deželni glavar odgovoril: obljubo, da jima bo odkazal del velikanskega zemljišča, kjer so po napovedih, ki so jih odkrili na lupini neke želve, gradili velik stolp z devetimi nadstropji za dobro srečo slavnemu mestu. Pojutrišnjem, da bo sam prišel tja in jima bo svet sam odbral.

Tisto jutro sta se patra pripravila na sprejem; oblastnik je prišel v spremstvu nekega višjega mandarina s celo procesijo sulčarjev, množica pa se je kričaje prerivala krog in krog.

Patra sta odprla vsak svojo torbo in obdarila glavarja; ko pa sta najbližjim začela kazati druge evropske predmete, se je gneča zgotilá tako zelo, da oblastnik ni več mogel proč. Od vsega najboljši so se čudili stekleni trikotni prizmi, ki je odbijala luč in podobe. Tudi manjša podoba Matere božje je bila čudo za vse prisotne: ni jim zadostovalo, da so jo gledali prav od blizu, ne, vsak se je je hotel dotakniti; in povpraševanja ni bilo ne konca ne kraja. Redovnika sta z nasmejanim licem sto in tisočkrat ponavljala vedno iste stvari, presrečna, da sta že zdaj vzbudila tolikšno pozornost, še bolj pa v mislih na tisto uro, ko bo vsa ta množica prišla v cerkev, pa ne več samo iz gole radovednosti.

Ker pa se je delo pri gradnji stolpa prav tedaj nekaj ustavilo, je glavar obema patroma dodelil nekatere zidarje. Ni kazalo zamujati prelepe prilozbe.

nosti, marveč koj začeti s kopanjem temeljev za hišo, še preden bi kako zlobno kovarstvo utegnilo oblastnika pripraviti do preklica ukaza. Sebi sta patra pripravila za začetek skromno zavetišče iz kupov opeke, ki je bila tam in so jo uporabljali za gradnjo stolpa.

Kraj sam je sredi vse prostrane okolice najprijetnejši, le nekaj korakov od mestnega obzidja; krog in krog vrtovi, tu pa tam po zahodnem predmestju raztresene hišice, skoraj na rečnem bregu, kjer je voda tekla široka in blatna mimo zelenkastega vrbja. Sipine rumenkastega peska so ji rezale tok v široka, penasta zrcala in v mirne prelive, kjer so se sanjavo pomikale ladje. Na oni strani so se širile ploščadi visoke ravnj, zdaj višje, zdaj nižje spet, pestro prižaste s svojimi modrikastimi goščami, ki so se podajale druga drugi, vse do obzorja.

Prav nasproti tej krajini, tam, kjer se je svet bočil najbolj, bi morali postaviti misijon: skoz okna te hiše miru naj bi Kitajci občudovali lepoto tega sveta, ki ga tako strastno ljubijo, saj se tolikšno ihto nenehno stikajo za čudežnim lekom, ki naj odvrne od njih to strašno pezo smrti. Sleherna pridiga bi spriče tega prostranega razgleda, ki ga je kronalo neskončno nebo, še dvakrat povzdignila mise! na veličastje Gospoda Boga nebes in zemlje.

A ni se še nagnil dan, ko so se na tistem kraju pojavili častitljivi starci s Stolpa, da bi patroma dopovedali, kako nesrečen dan sta si izbrala, pa da je zato mnogo bolje, če za zdaj gradnjo svoje hiše odložita in čakata boljših znamenj. Roženi želvin oklep, da se je bil namreč razpočil v strahotne oblike, ko so ga približali ognju: za sam dokaz o iskrenosti svojih besed so zapadnima gospodoma razbito lupino tudi pokazali. Sprva so ljubeznivo govorili, a prizvok odločnosti in celo grožnja se je višal bolj in bolj, prav do najvišjih tonov je segal.

Oče Ruggieri se je protivil in jim zagotavljal, da po svojem znanju prav dobro ve, kako je taisti dan še posebe ugoden. Zato je delavcem ukazal, naj kopljejo naprej.

Vlažen in težak veter je švistel čez krajino. Od poldneva sem so se motali umazani oblaki. Trenutek ali kaj, pa se je že unela silovita ploha.

Gospod naš, kako vendar, saj s tem malikovalce naravnost potrjuješ v njih napovedih! Tako so mora! delo prekiniti tjale do tretjega dne, ko sta se patra pogodila s starci in pristala, da bosta svoje domovanje zgradila za spoznanje bolj odmaknjeno od stolpa.

Sicer pa je bilo tudi redovnikoma pogodu to.

Spet so udarili s krampi in izkopavali jarke, kamor bodo položili temelj; skoraj potem se je dvignilo zidovje, skrbno postavljeno, da bi se hiša že na zunaj po svoji trdnosti ločila od običajnih kitajskih domov.

Očetu Mateju so se mnogo modrejši zdeli domačini, ki so, v svoji zasopli naglici, brez temeljev zgrajene hiše vsako deseto leto, vedno znova spet postavljali. — Ti Kitajci — je ponavljal — se mnogo bolje od nas zavedajo, da ta svet ne bo naše večno bivališče.

Oče Ruggieri, mnogo manj sanjav, pa je trdil, da so Kitajci le precej kratkovidnejši kot zapadnjaki. Sicer pa jim je veljalo dokazati, kako ti tujci, ki so prišli mednje, da bi jim odkrivali resničnost nevidnega življenja, umejo ustvarjati trdnejše stvari tudi na tem vidnem svetu.

Sredi hiše sta si uredila večji prostor, nalik atriju, ki sta ga namenila za kapelo z oltarjem v ozadju; ob obeh krilih so bile sobe. Na oltar v kapeli sta postavila podobo Device z Detetom; bila je veren posnetek starinske podobe, ki so jo v Rimu častili pri Sveti Mariji Maggiore. Materi božji v čast sta misijonišče po kitajsko nazvala pagoda Rože svetnikov. Nadela sta si oblačila kitajskih boncev, si ostrigla brado in lasé, kot je bil ukazal podkralj, pa v molitvi in v urejanju misijonišča čakala, kdaj se bodo rumeni udomačili v njem. No, tudi tega ni bilo treba čakati preveč, kajti Kitajca na sploh živé najbolj razgovori in šumna družba, pa tudi čez vse radovedni so na sleherno novo stvar.

Tako so tedaj domačini vse češče prihajali sem; od vsega najbolj jih je privlačila Marijina podoba; presrečni so bili, kadar so lahko gledali takšno ljubko, novo božanstvo. Nisi in nisi jim dopovedal, da je Bog en sam, pa da Marija, naj je bila še tako lepa, ni boginja. Zdaj ni kazalo drugo, kot da sta po-

dobo sneča in na nje mesto obesila drugo z obličjem Odrješnikovim.

Vedno novi obiskovalci so prihajali, potuhnjeno vtikali svoj kratki nos povsod in z vljudnostjo, ki je lastna dobro vzgojenim ljudem, poslušali neskončno dolge razgovore. Potem so odšli, zadovoljni, da so videli in slišali; a kazno je bilo, da jih vse te stvari niso bogšigavedi kako ganile.

Bolj ko je oče Matej prodiral v skrivnosti njih jezika, laže mu je tekla razlaga v vseh mogoči tonih, prav po kitajsko, da bo krščanski dekalog samo dopolnil čudovito lepe npravne nauke njihovih velikih modrijanov; tako naj bi jim krščanstvo ne bilo nekaj tujega, marveč celo dopolnjenje njih lastne modrosti.

Drugega za zdaj ni bilo poskušati: zakramenti bi ljudi našli še nepripravljene, še vedno do mozga navezane na pozemske stvari. Govoriti že zdaj o krstu, bi prezgodaj vrglo sum na delovanje tujih duhovnov, prav kot se je pred leti namerilo nekemu misijonarju, ki je na vso naglico krstil učenca nekevega pismarja, pa je zato prišlo do pohujšanja in do pravega upora: misijonarja so prijeli.

Vsemu sta se morala ogniti, da bi ju ne gledal kdo kot dvoje sposobnih mož, ki znata hitro osvajati, ki sta slednjič samo zato prišla sem, da bi spremenila trdno ustaljeno življenje služabnikov Mezzovega kraljestva. Za zdaj sta bila lahko vesela, da se je širil dober glas o teh „barbarih“; z vzglednim življenjem sta jih hotela učiti, da bi bolj pošteno živeli.

Tudi sta se skušala ogniti vsakršnim mandarinskim darem, da bi ljudje ne mislili, kako ju k delu podžiga edinole pohlep po bahavi bogatiji; storila sta vse, da bi tolerji, ki sta jih prinesla iz Macao, trajali čim dlje. Da bi njiju znanje dostojanstvo ne trpelo škode, sta se na tihem pritrigovala v jedi; pri tem pa sta se tešila z mislijo, da je asketska mršavost njunih postav ljudi privlačila s skrivnostno močjo.

A ta skrivnostna moč je, bolj kot v čem drugem, imela svoj vir v njuni omiki. Iz dneva v dan so rumenci v Sjao Čin bolj in bolj z vse večjim občudovanjem zaznavali, kako sta bila ta zapadna bonca, kot pravo nasprotje njih

domačih, katerih nevednost je bila zadosti znana, umna kot njih najumnejši učenjaki. Stene v učilnici sta patra spretno obložila s policami, te pa z kitajskimi knjigami, ki sta jih pazljivo izbirala med vrhovi njih književnosti; sredi med temi pa so samevale dve, tri velike evropske knjige, s svojo čudovito vezavo in s skrivnostnim cvetjem svojih podob. Oče Matej se je spet lotil matematike in zvezdoslovja, da bi popravil netočne zemljevide, s katerimi so Kitajci na vsa usta tako strašno ošabili. Čez mesec ali kaj je v nemo začudenje spravil mestne modrijane, ko jim je pokazal svetovni zemljevid, ki ga je sam načrtal in ki je bil dosti točnejši pa popolnejši, kot kateri koli drug v bližini. Kitajska dežela je bila zarisana vanj s tolikšno skrbno točnostjo, da se jim je vsevidlj verjetnejša zdela misel, kako bi resnično izven rumenih meja utegnila obstajati še druga prostrana in omikana kraljestva, tako visoko omikana, da zmorejo nje učenjaki celo takšne odlične zemljevide, kot je tale tu.

Oče Matej je bil takšnega uspeha na moč vesel. Brž je poklical iz Macao domačega urarja; ta je za cerkev Rože svetnikov napravil veliko uro, ki ni časovnih menjav samo kazala, marveč tudi bila ure. Nemajhno čudo to, ko so se slednjič ti ljudje preverili, da v tem zamotanem stroju le nikogar ni, ki bi glasno udarjal najtočnejši čas, pa bi se pri tem opravilu nikoli ne zmotil.

A najboljš se je ljudem k sreči prirasla steklena prizma, skozi katero se je sončna luč lomila v sedmerih mavričnih barvah; premnogi so se s prosečim skrivnostnim licem pulili, da bi jo smeli videti, ker se jim je zdelo, da mora biti tam notri nekaj, kar je dragocenejše od najdragocenejšega dragulja. Ta prizma je bila kaj brž dogodek za vse mesto; patru Mateju se je prenekaterikrat zazdelo, da je skoraj ubral napačno pot: zdelo se je, kot da so se vse njegove besede razdimile, med tem ko so poslušalci negibno upirali svoje zategle oči v tisti košček stekla ter preslišali tako visoke nauke o Bogu, o duši in o večnem življenju.

Spričo te steklene stvarce, ki je bila brez barve, pa se je vendar zdelo, da so vse barve v nji, so zbledele celo bogato poslikane knjige, ki so Kitajcu sicer

prava slaščica. Slednjič pa je na svetu vedno tako, da te mnogo lažje osvoji s svojim čarom minljivi, kratkotrajni, a pestri barvni lek, kot pa verno postajanje pri razmišljanju utrudljivih resnic, ki si jih drugo za drugo ubijaš v glavo.

Oče Matej, ki se je svojim gostom sicer zahvalil za njih pazljivo poslušnost, je tedaj naslovil nanje odlomek kitajske povedke, ki mu je po naključju prišla v roke, in dejal: — En sam odsev sončne luči pritegne zenice naših oči: zdi se nam, da samemu veselju naproti gremo. A naše srce nas sili v nesrečo. Mar res nikdar ne poznamo nebeških cesta in konca teh minljivih stvari? In ne spoznamo nikdar, da je veselje bežnega trenutka začetek našega konca? Življenje, to zdajnje, vse, kar ga je, na vid še tako dolgo, je slednjič le bežen hip, — je razlagal pater Matej; — večnost samo ostane, dobra ali slaba za vedno, ta je, ki gre čez smrt. — S takšno besedo je Matej sam sebe tolažil spričo otročjosti svojih gostov in se spet nasmihal novemu upanju, ko so po urah obikov odhajali z globokimi obrednimi pokloni.

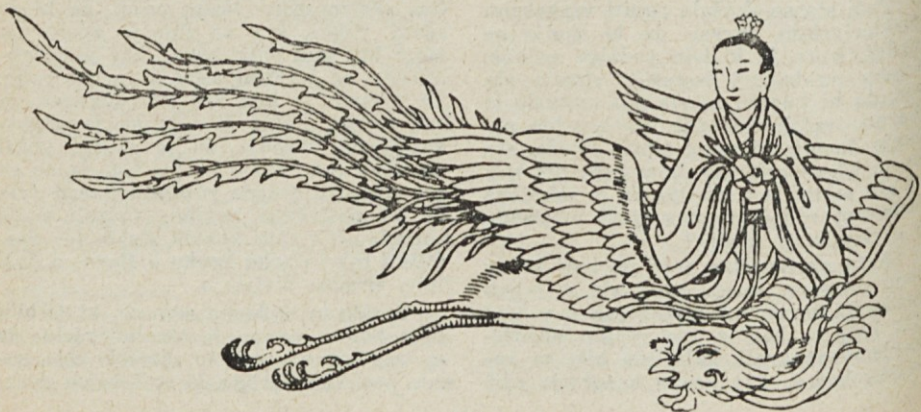
Morda je bilo slednjič bolje, da se spreobračanja niso začela pri površni ljudski množici, tako surovi in za vse slabo vneti, nikdar pripravi, da bi o čem dobrem druge prepričala. Za zdaj je bilo res primernejše, da se je samo dobro ime tujih boncev širilo vse više in vedno dlje, do visokih mandarinov, do podkralja, do kralja samega. — Če bi mogočniki bili dobri kristjani, — je

pravno nekoč dejal pater de' Fabi — bi se ne pogubljali tolikšen del Evrope. — Če bi se spreobrnilo pismarji in mandarini in lepega dne, po milosti božji, celo sam kralj, tedaj bi svobodno oznanjanje na Kitajskem povsod našlo trdna tla, ves narod bi sledil zgledu mogočnih in učenih. Jezus ni oznanjal preziranja mogočnih: kajti kdor oklepa meč za dobro drugih, drži v svojih rokah duše mnogih.

Kadar sta redovnika razmišljala o tem, sta se predala pričakovanju z navidezno nedelavnostjo, pa se hkrati vzajemno priklepala na to polje, ki se je zdelo tako strašno neplodno. Treba je pač verovati, da je nalik nevidnim stvarim, ki so vredne več od vidnih, tudi pod vidnim ničem le prečesto skrito vse tisto, kar Bog hoče: ljubezen božja. Kdor tedaj ljubi neplodno zemljo, je prav gotovo ne ljubi zaradi nje same, marveč veruje trdno, da jo edinole zaradi Boga ljubi. Dan na dan si je treba to resnico klicati v spomin in odločno pobijati sleherno sanjavo brez ciljnih podvigov kje drugje. Bog te noče drugje, marveč tu.

Ko se je nasmehnila noč in sta trdno zapahnila vrata, med tem ko je zunaj nočna straža začela s svojim obhodom, ki z enakomernimi klici odganja tatove in nosi olajšanje pred grozo prikazni vsem v temoti svojih domov bedečim, sta patra pred oltarjem kleče prosila za spreobrnjenje mogočnih. Prosila sta, da bi si nebo za prvi krst izbralo kakega mandarina.

(Se bo nadaljevalo)

IZ VSEBINE PRIČUJOČEGA ZVEZKA 7-8 „KATOLIŠKIH MISIJONOV“
Santos Cirilo y Metodio (—nj—; L. L. C. M.) — Slovenski katoliški shod in misijoni (L. L. C. M.) — Misijonska meditacija (prof. Lojze Gerzinič) — Očetova beseda: Delo, ki čaka delavcev (Pij XII. - K. Wolbang) — Problem zedinjenja cerkva (Dr. Jaklič) — Komunizem na Kitajskem (A. Prebil C. M.) — Še vedno v komunističnem raju (F. Jereb C. M.) — V rdečih krempljih (Msgr. Kerec in dr. Jarež) — Koromandija - Stalinlandija? (Aladin) — Socialno vprašanje v Indiji (R. Smraru) — Katoliška tiskarna v Indiji (o. Janez Ehrlich) — Iz indijskega Bengalskega misijona (o. Stanko Poderžaj D. J.) — Domača umetnost — Oceanija (Marjan Marolt) — Rožni venec (dr. I. L.) — Mala misijonarka (Borut) — Po misijonskem svetu — Misijonsko zaledje — Barago na oltar — Marquette 1930, Houghton 1952 — Simfonija iz Novega sveta (Nikolaj Jeločnik) — Samotno bije ura nekje (Montanari — M. T.)

Težko zaželjeni in dolgo pričakovani molitvenik je izšel! Na prošnjo slovenskih dušnih pastirjev v Argentini ga je sestavil prof. dr. Franc Jaklič, izdala pa Slovenska misijonska zveza. Vrebuje vse potrebne molitve za redno duhovno življenje, vmes kot novost 150 točk k 150 zdravamarijam rožnega venca kot gradivo za to ustno premišljevalno molitev. Poglavitni del molitvenika pa je 11 ur češčenja: V čast sv. Rešnjemu Telesu, v čast presv. Srcu Jezusovemu, v čast Svetemu Duhu, v čast Materi božji, Za sveti adventni čas, Za božični čas, Za postni čas, Za velikonočni čas, Za misijone, Za zedinjenje in Za blagoslov narodu. Vmes je tudi 35 pesmi.

Naslov temu bogatemu molitveniku je

PRED BOGOM POKLEKNIMO

Postal bo neobhodno potrebna knjiga za molitvene ure pred prvimi petki oziroma ob drugih prilikah. Prekrošten je kot premišljevalna knjiga za vsakdanje meditacije duhovnikov, redovnic in članstva Katoliške akcije ter drugih molitvenih duš. Prav lahko in brez skrbi ga bo poslali tudi v domovino, ker se je pisatelj skrbno izogibal izrazov, ki bi bili neprimerni za tamkajšnje razmere.

Knjiga je tiskana na prijetnem papirju, z velikimi, močnimi črkami, da je uporabna tudi v temačnih cerkvah in starejšim ljudem. Krasi jo 12 vinjet arh. Vladimirja Mazija. Vezana je vsa v močno usnje z vtisnjenim črnim okraskom in zlatim napisom na hrbtu. Taka stane za Argentino le 20 pesov, za USA in Kanado 2 dolarja, za Čile 100 pesov, za Italijo 700 lir. Dobi se pa tudi z zlato obrezo in z zlatnim okraskom stane 30 pesov, 3 dolarje, 150 čilskih pesov ter 1000 lir. Naroča se in plačuje na naslov: Ladislav Lenček CM, Calle Cochabamba 1467, Buenos Aires, Argentina.

Priporočamo slovenskim dušnim pastirjem, ki bi želeli uvesti to knjigo ur češčenja med svoje vernike, da si čimprej zagotovijo zadostno število izvodov, kajti knjigo je bilo mogoče natisniti le v majhni nakladi.

„Katoliški misijoni so splošen misijonski mesečnik, glasilo papeških misijonskih družb in slovenskih misijonarjev. Izdajajo ga slovenski lazaristi. Za izdajatelja, uredništvo in upravo: Lenček Ladislav CM. Naslov uredništva in uprave: Calle Cochabamba 1467, Buenos Aires, Argentina. — Tiska tiskarna Federico Grote, Montes de Oca 320, Buenos Aires, Argentina. — S cerkvenim odobrenjem.

